

ΠΑΝ-ΘΗΡΑΣ 2011

...τα πάντα περί θήρας!

Θεσσαλονίκη / Μάιος 2011

Η πλήρης αναφορά στην έκδοση αυτή έχει ως εξής:

Κυριάκος Ε. Σκορδάς & Περικλής Κ. Μπίρτσας (συντονιστές έκδοσης).

«ΠΑΝ-ΘΗΡΑΣ 2011. Τα πάντα περί θήρας».

Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας - Θράκης. Θεσσαλονίκη. Σελ. 208

ISSN: 1109-6004

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τους συντάκτες τους και δεν αποτελούν κατ' ανάγκη απόψεις της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας - Θράκης.

Σκίτσα: Πασχάλης Δουγαλής

Φωτογραφίες: Περικλής Μπίρτσας, Πέτρος Πλατής, Αλέξανδρος Γκάσιος,
Απόστολος Γιαπουτζής, Χρήστος Σώκος, Νίκος Καλογεράκος, Κυριάκος Σκορδάς,
Θεοφάνης Καραμπατζάκης

Δεν επιτρέπεται η χρήση των φωτογραφιών της έκδοσης.

Η έκδοση αυτή εκτυπώθηκε σε 5.000 αντίτυπα.

Εκτύπωση-Βιβλιοδεσία: ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ Ι. Αντωνιάδης-Θ. Ψαρράς

Ν. Ραιδεστός, Θεσσαλονίκη, Τηλ. 2310 466776

Fax: 2310 466699, e-mail: info@lithographia.gr

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

ΕΔΡΑ: ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ 173 – 175

551 34 - ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΗΛ. 2310 477128, 477129, 6973 808934, FAX 2310 473863, 475301

<http://www.hunters.gr>, e-mail: hunters@hunters.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ	7
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΟΜΑΘ	8
ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΚΟΜΑΘ	9
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟΙ ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΕΣ ΣΤ' ΚΟΜΑΘ	10
Η ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	12
ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ ΜΙΑΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	28
Αλέξανδρος Γκάσιος, Νίκος Παπαϊωάννου, Γεωργία Μελανίτου	
Θωμάς Μπατσέλας, Περικλής Μπίρτσας	
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΥΠΟ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ	68
Δρ. Παύλος Κωνσταντινίδης	
ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ: ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΩΣ ΜΕΣΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΑΘΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ	82
Αντώνιος Καμπάς	
Η ΘΕΣΜΙΚΗ ΑΠΑΞΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΑΣΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ, Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΜΚΟ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	84
Αλέξανδρος Γκάσιος	
ΝΕΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ	88
Χρήστος Καλαϊτζής, Θεοφάνης Καραμπατζάκης	
ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΣΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ: ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΛΑΥΣΗ, ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Ή ΑΘΛΗΜΑ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ;	92
Θεοφάνης Καραμπατζάκης	
ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΤΗΣ ΚΟΜΑΘ	100
Κ.Γ. Παπασπυρόπουλος, Β. Μπλιούμης, Α.Σ. Χριστοδούλου, Π.Κ. Μπίρτσας	
Κ.Ε. Σκορδάς	
ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΜΑΘ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ ΑΠΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΑΣΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	116
Κωνσταντίνος Γ. Παπασπυρόπουλος	
ΕΚΠΟΝΗΘΗΚΕ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΣΤΟ ΑΠΘ ΜΕ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΝ ΚΟΜΑΘ	120
Κωνσταντίνος Γ. Παπασπυρόπουλος	

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010	126
ΤΑ ΔΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΑΜΛΥΝΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ	128
Κωνσταντίνος Γ. Παπασπυρόπουλος	
ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΥΝΗΓΟΙ “ΛΑΘΡΕΠΙΒΑΤΕΣ”; ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΜΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ	142
Κωνσταντίνος Γ. Παπασπυρόπουλος	
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΘΗΛΑΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΑΣΙΚΗ ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	146
Π.Κ. Μπίρτσας, Χρήστος Σώκος	
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΕΠΑΝΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΕΔΙΝΗΣ ΠΕΡΙΔΙΚΑΣ	148
Χρήστος Σώκος	
ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ;	154
Χρήστος Σώκος	
ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΘΗΡΑΜΑΤΑ	158
Χρήστος Καλαϊτζής	
ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ Ή ΟΙΚΟΛΑΓΝΕΙΑ;	162
Κωνσταντίνα Μαλλιάρου	
ΤΑ ΣΤΡΟΥΘΙΟΜΟΡΦΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΔΑΣΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	166
Ε. Κοτσώνας, Μ. Παπακώστα, Χ. Βλάχος	
ΖΗΜΙΕΣ ΣΕ ΕΡΓΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	178
Π. Μπίρτσας, Χ. Σώκος, Α. Γκάσιος, Ι. Ισαάκ, Χ. Καλαϊτζής	
Θ. Καραμπατζάκης, Π. Πλατής	
ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ	188
Πέτρος Πλατής	
ΚΟΥΝΟΥΠΟΨΑΡΟ	190
Κωνσταντίνος Ν. Καλέντζης	
ΝΤΟΥΝΕΚΙΑ, ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ ΕΠΙΔΕΙΞΕΩΝ	194
Πέτρος Χ. Πλατής	
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΓΡΙΟΓΙΔΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	196
Γιάννης Χονδρός, Περικλής Μπίρτσας	
ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΕΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ	200
ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΚΟΜΑΘ	201
ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	204

Χαιρετισμός Προέδρου Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης

Ηετήσια έκδοση της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης «ΠΑΝ-ΘΗΡΑΣ», τα πάντα περί θήρας», κυκλοφορεί για 11^η συνεχή χρονιά, αποτελώντας ένα ουσιαστικό βήμα για την προβολή θεμάτων προστασίας της άγριας πανίδας και του φυσικού περιβάλλοντος γενικότερα. Εξειδικευμένοι επιστήμονες, ερευνητές και μέλη

της ακαδημαϊκής κοινότητας αρθρογραφούν αναλύοντας θέματα που ενδιαφέρουν μια μεγάλη «γκάμα» αναγνωστικού κοινού, από τον ειδικό έως τον πολιτικό και τον απλό πολίτη. Στα 11 αυτά χρόνια έχουν φιλοξενηθεί στις σελίδες του ΠΑΝ-ΘΗΡΑ ζητήματα που σχετίζονται με τη διαχείριση των οικοσυστημάτων, την πολιτική περιβάλλοντος, τα θηραματικά είδη, τις δράσεις των κυνηγετικών οργανώσεων και πολλά άλλα, ενώ έχει αποσπάσει μόνο εύσημα, ακόμα και από τον κ. Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Φαίνεται όμως πως πια αρχίζουμε να «ενοχλούμε» που εκδίδουμε αυτό το βιβλίο, καθώς η περσινή έκδοση... δεν άρεσε στη Βιβλιοθήκη του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, η οποία με απαξιωτική επιστολή μας το επέστρεψε!

Η στείρα αντικυνηγετική πολιτική, προϊόν της «οικολογίας του καναπέ» είναι σε εξάρση με αποτέλεσμα το κυνήγι αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα, ενώ, ίσως ακόμα περισσότερο σήμερα, διότι κάποιοι ενοχλούνται από το σοβαρό έργο που επιδεικνύουν οι ελληνικές κυνηγετικές οργανώσεις.

Με τις σκέψεις αυτές σας παραδίδω τις σελίδες του φετινού τεύχους, όπου ελπίζω να βρείτε αρκετές πληροφορίες, που να σας φανούν χρήσιμες.

Διοικητικό Συμβούλιο ΚΟΜΑΘ

Πρόεδρος: Ιωάννης Πολυχρόνης
 Αντιπρόεδρος: Απόστολος Γιαπουτζής
 Γεν. Γραμματέας: Νικόλαος Καλογεράκος
 Ταμίας: Γεώργιος Σοφινίδης
 Μέλη: Δημήτριος Παγούνης
 Δημήτριος Ευμοιρίδης
 Λοΐζος Σεργαίος

Περιφερειακοί Σύμβουλοι

Κων/νος Καλαϊτζίδης: Περιφέρεια Νομών Δράμας, Καβάλας
 Θεόδωρος Γκόγκας: Περιφέρεια Νομών Πιερίας, Ημαθίας, Πέλλας
 Βασίλειος Μαντενίδης: Περιφέρεια Νομών Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης
 Νικόλαος Τσιώμπρας: Περιφέρεια Νομών Κοζάνης, Καστοριάς, Φλώρινας, Γρεβενών
 Χαράλαμπος Σαρόγλου: Περιφέρεια Νομών Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής
 Χαριζάνης Νάσκος: Περιφέρεια Νομών Σερρών, Κιλκίς

Επίτιμοι Πρόεδροι

Δημήτριος Συρρής, Νικόλαος Μαϊλιάνης, Γεώργιος Δέλλιος

Επίτιμα Μέλη

Κων/νος Χατζησταύρος, Ιωάννης Ιορδανίδης, Ελευθέριος Δημόπουλος
 Κων/νος Πετρακόγιαννης, Επαμεινώνδας Τερζής, Αθανάσιος Φτάκας

Ελεγκτική Επιτροπή

Δημήτριος Δημητρακόπουλος, Ελευθέριος Δημόπουλος, Δημήτριος Συρρής

Στελέχωση Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας - Θράκης

ΟΝΟΜΑ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	e-mail
Περικλής Μπίρτσας	Γενικός Διευθυντής	Δρ Δασολόγος Θηραματολόγος	pbirtsas@hunters.gr
Κυριάκος Σκορδάς	Διευθυντής Υποστήριξης	Δασολόγος Περιβαλλοντολόγος	kskordas@hunters.gr
Κωνσταντίνος Παπασπυρόπουλος	Διευθυντής Θηροφυλακής	Δρ Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος	kodafype@yahoo.gr
Σοφία Μαϊλιάνη	Νομική Σύμβουλος	Δικηγόρος MSc	smailiani@hunters.gr
Πέτρος Πλατής	Επ. Συνεργάτης Θράκης	Δασολόγος - Θηραματοπόνος	anmakthr@otenet.gr
Χρήστος Σώκος	Επ.Συνεργάτης Ν. Χαλκιδικής & Ν. Θεσ/νίκης	Δασολόγος Θηραματολόγος MSc	sokos@hunters.gr
Θεοφάνης Καραμπατζάκης	Επ. Συνεργάτης Ν. Δράμας & Ν. Καβάλας	Δασολόγος -Μηχανολόγος Μηχανικός	faniskar@hunters.gr
Αλέξανδρος Γκάσιος	Επ.Συνεργάτης Ν. Ημαθίας, Ν. Πιερίας & Ν. Πέλλας	Δασολόγος Θηραματολόγος MSc	algas@hunters.gr
Χρήστος Καλαϊτζής	Επ.Συνεργάτης Ν. Σερρών & Ν. Κιλκίς	Δασοπόνος	kalaitzis@hunters.gr
Ιωάννης Ισαάκ	Επ.Συνεργάτης Αυτ. Μακεδονίας	Δασοπόνος	hunters@hol.gr
Όλγα Σταυροπούλου	Υπεύθυνη Διαχείρισης Οικονομικών	Διοικητικό & Οικονομικό Στέλεχος Επιχειρήσεων	olgastavr@hunters.gr
Ελπίδα Βλάχου	Γραμματεία Θηροφυλακής	Γραμματέας	elpida@hunters.gr
Βασιλική Λασκαρίδου	Γραμματειακή Υποστήριξη	Γραμματέας	vlaskaridou@hunters.gr
Παντελής Πορφυριάδης	Υπεύθυνος Λογιστηρίου	Φοροτεχνικός	koufitsa@hunters.gr

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟΙ ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΕΣ ΣΤ' ΚΟΜΑΘ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
1.	Αθανασιάδης Ευάγγελος	ΛΑΓΚΑΔΑΣ
2.	Βασιλαδιώτης Παναγιώτης	ΣΟΧΟΣ
3.	Βασιλειάδης Ιερόθεος	ΤΣΟΥΤΥΛΙ
4.	Βάσσου Γεώργιος	ΦΛΩΡΙΝΑ
5.	Βελλής Κωνσταντίνος	ΔΕΣΚΑΤΗ
6.	Γαζής Παναγιώτης	ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ
7.	Γαλόπουλος Βλάσιος	ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΗ
8.	Γερακούδης Κωνσταντίνος	ΜΑΥΡΟΘΑΛΑΣΣΑ
9.	Γιτόπουλος Κωνσταντίνος	ΝΑΟΥΣΑ
10.	Γκαρούμπας Τριαντάφυλλος	ΜΕΤΑΞΑΔΕΣ
11.	Γκουντιάκας Ευάγγελος	ΣΟΥΦΛΙ
12.	Γκουτής Δημήτριος	ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗ
13.	Γουλάντας Βασίλειος	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
14.	Δαρόγλου Ιωάννης	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ
15.	Δασκαλίνας Γεώργιος	ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑ
16.	Δημάκης Παναγιώτης	ΣΕΡΡΕΣ
17.	Δούγιος Χρήστος	ΕΛΕΣΣΑ
18.	Ζιούρης Παντελής	ΑΜΥΝΤΑΙΟ
19.	Ηλιάδης Στέφανος	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ
20.	Θεοδωρακόπουλος Σταύρος	ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
21.	Κάβουρας Χρήστος	ΣΟΥΦΛΙ
22.	Καμπέρης Δημήτριος	ΓΡΕΒΕΝΑ
23.	Καπούλας Ιωάννης	ΣΑΠΕΣ
24.	Καρατζιοβάλης Νικόλαος	ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ
25.	Κολλαράς Νικόλαος	ΟΡΜΥΛΙΑ
26.	Κοντογεωργίου Αυγουστίνος	ΘΑΣΟΣ
27.	Κοσμίδης Κωνσταντίνος	ΚΟΜΟΤΗΝΗ
28.	Κουρτέσογλου Ιωάννης	ΚΙΑΚΙΣ
29.	Κωνσταντινίδης Σταύρος	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ
30.	Κωστάρας Νικόλαος	ΚΑΣΤΟΡΙΑ
31.	Λάλλος Σωτήριος	ΓΡΕΒΕΝΑ
32.	Λιγομενίδης Αλέξανδρος	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗ
33.	Μαλαματίδης Δημήτριος	ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ
34.	Μουζενίδης Νικόλαος	ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ
35.	Μπαράκης Παναγιώτης	ΑΡΝΑΙΑ
36.	Μπισύρης Αθανάσιος	ΣΙΑΤΙΣΤΑ
37.	Ξουβερούδης Διαμαντής	ΝΙΓΡΙΤΑ
38.	Παναγιωτίδης Ιορδάνης	ΑΞΙΟΥΠΟΛΗ
39.	Πάντσιος Αναστάσιος	ΡΟΔΟΠΟΛΗ
40.	Παπαδημητρίου Πέτρος	ΦΛΩΡΙΝΑ

41.	Παπαδόπουλος Νικόλαος	ΚΟΖΑΝΗ
42.	Πετράκης Ιωάννης	ΒΕΡΟΙΑ
43.	Πυλαρινός Ιωάννης	ΞΑΝΘΗ
44.	Ραπτόπουλος Αναστάσιος	ΦΕΡΕΣ
45.	Ρετζέπης Ιωάννης	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
46.	Σαββίδης Αντώνιος	ΚΙΑΚΙΣ
47.	Σαμαράς Βασίλειος	ΖΑΓΚΛΙΒΕΡΙ
48.	Σαρχόσης Ιωάννης	ΞΑΝΘΗ
49.	Σίμογλου Αδαμάντιος	ΣΤΑΥΡΟΣ
50.	Σταμάτης Θωμάς	ΝΕΑ ΖΙΧΝΗ
51.	Στέτσικας Χαράλαμπος	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗ
52.	Στόικος Ιωάννης	ΕΠΑΝΟΜΗ
53.	Συμεωνίδης Γεώργιος	ΔΡΑΜΑ
54.	Ταχυδρομίδης Άγγελος	ΑΡΙΔΑΙΑ
55.	Τζεντέμης Θεόδωρος	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ
56.	Τόσκας Γεώργιος	ΔΟΞΑΤΟ
57.	Τριανταφυλλίδης Γεώργιος	ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ
58.	Τρίχας Γεώργιος	ΚΟΜΟΤΗΝΗ
59.	Τσιμόπουλος Διονύσιος	ΜΕΛΙΚΗ-ΑΙΓΙΝΙΟ
60.	Φιλιππίδης Μάριος	ΚΑΒΑΛΑ
61.	Χρυσόπουλος Δημήτριος	ΚΑΤΕΡΙΝΗ

Η
ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
& ΘΡΑΚΗΣ
(ΚΟΜΑΘ)

• Ποιες είναι οι κύριες δράσεις της ΚΟΜΑΘ

Οι δράσεις των Κυνηγετικών Ομοσπονδιών βασίζονται στα σύγχρονα θηραματοπονικά πρότυπα. Ειδικότερα η ΚΟΜΑΘ:

α) Συμμετέχει στη φύλαξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος,

β) Υλοποιεί προγράμματα σχετικά με τη καταγραφή και αξιολόγηση των πληθυσμών των ειδών της άγριας πανίδας και των ενδιαιτημάτων τους,

γ) Υλοποιεί προγράμματα βελτίωσης ενδιαιτημάτων στα Καταφύγια της Άγριας Ζωής και στους κυνηγοτόπους,

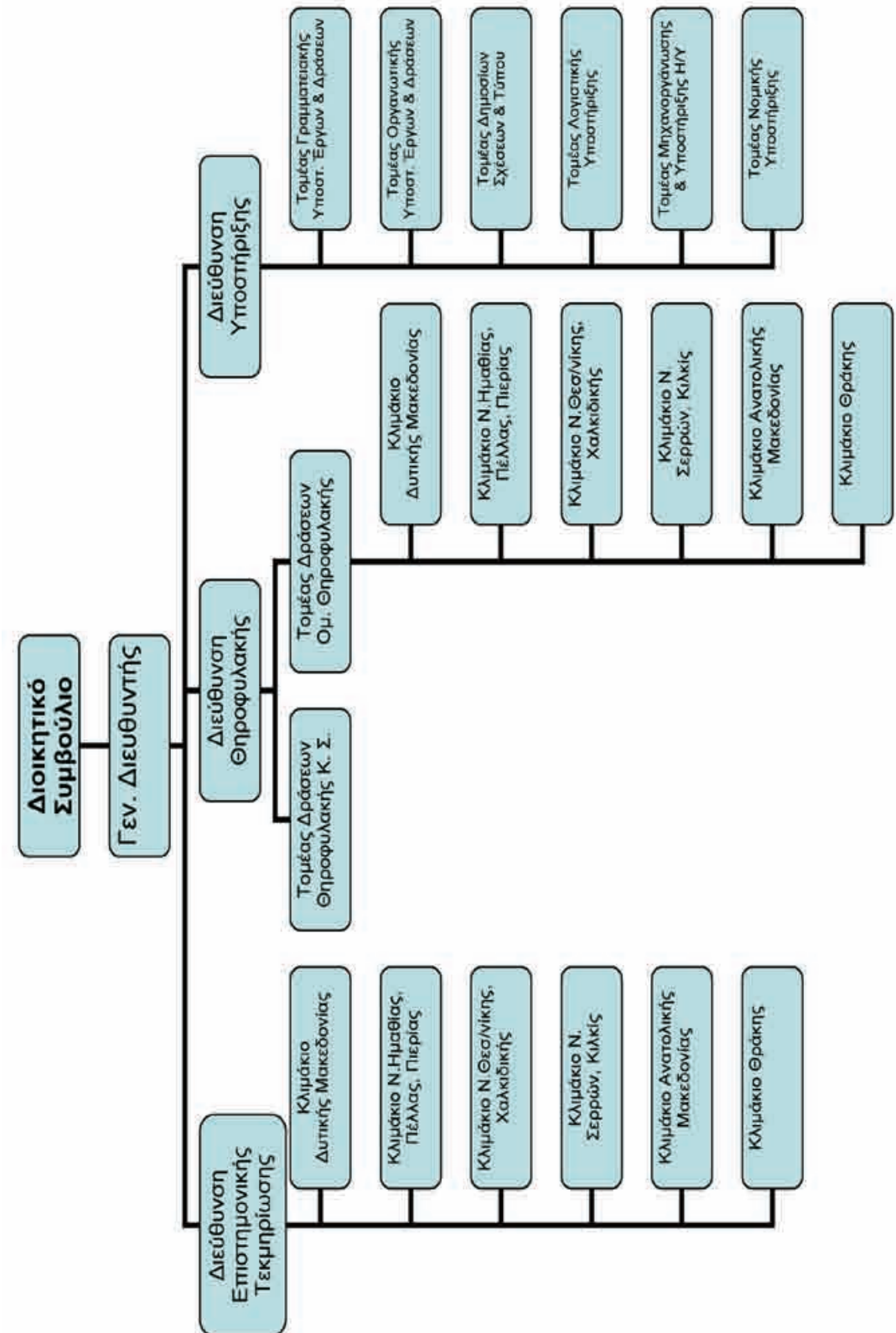
δ) Ενημερώνει τους Κυνηγετικούς Συλλόγους της περιφέρειας της για τις σύγχρονες εξελίξεις, σχεδιάζει δε, συντονίζει και ενοποιεί τη δράση τους, την οποία ενισχύει οικονομικά, στρέφοντάς την σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις και μεγιστοποιώντας τα αποτελέσματά της,

ε) Πληροφορεί τους κυνηγούς και τη κοινή γνώμη με παρουσιάσεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και με εκδόσεις βιβλίων, περιοδικών και ενημερωτικών εντύπων,

στ) Αναπτύσσει κοινωνική δράση και καλλιεργεί σχέσεις συνεργασίας με τους εκπροσώπους της Πολιτείας, τους Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης, τις Δασικές Αρχές, τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα, τα διάφορα Ν.Π.Δ.Δ., τα διάφορα σωματεία και ενώσεις για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της άγριας πανίδας, τους δημοσιογράφους του ημερήσιου και του ειδικού κυνηγετικού Τύπου, τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, σχολεία, κλπ.

ζ) Επιμορφώνει συστηματικά τα στελέχη της, και

η) Εργάζεται για την υλοποίηση ενός προγράμματος προσέγγισης, ενημέρωσης και εκπαίδευσης όλων των κυνηγών της περιφέρειάς της.

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας & Θράκης και στο iPhone

Κατεβάστε εντελώς δωρεάν και εγκαταστήστε στο κινητό σας τηλέφωνο την παρουσίαση των θηραμάτων, πτηνών και θηλαστικών, τους κυνηγετικούς σκύλους με φωτογραφίες καθώς και αναλυτική περιγραφή για το κάθε ένα. Επίσης, θα βρείτε χάρτες με τα καταφύγια άγριας ζωής της Μακεδονίας – Θράκης, όπως αυτά υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΚΑ.

Ακόμη μπορείτε να διαβάσετε οδηγίες για την ασφάλεια στο κυνήγι, οδηγίες για την εξέταση υγείας του θηράματος, ενώ οι κυνηγετικοί σύλλογοι, οι κυνηγετικές ομοσπονδίες, καθώς και το έργο της ΚΟΜΑΘ είναι άλλες ενότητες που παρουσιάζονται. Τα στοιχεία αυτά έχουν δημοσιευτεί στην έκδοση «Εγχειρίδιο Κυνηγού» που μοίρασε δωρεάν η ΚΟΜΑΘ σε όλους τους κυνηγούς της περιφέρειας της.

<http://itunes.apple.com/app/id430591144?mt=8#>

• Σχετικά με την ΚΟΜΑΘ:

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας & Θράκης (ΚΟΜΑΘ) είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Εποπτεύεται από τη Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης, Δ/ση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, η οποία ελέγχει τη διαχείριση των οικονομικών της πόρων, που προέρχονται αποκλειστικά από τα χρήματα των περίπου 60.000 κυνηγών – μελών των Κυνηγετικών Συλλόγων της Μακεδονίας και Θράκης.

Βασικός σκοπός της ΚΟΜΑΘ είναι ο συντονισμός της δράσης των Κυνηγετικών Συλλόγων της περιφέρειάς της, η διαφύλαξη των συμφερόντων των κυνηγών-μελών τους και η προστασία και διαχείριση του θηραματικού πλούτου με βάση τις αρχές της αειφορίας. Για το λόγο αυτό, όπως ορίζει το καταστατικό της, διαθέτει το μεγαλύτερο τμήμα των εσόδων της σε δραστηριότητες που βοηθούν την ανάπτυξη των ειδών της άγριας πανίδας και τη βελτίωση των ενδιαιτημάτων τους.

πρωτο-

Χορηγός η ΚΟΜΑΘ στην κεντρική εκδήλωση για την ημέρα Δασοπονίας στη Θεσσαλονίκη

Όπως κάθε χρόνο η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης είναι χορηγός στην κεντρική εκδήλωση που πραγματοποιείται στη Θεσσαλονίκη. Φέτος η εκδήλωση έγινε στην Αίθουσα Τελετών του Α.Π.Θ. την **Δευτέρα 21 Μαρτίου** 2011 και συνδιοργανωτές ήταν η Σχολή Δασολογίας & Φυσικού Περιβάλλοντος, η Γεν. Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης, η Ελληνική Δασολογική Εταιρεία, το ΕΘΙΑΓΕ – Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών και το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος.

Η κεντρική εκδήλωση είχε θέμα «Δάσος, οικονομική κρίση, πράσινη ανάπτυξη» με ομιλητή τον Ερευνητή Α, Δασολόγο κ. Κωνσταντινίδη.

Για τους κυνηγούς το δάσος αποτελεί πηγή ζωής, το οποίο μέσα από την παραδοσιακή μας δραστηριότητα, βιώνουμε. Συμμετέχουμε σταθερά (και μακριά από ...επιδοτούμενα προγράμματα... και τηλεοπτικές κάμερες) στις προσπάθειες πυροφύλαξης, προστασίας και αναδασώσεων. Μάλιστα, με την ευκαιρία της δασικής επετείου, οι κυνηγοί και άλλοι φορείς αναδασώσανε εκτάσεις σε πολλές περιοχές.

Χαιρετισμό έκανε ο Γ.Γ. της ΚΟΜΑΘ όπου μεταξύ άλλων δήλωσε:

Η καθιέρωση της 21ης Μαρτίου ως Παγκόσμιας Ημέρας Δασοπονίας, έγινε για να ευαισθητοποιήσει την κοινή γνώμη για την προστασία των δασών. Ειδικά φέτος, τα Ηνωμένα Έθνη ανακήρυξαν το 2011, ως Διεθνές Έτος Δασών. Αυτά ίσως να είναι ψιλά γράμματα όσον αφορά την ουσία, αλλά δεν παύουν να αποτελούν καλές αφορμές για ανάληψη δράσεων και πρωτοβουλιών.

Η σημασία των δασικών οικοσυστημάτων είναι αναγνωρισμένη από όλους, αλλά με πολλά προβλήματα: Πυρκαγιές, καταπατήσεις, εκχερσώ-

σεις, παράνομες οικοπεδοποιήσεις, αδιαφορία, υποβάθμιση δασών, καταστροφή βιοτόπων, αποδυνάμωση της δασικής υπηρεσίας, μη εφαρμογή ούτε του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου, κ.ά, συνθέτουν το πλέγμα που ασφυκτικά πιέζει για τον περιορισμό του δασικού πλούτου της χώρας μας. Αντί να μιλάμε για τη σημασία των δασών ασχολούμαστε με περίτεχνο τρόπο να αλλάζουμε συνεχώς τον ορισμό του δάσους και να θολώνουμε το τοπίο, προς όφελος όλων αυτών των συμφερόντων που επιβουλεύονται τον δασικό πλούτο της πατρίδας μας.

Για μερικούς το δάσος αποτελεί μια «αφηρημένη έννοια» την οποία προσδιορίζουν σε νομικά κείμενα με ποσοστά δασοκάλυψης και άλλα ευφυολογήματα, τα οποία έχουν οδηγήσει στον περιορισμό των δασικών εκτάσεων στην Ελλάδα και στην αλλαγή των χρήσεων γης.

Για εμάς τους κυνηγούς το δάσος αποτελεί πηγή ζωής το οποίο μέσα από την παραδοσιακή μας δραστηριότητα βιώνουμε. Συμμετέχουμε σταθερά (και μακριά από ...επιδοτούμενα προγράμματα... και τηλεοπτικές κάμερες) στις προσπάθειες πυροφύλαξης, προστασίας και αναδασώσεων. Και φέτος, οι κυνηγετικές οργανώσεις μαζί με άλλους φορείς αναδασώσαμε εκτάσεις γύρω από τη Θεσσαλονίκη, αλλά και σε πολλές άλλες περιοχές της Μακεδονίας και της Θράκης.

Μέσα σε αυτή τη δύσκολη οικονομική κρίση το δάσος θα αποτελεί μια «σταθερή αξία» που δεν πρόκειται ποτέ να χρεοκοπήσει, εκτός αν το καταστρέψουμε εμείς οι ίδιοι.

Με τις σκέψεις αυτές χαιρετίζω τη σημερινή σας εκδήλωση και σας δηλώνω ότι η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης θα είναι συμπαράστατης σε κάθε προσπάθεια για την προστασία και αειφορική διαχείριση των δασών.

Έπιασε τόπο η διαμαρτυρία της ΚΟΜΑΘ για το χάρτη της Ε.Ε. για την FYROM

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης για αναγραφή της FYROM ως «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» σε χάρτη της ΕΕ

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία εξέφρασε την έντονη διαμαρτυρία της γιατί σε καινούριο χάρτη που έφτιαξε η Ευρωπαϊκή Ένωση το γειτονικό κράτος της FYROM εμφανιζόταν με το όνομα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ».

Συγκεκριμένα πρόκειται για τον «ευρωπαϊκό άτλαντα των θαλασσών» που έφτιαξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας της ΕΕ και που υπάρχει στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης <http://ec.europa.eu/maritimeatlas>. Στην σελίδα αυτή μπορεί ο πολίτης της ΕΕ και κάθε άλλος επισκέπτης να βρει πληροφορίες για τα αλιεύματα, τις θαλάσσιες μεταφορές, το περιβάλλον, το μέγεθος των παράκτιων οικισμών, κ.ά.

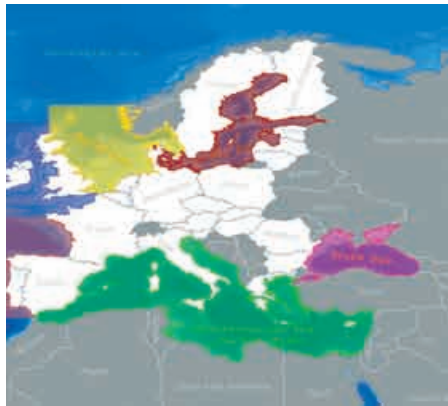
ΟΜΩΣ η χώρα μας φαινόταν να συνορεύει στο βορρά με ένα κράτος που λέγεται ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ!!!!!!

Θεωρήσαμε το γεγονός αυτό απαράδεκτο. Το Δ.Σ. της ΚΟΜΑΘ ζήτησε να παρέμβει η Ελληνική Κυβέρνηση ώστε να διορθωθεί ο χάρτης και επίσης να επιμεληθεί του θέματος και η Ευρωπαϊκή αρμόδια Επιτροπή Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας, που είναι η Ελληνίδα κ. Μαρία Δαμανάκη.

Άμεση ήταν η αντίδραση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Μαρίας Δαμανάκη στην διαμαρτυρία της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης για τον καινούριο χάρτη. Με άμεση και ουσιαστική παρέμβαση της Επιτροπής Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας η ιστοσελίδα «κατέβηκε» και έγινε η απαραίτητη διόρθωση. Για το θέμα αυτό η κ. Δαμανάκη έστειλε επιστολή στην εφημερίδα ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ, όπου και ουσιαστικά επισημαίνει ότι το λάθος αυτό έγινε από αμέλεια.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης εκφράζει θερμές ευχαριστίες για την άμεση ανταπόκριση της Επιτροπής, στο γραφείο της οποίας στις Βρυξέλλες έστειλε και ειδική επιστολή.

Την ενέργεια αυτήν την γνωστοποιήσαμε στους 63 Κυνηγετικούς Συλλόγους της Μακεδονίας και της Θράκης, που εκπροσωπούν 60.000 κυνηγούς.

Συνεχίζονται από την ΚΟΜΑΘ τα έργα βελτίωσης ενδιαιτήματος για την προστασία του κολχικού φασιανού

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης, στο πλαίσιο ειδικής μελέτης, συνεχίζει τα έργα βελτίωσης ενδιαιτήματος για την προστασία του κολχικού φασιανού και την αύξηση της βιοποικιλότητας της περιοχής του Δέλτα του Νέστου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι τόσο η μελέτη, όσο και η εκτέλεση των έργων γίνονται αποκλειστικά από χρήματα των κυνηγών, μελών των Κυνηγετικών Συλλόγων της Μακεδονίας και της Θράκης, ενώ το όλο έργο πραγματοποιείται με την έγκριση της Δασικής Υπηρεσίας.

Κατά τις πρόσφατες ενέργειες διαπιστώθηκε η έλλειψη επαρκών διακένων για τους φασιανούς, τόσο στους πυρήνες του παραποτάμιου δάσους όσο και στα τμήματα των λευκοκαλλιεργείων. Για το λόγο αυτό κρίθηκε απαραίτητη η επέμβαση για την βελτίωση του βιοτόπου με τη δημιουργία διακένων, τη σπορά κατάλληλων φυτικών ειδών για τους φασιανούς, όπως βίκo, μηδική, σιτάρι και κριθάρι, ενώ φέτος για πρώτη φορά έγιναν σπορές με αγριαγκινάρα.

Ο κολχικός φασιανός στις αρχές του 20ου αιώνα διαβίωνε σε αρκετές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας. Σήμερα ένας μικρός πληθυσμός απαντά μόνο στο Δέλτα του Νέστου. Ο πληθυσμός αυτός είναι ίσως το μοναδικό υπόλειμμα του γενετικά καθαρού και άγριου πληθυσμού του είδους στον ευρωπαϊκό χώρο. Η ΣΤ΄ ΚΟΜΑΘ εδώ και 7 χρόνια εργάζεται για την προστασία και ανάδειξη του είδους, του οποίου το κυνήγι εδώ και δεκαετίες απαγορεύεται, αλλά ως συνήθως οι απαγορεύσεις θήρας δεν συνδυάζονται ποτέ με την προστασία.

Στόχος του έργου είναι η εξασφάλιση βιώσιμου πληθυσμού κολχικού φασιανού (στόχος που με τα έργα βελτίωσης έχει σε μεγάλο βαθμό επιτευχθεί), η τροφοδότηση των εκτροφείων με γενετικά καθαρούς φασιανούς και η διερεύνηση για την επανασειγαγωγή του είδους σε άλλες περιοχές της Μακεδονίας και της Θράκης.

Η ΚΟΜΑΘ αγόρασε 23 νέα οχήματα για την ενίσχυση της θηροφύλαξης

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονία – Θράκης έκανε την εκδήλωση παράδοσης 23 νέων τετρακίνητων οχημάτων την Παρασκευή 16 Ιουλίου 2010 στην αντιπροσωπεία της SUZUKI ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ στη Θεσσαλονίκη για την ενίσχυση της φύλαξης και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Τα τετρακίνητα αυτοκίνητα έχουν αγοραστεί αποκλειστικά από τα χρήματα των Ελλήνων κυνηγών και η αγορά τους αποτελεί άλλη μία επιβεβαίωση του τεράστιου έργου των κυνηγετικών οργανώσεων, που είναι οι μοναδικές οργανώσεις που πληρώνουν για την προστασία του περιβάλλοντος.

Τα αυτοκίνητα παραδόθηκαν στους Κυνηγετικούς Συλλόγους, όπου θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από τους υπαλλήλους της ΚΟΜΑΘ, ομοσπονδιακούς θηροφύλακες.

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης και υποψήφιος Περιφερειάρχης κ. Παναγιώτης Ψωμάδης, όπου και συμβολικά παρέδωσε το 1ο όχημα.

Παρευρέθησαν επίσης το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΟΜΑΘ, το προσωπικό της, πολλοί Πρόεδροι Κυνηγετικών Συλλόγων και ομοσπονδιακοί θηροφύλακες, ο Καθηγητής της Δασολογίας κ. Βλάχος, εκπρόσωπος του ΕΚΠΑΖΠ, οι επίτιμοι Πρόεδροι της ΚΟΜΑΘ κ. Συρρής και Δέλλιος, και πολλοί άλλοι.

Στον χαιρετισμό του ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της ΚΟΜΑΘ κ. Ιωάννης Πολυχρόνης τόνισε ότι τα νέα αυτοκίνητα θα χρησιμοποιηθούν άμεσα για την

προστασία του περιβάλλοντος, αποτελούν υλοποίηση της πάγιας πολιτικής της Ομοσπονδίας για ενίσχυση της περιφέρειας και δείχνει με τον πιο σαφή τρόπο ότι οι κυνηγετικές οργανώσεις και θέλουν και μπορούν να προσφέρουν, και ευελπιστούμε ότι και η επίσημη πολιτεία θα αντιληφθεί κάποτε το πραγματικό και εθελοντικό έργο που επιτελούμε, μακριά από επιδοτούμενα προγράμματα και μόνο με την βοήθεια του Έλληνα κυνηγού.

Μεταφορά από την Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης ενός δηλητηριασμένου αρπακτικού

Στην περιοχή της λίμνης Κερκίνης βρέθηκε από κυνηγό ένας μπούφος εξασθενημένος και ανήμπορος να πετάξει. Αμέσως ειδοποιήθηκε ο επισημονικός συνεργάτης της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης, Δασοπόνος κ. Χρήστος Καλαϊτζής, ο οποίος και επιμελήθηκε ώστε ο μπούφος να παραδοθεί στον Φορέα Διαχείρισης της Λίμνης Κερκίνης και κατόπιν να διακομισθεί σε Κέντρο Περίθαλψης. Από τις πρώτες ενδείξεις φαίνεται ότι το πουλί ήταν δηλητηριασμένο, πιθανόν από γεωργικά φάρμακα.

Κάθε χρόνο σε πάρα πολλές περιπτώσεις, οι υπάλληλοι των κυνηγετικών οργανώσεων περισυλλέγουν και μεταφέρουν σε Κέντρα Περίθαλψης και σε Κτηνιατρικές Υπηρεσίες τραυματισμένα ή εξασθενημένα είδη της άγριας πανίδας, προσφέροντας εθελοντικά μια ιδιαίτερα αξιόλογη υπηρεσία. Παρόλα αυτά το πρόβλημα της περισυλλογής και διακομιδής των ειδών της άγριας πανίδας παραμένει σημαντικό.

Η ΚΟΜΑΘ συμμετέχει σε έρευνες για τα νοσήματα της άγριας πανίδας και τις ζωοανθρωπονόσους

Το 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Κτηνιατρικής πραγματοποιήθηκε στις 18-20/3/2011 στη Θεσσαλονίκη. Σε ειδική θεματική συνεδρίαση παρουσιάστηκαν ευρήματα από το χώρο της αναπτυσσόμενης έρευνας για τα νοσήματα της άγριας πανίδας στην Ελλάδα. Σε **εννιά (9)** επιστημονικές εργασίες συμμετείχε η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης, μέσω των επιστημονικών της συνεργατών Περικλή Μπίρτσα και Χρήστου Σώκος.

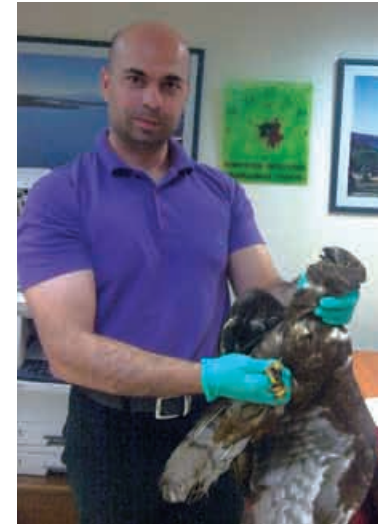
Για τις εργασίες αυτές συνεργάστηκε με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, όπως το Τμήμα Κτηνιατρικής της Θεσσαλίας, τη Κτηνιατρική Σχολή του ΑΠΘ, το Ινστιτούτο βιοιατρικής Έρευνας και Τεχνολογίας, τη Κτηνιατρική Σχολή του Νότινχαμ της Αγγλίας, το Τμ. Ζωικής Παραγωγής του ΤΕΙ Λάρισας, το Κτηνιατρικό Κέντρο της Λυών της Γαλλίας, το τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων της Καρδίτσας, το Εθνικό Κτηνιατρικό Κέντρο της Ουψάλας της Σουηδίας, το Εθνικό Κτηνιατρικό Ίδρυμα της Δανίας, κ.ά.

Μέσα από τις συνεργασίες αυτές και με την πραγματοποίηση των ανακοινώσεων στο πανελλήνιο αυτό συνέδριο η ΣΤ' ΚΟΜΑΘ αποδεικνύει τη σοβαρότητα με την οποία ασχολείται για ζητήματα ασθενειών της άγριας πανίδας, ώστε με σταθερό και συνετό τρόπο, να είναι σε θέση να παρέχει συμβουλές και οδηγίες τόσο για την υγεία των κυνηγών, όσο και για την προστασία της άγριας πανίδας

Ακολουθεί κατάλογος με τις πρόσφατες **ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ**

- 1. Νοσήματα των λαγών που μεταδίδονται σε ανθρώπους και οικόσιτα ζώα.** Ιακωβάκης Χ., Τουλούδη Α., Βαλιάκος Γ., Σώκος Χ., Σπύρου Β., Αθανασίου Λ., Μπίρτσας Π., Μπιλλίνης Χ.
- 2. Μοριακή επιδημιολογία του ιού του συνδρόμου του ευρωπαϊκού καφετι λαγού στην Ευρώπη από το 1999 έως το 2010.** Ιακωβάκης Χ., Τουλούδη Α., Hammer A.S., Artois M., Σπύρου Β., Barrow P., Σοφία Μ., Yon L., Σώκος Χ., Hutchings M., Μπίρτσας Π., Βαλιάκος Γ., Γιαννακόπουλος Α., Gavier-Widen D., Αθανασίου Λ., Μπιλλίνης Χ.
- 3. Παράσιτα των θηρευμένων λαγών (*Lepus europaeus*) στη Βόρεια Ελλάδα.** Διάκου Α., Σώκος Χ., Παπαδόπουλος Η.
- 4. Νοσήματα των αγριόχοιρων που μεταδίδονται σε ανθρώπους και οικόσιτα ζώα.** Τουλούδη Α., Σπύρου Β., Αθανασίου Λ., Βαλιάκος Γ., Ιακωβάκης Χ.

Χ., Σώκος Χ., Μπίρτσας Π., Μπιλλίνης Χ.

5. Ο ρόλος των αγριόχοιρων στη μετάδοση λοιμωδών νοσημάτων σε οικόσιτα ζώα και ανθρώπους: αποτελέσματα από μελέτη σε εξέλιξη. Τουλούδη Α., Barrow P., Σπύρου Β., Αθανασίου Λ., Artois M., Σοφία Μ., Yon L., Μπίρτσας Π., Hutchings M., Σώκος Χ., Ιακωβάκης Χ., Βαλιάκος Γ., Gavier-Widen D., Γιαννακόπουλος Α., Λεοντίδης Λ., Μπιλλίνης Χ.

6. Χρήση των γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών στη διαχείριση των νοσημάτων των αγριόχοιρων. Μπίρτσας Π., Μπιλλίνης Χ., Τουλούδη Α., Γιαννακόπουλος Α.

7. Νοσήματα των άγριων ελαφοειδών που μεταδίδονται σε ανθρώπους και οικόσιτα ζώα. Βαλιάκος Γ., Σπύρου Β., Τουλούδη Α., Ιακωβάκης Χ., Αθανασίου Λ., Σώκος Χ., Μπίρτσας Π., Μπιλλίνης Χ.

8. Πρώτα αποτελέσματα συνεχιζόμενης έρευνας για το ρόλο των άγριων ελαφοειδών ως πηγών μόλυνσης για παραγωγικά ζώα και ανθρώπους. Βαλιάκος Γ., Yon L., Σπύρου Β., Αθανασίου Λ., Artois M., Τουλούδη Α., Barrow P., Μπίρτσας Π., Hutchings M., Σοφία Μ., Gavier-Widen D., Petrovska L., Ιακωβάκης Χ., Σώκος Χ., Γιαννακόπουλος Α., Μπιλλίνης Χ.

9. Ιός του Δυτικού Νείλου: Ο ρόλος των άγριων πτηνών στην επιδημιολογική αλυσίδα της μετάδοσης. Βαλιάκος Γ., Τουλούδη Α., Ιακωβάκης Χ., Σπύρου Β., Αθανασίου Λ., Μπίρτσας Π., Σώκος Χ., Ζουμπουλάκης Θ., Μπιλλίνης Χ.

Συστάσεις της ΚΟΜΑΘ προς τους κυνηγούς για προστασία απέναντι στον ιό του Δυτικού Νείλου

Έγγραφο εστάλη προς τους Κυνηγετικούς Συλλόγους αρμοδιότητας ΣΤ' ΚΟΜΑΘ Όπως γνωρίζετε έχουν διαπιστωθεί κρούσματα του ιού του Δυτικού Νείλου σε περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας και όχι μόνο. Ο συγκεκριμένος ιός μεταδίδεται από το τσίμπημα κουνουπιού και μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις σε μικρό αριθμό προσβεβλημένων ατόμων κυρίως μεγάλης ηλικίας. Ωστόσο οι περισσότεροι προσβεβλημένοι έχουν ήπια ή καθόλου συμπτώματα. Για την προστασία σας κατά τη διάρκεια των κυνηγετικών εξορμήσεων, και όχι μόνο, συνιστούμε τη χρήση κατάλληλου ρουχισμού που να καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα του σώματος καθώς και τη χρήση εντομοαπωθητικών ώστε να αποφευχθούν τυχόν τσιμπήματα από κουνούπια φορείς του ιού του Δυτικού Νείλου.

Συμμετοχή της ΚΟΜΑΘ στη 2η Πανελλήνια Συνάντηση Σπουδαστών Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος

Ο Σύλλογος Σπουδαστών της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας της Δράμας (Τ.Ε.Ι. Καβάλας), σε συνεργασία με τα αντίστοιχα Τμήματα: Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος Καρπενησίου (Τ.Ε.Ι. Λαμίας) και Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος Καρδίτσας (Τ.Ε.Ι. Λάρισας), διοργάνωσαν την «2η Πανελλήνια Συνάντηση Σπουδαστών Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος-ΔΡΑΜΑ 2011», με τίτλο Green deal: Μια Ελληνική Πράσινη Συμφωνία. Πρόκειται για μια Διήμερη Σπουδαστική Συνάντηση με προσκεκλημένους όλους τους Σπουδαστές και Φοιτητές που ασχολούνται με τη Φύση, το Φυσικό Περιβάλλον και τη Διαχείρισή του και γενικότερα την Πράσινη Ανάπτυξη.

Η συνάντηση – Διημερίδα αυτή, έγινε 06 & 07 Απριλίου 2011 (στο αμφιθέατρο του Τμήματος Δασοπονίας & Δ.Φ.Π. Δράμας). Στόχος της Συνάντησης αυτής ήταν να συναντηθούν οι νέοι που αγαπούν την Φύση και ασχολούνται εθελοντικά, ερασιτεχνικά ή επαγγελματικά με τις δράσεις για την Προστασία του Περιβάλλοντος (Φυσικού και Δομημένου), να ανταλλάξουν απόψεις και προβληματισμούς για την βελτίωση των τρόπων και μεθόδων που ακολουθούνται για την προστασία και την ανάδειξή του, αλλά και να διαμορφώσουν τις προοπτικές για νέες επαγγελματικές ευκαιρίες μέσα από την Διαχείριση των φυσικών πόρων και τις εφαρμόσιμες μεθόδους στον Ελλαδικό χώρο.

Στην εκδήλωση μίλησε ο **Κωνσταντίνος Γ. Παπασπυρόπουλος, Δρ. Δασολόγος Περιβαλλοντολόγος, Διευθυντής Θηροφυλακής της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης** με θέμα «**Περιβαλλοντική κοστολόγηση και βελτίωση ενδιαιτημάτων**».

Ενώ ομιλία επίσης έκανε και η Διευθύντρια Θηροφυλακής της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Αρχιπελάγους κ. Φώτω Κόνσολα, Δασοπόνος με θέμα «**Πρόγραμμα Βιοποικιλότητας & Προστασία της άγριας πανίδας – Βελτιώσεις Βιοτόπων για την Κυνηγετική Ομοσπονδία Αρχιπελάγους**».

Συμμετοχή της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης στην 4η Αστροβραδιά στην Α. Βροντού Σερρών

Η 4η Αστροβραδιά διοργανώθηκε από την Αστροπύλη Σερρών στις 6-7 Αυγούστου 2010 στο χωριό της Άνω Βροντούς. Η εκδήλωση ήταν αφιερωμένη στο Διεθνές Έτος Βιοποικιλότητας 2010.

Μαζί με την Αστροπύλη Σερρών συμμετείχαν επίσης: η Νομαρχία Σερρών, η Νεπός, η Κοινότητα Άνω Βροντούς, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Δήμου Σερρών, ο ΟΦΑ, ο Φορέας Διαχείρισης Λαϊλιά, η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης, ο Σύλλογος Ραδιοερασιτεχνών Σερρών, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Άνω Βροντούς, ο Ορειβατικός Σύλλογος Σερρών, ο Όμιλος Mindtech και το παράρτημα της Unesco στις Σέρρες.

Έγινε ομιλία από τον Καθηγητή κ. Στ. Κριμιζή, κορυφαίο Έλληνα αστρονομικό, τιμημένο (δισ) με το Μετάλλιο Εξαίρετων Επιστημονικών Επιτευγμάτων. Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης συμμετείχε με ενημερωτικό υλικό για τη βιοποικιλότητα και τα θηραματικά είδη της Ελλάδας. Επίσης έντυπο υλικό, με βιβλία, φυλλάδια και αφίσες, διανεμήθηκαν στους παρευρισκόμενους, ενώ επιστημονικοί συνεργάτες και θηροφύλακες της Ομοσπονδίας παρείχαν σχετική πληροφόρηση. Παράλληλα υπήρχε μια μικρή παρουσίαση με τίτλο Βιοποικιλότητα, από τη Γη στον Ουρανό, από την Άρτεμη στον Ωρίωνα.

Έκδοση φυλλαδίου για την προκαταρκτική εξέταση της υγείας του κρέατος

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης (ΣΤ' ΚΟΜΑΘ) προχώρησε στην έκδοση φυλλαδίου με θέμα την προκαταρκτική εξέταση της υγείας του θηράματος στον κυνηγότοπο. Το έντυπο αυτό δημιουργήθηκε από το επιστημονικό προσωπικό της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής Ν. Δράμας και βασίζεται σε αντίστοιχη έκδοση της Εθνικής Ομοσπονδίας των Γάλλων Κυνηγών.

Η ενέργειά μας αυτή έρχεται προς ενίσχυση της εφαρμογής του Κανονισμού με αριθμό 853/29-4-2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιει-

νής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης.

Το έντυπο αυτό έχει διανεμηθεί δωρεάν στους κυνηγούς, μέσω των Κυνηγετικών Συλλόγων αρμοδιότητας ΣΤ' ΚΟΜΑΘ και έχει αποσταλεί σε όλες τις Διευθύνσεις Κτηνιατρικής της χώρας. Ο κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί επίσης να το διαβάσει στην ιστοσελίδα της ΣΤ' ΚΟΜΑΘ (www.hunters.gr)

Συμπληρώνονται φέτος 50 χρόνια από την υπογραφή της Σύμβασης Ραμσάρ

«Γιορτάσθηκε» η Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων

Συμπληρώνονται φέτος 50 χρόνια από την υπογραφή της Σύμβασης Ραμσάρ, στην ομώνυμη πόλη της Περσίας, για την προστασία των υγροτόπων. Στην Ελλάδα αυτές οι επετειακές ημερομηνίες συντηρούν απλά το αρχείο

των δελτίων τύπου μερικών οργανώσεων και κάποιων υπουργείων, χωρίς να γίνεται καμιά ουσιαστική δράση για την προστασία και διαχείριση των πολύτιμων υγροτοπικών οικοσυστημάτων της χώρας μας.

Σήμερα βλέπουμε το Υπουργείο Περιβάλλοντος να ακολουθεί τη λογική της «ονοματοθεσίας» και να ανακηρύσσει σωρηδόν προστατευόμενες περιοχές, αλλά χωρίς διαχείριση. Παράδειγμα τραγικό η περίπτωση του υγροτόπου της λίμνης Κορώνειας όπου εδώ και χρόνια είναι α) υγρότοπος Ραμσάρ Διε-

θνούς Σημασίας β) Εθνικό Πάρκο γ) περιοχή Natura 2000 δ) Ζώνη Ειδικής Προστασίας ε) Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά στ) Καταφύγιο Άγριας Ζωής.... Έχει και λειτουργεί α) Φορέα Διαχείρισης β) Κέντρο Πληροφόρησης..... έχει ψηφιστεί η ΚΥΑ για την ανακήρυξη Εθνικού Πάρκου για την προστασία του υγροτόπου... και πολλά άλλα εύσημα... αλλά η λίμνη Κορώνεια είναι απλά ένας βούρκος (όποτε έχει νερό), βρίσκεται σε απαράδεκτη κατάσταση υποβάθμισης, η δε χώρα μας κινδυνεύει να καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο με ημερήσιο πρόστιμο 100.000 ευρώ.

Το αποτυχημένο λοιπόν μοντέλο ανακήρυξης προστατευόμενων περιοχών, καθ' υπόδειξη κρατικά χρηματοδοτούμενων μη κυβερνητικών οργανώσεων, αλλά και της μη εφαρμογής διαχείρισης συνεχίζεται. Το 100% των υγροτόπων της Ελλάδας απειλούνται με υποβάθμιση και καταστροφή ακόμη.

Για αυτό το νόημα μιας παγκόσμιας ημέρας υγροτόπων πρέπει να είναι η άμεση εφαρμογή μέτρων ολοκληρωμένης διαχείρισης τους και όχι η «ονοματοθεσία σε προστατευόμενες περιοχές» και ούτε η κρατική συντήρηση μιας βιομηχανίας μελετών.

Χορηγός η ΚΟΜΑΘ στο 7ο Λιβαδοπονικό Συνέδριο

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης συνεχίζοντας να υποστηρίζει τους επιστημονικούς φορείς που ασχολούνται με την αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων, είναι χορηγός του 7ου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου.

Το συνέδριο διοργανώθηκε από την Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, με συνδιοργανωτή τη Δ/ση Δασών Ξάνθης, το ΥΠΕΚΑ και το ΓΕΩΤΕΕ Αν. Μακεδονίας-Θράκης στην πόλη της Ξάνθης από 14-16 Οκτωβρίου 2010.

Το συνέδριο είχε τίτλο Λιβαδοπονία και Ποιότητα Ζωής. Σταθερά παρούσα η ΚΟΜΑΘ, δεν ήταν μόνο χορηγός του συνεδρίου, αλλά συμμετείχε και με επιστημονική ανακοίνωση με θέμα: **Ζημιές σε έργα βελτίωσης ενδιακτημάτων της άγριας πανίδας στη Μακεδονία και Θράκη** (των Π. Μπίρτσας Χ. Σώκος Α. Γκάσιος Ι.Ισαάκ, Χ. Καλαϊτζής Θ. Καραμπατζάκης και Π. Πλατής).

Χαιρετισμό για την Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης έκανε ο Διευθυντής Υποστήριξης κ. Κ. Σκορδάς όπου μεταξύ άλλων τόνισε:

Η θήρα αποτελεί μια κατεξοχήν παραδοσιακή δραστηριότητα της ελληνικής περιφέρειας, συνδεδεμένη με την καθημερινή ζωή των κατοίκων της. Υπό το πρίσμα αυτό η προβολή της θήρας αποτελεί στοιχείο, που πρέπει να εντάσσεται σε κάθε σχέδιο τοπικής ανάπτυξης, καθώς μπορεί να προσφέρει ευκαιρίες τουρισμού αλλά και ευκαιρίες απασχόλησης και ενίσχυσης του εργατικού δυναμικού.

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας – Θράκης συνεχίζοντας να υποστηρίζει τους επιστημονικούς φορείς που ασχολούνται με την αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων, είναι χορηγός του 7ου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου. Και είναι χορηγός προς την ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία για άλλη μια φορά δείχνοντας με σαφή τρόπο τη διάθεση και τη δυνατότητα που έχουν οι ελληνικές κυνηγετικές οργανώσεις για ουσιαστικές δράσεις

Η συμμετοχή μας αυτή καταδεικνύει όμως πως μέσα από την επιστημονική προσέγγιση και τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων, τα περιβαλλοντικά ζητήματα μπορούν να αντιμετωπισθούν με ρεαλισμό.

**Υπουργείο
Περιβάλλοντος
Ενέργειας και
Κλιματικής Αλλαγής**

*10 Περιβαλλοντικές
ΜΚΟ και η θήρα στην
Ελλάδα*

**ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ
ΤΗΣ
ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ
ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ
ΜΙΑΣ ΝΟΜΙΜΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ**

*Αλέξανδρος Γκάσιος
Δασολόγος MSc Διαχείριση
Άγριας Πανίδας
Νίκος Παπαϊωάννου
Ωρίων το Δίκτυο των Κυνηγών
Γεωργία Μελανίτου
Δημοσιογράφος
Θωμάς Μπατσέλας
Ωρίων το Δίκτυο των Κυνηγών
Περικλής Μπίτσας
Γεν. Διευθυντής Στ' ΚΟΜΑΘ*

Εισαγωγή

Οι τελευταίες εξελίξεις που σχετίζονται με τη θήρα αποκαλύπτουν με τον πλέον δυσάρεστο τρόπο την άκρως αρνητική - μεροληπτική στάση του αρμόδιου για τη θήρα Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στις θεσμικές διαδικασίες που σχετίζονται άμεσα και έμμεσα με τη θήρα και τους Έλληνες κυνηγούς.

Το ΥΠΕΚΑ από ιδρύσεως απαξίωσε συστηματικά τις Κυνηγετικές Οργανώσεις (με τις οποίες όφειλε βάσει των σχετικών διατάξεων να συνεργάζεται) σε ότι έχει να κάνει με το αντικείμενό τους με αποτέλεσμα στα σχετικά δελτία τύπου του Υπουργείου να μην υπάρχει καμία αναφορά (!) σε αυτές (και ειδικότερα την Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος).

Δε συνέβη όμως το ίδιο και με τις περιβαλλοντικές ΜΚΟ, μία συγκεκριμένη - κλειστή ομάδα των οποίων αποτελεί το βασικό συνομιλητή της ηγεσίας του Υπουργείου ακόμα και σε θέματα που δεν άπτονται των αρμοδιοτήτων τους όπως είναι η θήρα.

Η μεροληψία από πλευράς Υπουργείου ενάντια στη θήρα όπως όλα δείχνουν οφείλεται κυρίως:

- Στην προσέγγιση του ζητήματος από πλευράς της αρμόδιας Υπουργού η οποία, προφανώς λόγω προσωπικών αντιλήψεων, δεν αποδέχεται τη θήρα ως συμβατή με τη διαχείριση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος δραστηριότητα (σε αντίθεση με τα όσα ορίζει σχετικά η ΕΕ).
- Στην απουσία εξειδικευμένου πάνω στη διαχείριση της θήρας και των θηραματικών πληθυσμών προσωπικού από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, όπου δεν αποτελεί προϋπόθεση για την ανάληψη καθηκόντων η πιστοποιημένη γνώση σε θέματα διαχείρισης της άγριας πανίδας και συγκεκριμένα των θηραματικών πληθυσμών.
- Στις εισηγήσεις της παραπάνω ομάδας περιβαλλοντικών ΜΚΟ από τις οποίες πρωταγωνιστικό ρόλο σε ότι έχει να κάνει με το κυνήγι φαίνεται πως παίζει η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, ιδρυτικό

στέλεχος της οποίας έχει καθοριστικό ρόλο στις θεσμικές πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τη θήρα, ως υπάλληλος του ΥΠΕΚΑ.

Το ΥΠΕΚΑ μεθοδεύει τους τελευταίους μήνες την αναμόρφωση της Δασικής Νομοθεσίας, μέσω της οποίας εκτιμάται πως θα επιχειρηθεί ατεκμηρίωτη συρρίκνωση της κυνηγετικής δραστηριότητας και υποβάθμιση του θεσμικά κατοχυρωμένου ρόλου των Κυνηγετικών Οργανώσεων.

Τα παραπάνω συμβαίνουν ενώ, από τις 10 περιβαλλοντικές ΜΚΟ που «νομοθετούν» στο ΥΠΕΚΑ και εναντιώνονται συστηματικά στο κυνήγι, μόλις οι τρεις εντάχθηκαν στην εισαγγελική έρευνα για τη διαφάνεια των Ελληνικών ΜΚΟ που ξεκίνησε πρόσφατα.

Το θεσμικό κενό που υπάρχει σε πολιτικό και επιστημονικό επίπεδο σε ότι έχει να κάνει με τη διαχείριση της θήρας και των θηραμάτων με αποκλειστική ευθύνη της αρμόδιας Υπουργού και συγκεκριμένων υπηρεσιακών παραγόντων του ΥΠΕΚΑ, εκτιμούμε πως αποδεικνύεται στο ακέραιο από τα δελτία τύπου του Υπουργείου και τις δημοσιευμένες αποφάσεις του (ΦΕΚ) που σχετίζονται με τη θήρα στην ιστοσελίδα «Διαύγεια» της Κυβέρνησης, τα οποία παρουσιάζουμε στην ανασκόπηση που ακολουθεί.

04/10/2009

Εθνικές Εκλογές

07/10/2009

Ορκωμοσία Κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ

19/10/2009

Κατάθεση πρότασης - σχεδίου νόμου για τη βιοποικιλότητα από τις περιβαλλοντικές οργανώσεις WWF Ελλάς, Greenpeace, Αρκτούρος, Αρχέλων, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, ΜΟμ, Καλλιστώ και Δίκτυο Μεσόγειος SOS

Παρατηρήσεις:

- Από τις παραπάνω οργανώσεις μόνο 3 έχουν ασχοληθεί (και αυτές επιδειρικά) με ζητήματα που έχουν να κάνουν με τη διαχείριση της θήρας και των θηρεύσιμων ειδών. Αυτό όμως δεν εμπόδισε τουλάχιστον τις υπόλοιπες από το να προσυπογράψουν την πρόταση για «απαρέγκλιτη λήξη της κυνηγετικής περιόδου στις 31/1 εκάστου έτους (ένα μήνα δηλαδή νωρίτερα από ότι ισχύει μέχρι σήμερα).
- Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω φαίνεται πως την επιστημονική τεκμηρίωση αντικατέστησε η αρνητική προκατάληψη ή/και οι «συνεργασίες» σε ότι έχει να κάνει με τις τοποθετήσεις των παραπάνω οργανώσεων σε ζητήματα που σχετίζονται με τη θήρα γεγονός που τις καθιστά αναξιόπιστες για συμμετοχή σε κάθε σχετική μελλοντική θεσμική πρωτοβουλία που θα αναληφθεί όπως είναι η επικείμενη αναμόρφωση της Δασικής Νομοθεσίας.
- Τα παραπάνω επιβεβαιώνει στο ακέραιο η προσυπογραφή για περιορισμούς θήρας οργανώσεων που ασχολούνται με τη θαλάσσια χελώνα (!) ή τη μεσογειακή φώκια (!), η προσυπογραφή των οποίων σε προτάσεις για τη θήρα που δεν τεκμηριώνονται επαρκώς αλλά γίνεται προφανώς για δημιουργία εντυπώσεων, δεν θα έπρεπε να είχαν ληφθεί σοβαρά υπόψη από την Υπουργό.
- Η συνεργασία των παραπάνω 10 ΜΚΟ δε στηρίζεται σε κοινά επιστημονικά πεδία/αντικείμενα αλλά στη βάση της συντονισμένης τακτικής κλειστών εναλλασσόμενων συνεργασιών και αλληλοϋποστήριξης σε οικονομικοδιαχειριστικό επίπεδο που εφαρμόζουν οι περισσότερες από τις 10 αυτές ΜΚΟ, εδώ και δεκαετίες.
- Το γεγονός πως στην παραπάνω ημερομηνία δει είχαν καθοριστεί ακόμη αρμοδιότητες – χαρτοφυλάκια για τους Υφυπουργούς και δεν είχαν επίσης οριστεί οι Γενικοί Γραμματείς του Υπουργείου, οδηγεί με σχετική ασφάλεια στο συμπέρασμα πως υπήρχε προεκλογική συμφωνία μεταξύ της Υπουργού και των παραπάνω 10 οικολογικών οργανώσεων για την «επίδοση» του συγκεκριμένου πονήματος. Δεν εξηγείται διαφορετικά το γεγονός πως δεν είχε επιδοθεί στην Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας από τη στιγμή που οι εκλογές προκηρύχτηκαν έκτακτα και το συγκεκριμένο κείμενο απαιτεί μήνες δουλειάς, άρα είχε προφανώς διαμορφωθεί καιρό πριν τις 19/10/09.

23/10/2009

Σε ειδική συνάντηση που διεξήχθη στις 23 Οκτ. 2009 στο ΥΠΕΚΑ, η Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Τίνα Μπιρμπίλη παρουσίασε, σε επιλεγμένους οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς της χώρας (IOBE, ΣΕΒ, ΣΕΕΣ, WWF, Greenpeace κ.α.) τις θέσεις της Ελλάδος, σχετικά με την επικείμενη Διάσκεψη των Ην. Εθνών για την κλιματική αλλαγή στην Κοπεγχάγη (7-18 Δεκ. 2009).

Παρατηρήσεις:

- Πριν συσταθούν οι Ειδικές Γραμματείες, τα καθήκοντα των Υφυπουργών και οτιδήποτε άλλο απαιτείται για να θεωρηθεί πως ένα Υπουργείο έχει ξεκινήσει να λειτουργεί ουσιαστικά, καλούνται συγκεκριμένες πολυεθνικές περιβαλλοντικές ΜΚΟ σε συζήτηση σχετικά με Διάσκεψη των Ην. Εθνών
- Οι συγκεκριμένες οργανώσεις και ειδικά το WWF όπως αποδεικνύεται στη συνέχεια, θα είναι συστηματικά παρούσες στις ημερίδες και συναντήσεις της Υπουργού σε αντίθεση με άλλους φορείς, σε πολλές περιπτώσεις με πολύ πιο άμεση σχέση με τη θεματολογία των συναντήσεων αυτών

26/10/09

Συνάντηση της Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κυρίας Μπιρμπίλη με τους εκπροσώπους του ΓΕΩΤΕΕ, του Δήμου Πεντέλης, της Νομαρχίας Αν. Αττικής, του Κτηματολογίου Α.Ε., της ΠΕΔΔΥ, της Πανελλήνιας Ένωσης Δασολόγων Ελευθέρων Επαγγελματιών, της Πανελλήνιας Κίνησης Δασολόγων, του Πανελληνίου Συνδέσμου Μελετητών Γεωτεχνικών, του ΤΕΕ και του WWF Ελλάς, για να τους παρουσιάσει το Σχέδιο Νόμου για τα καμένα της Αττικής και να ζητήσει τα σχόλιά τους.

Παρατηρήσεις:

- Χωρίς να είναι γνωστά τα κριτήρια επιλογής, στη συνάντηση κλήθηκε και συμμετείχε το WWF ενώ καμιά άλλη Περιβαλλοντική ή κυνηγετική οργάνωση δεν προσκλήθηκε γεγονός που εγείρει έντονα ερωτηματικά.

01/12/2009

Σύσκεψη με τους εκπροσώπους των δέκα ΜΚΟ (WWF Hellas, GREENPEACE, Αρκτούρος, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Mom, ΑΡΧΕΛΩΝ, Καλλιστώ, Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης) και υπηρεσιακούς παράγοντες του υπουργείου για την Προστασία της Βιοποικιλότητας, υπό την προεδρία της υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κας Μπιρμπίλη.

Παρατηρήσεις:

- Οι περιβαλλοντικές ΜΚΟ που συμμετέχουν στην παραπάνω «κλειστή ομάδα» θα αποτελέσουν όπως αποδεικνύεται και στη συνέχεια βασικούς συνομιλητές του Υπουργείου σε θέματα διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος αλλά και της θήρας.
- Ακόμη δεν έχουν οριστεί αρμοδιότητες Υφυπουργών, γεγονός που σημαί-

νει πως η παραπάνω συνάντηση αποτέλεσε πρωτοβουλία της Υπουργού.

- Δεν προσκλήθηκε κανένας φορέας αρμόδιος για τα φυτά, τα έντομα ή τα ψάρια (ΙΘΑΒΙΚ)
- Δεν προσκλήθηκαν εκπρόσωποι από Πανεπιστημιακές σχολές ή ΤΕΙ που ασχολούνται με επιμέρους θεματικές ενότητες που σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο της συνάντησης
- Δεν προσκαλείται η ΚΣΕ που εκπροσωπεί 230.000 Έλληνες που βρίσκονται άμεσα σε επαφή με τη φύση και τη βιοποικιλότητα και αποτελεί σωματείο αναγνωρισμένο και συνεργαζόμενο με το ΥΠΕΚΑ. Ούτε έχει γίνει κάποια σχετική επίσημη πρόσκληση ή αναφορά μέχρι σήμερα.
- Από τα παραπάνω γίνεται προφανές το γεγονός πως η κα Υπουργός δεν ήθελε πραγματική εκπροσώπηση ειδικών φορέων, ούτε επέλεξε τους συννομιμητές βάσει θεματικών ενοτήτων.

04/12/2009

Ημερίδα διοργάνωσε το Υπουργείο ΠΕΚΑ, με θέμα «Το Περιβαλλοντικό έγκλημα» υπό τον συντονισμό της Ειδικής Γραμματείας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ειδικότερα της (ΕΥΕΠ)

Στην ημερίδα μίλησαν σύμφωνα με το δελτίο τύπου του Υπουργείου:

- Ο Επίτροπος της Ε.Ε. για το Περιβάλλον, κ. Στ. Δήμας
- Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης κ. Α. Ρακιντζής
- Ο εκπρόσωπος του Επιτρόπου Περιβάλλοντος κ. Δ. Γιωτάκος
- Ο νέος Γενικός Επιθεωρητής της ΕΥΕΠ κ. Π. Μέρκος
- Ο Γενικός Επιθεωρητής Υγείας (ΣΕΥΥΠ) κ. Μ. Σαμπατακάκης
- Η κ. Θεοδότη Νάντσου, εκπρόσωπος της WWF Ελλάς
- Η Ειδικός Γραμματέας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κα Μ. Καραβαύλη

Παρατηρήσεις:

- Η τέταρτη συμμετοχή του WWF σε επίσημο διάλογο που διοργανώνεται από το υπουργείο μέσα σε λιγότερο από ένα μήνα από την ίδρυσή του αποδεικνύει πως η συγκεκριμένη οργάνωση αποτελεί από ιδρύσεως ΥΠΕΚΑ θεσμικό συνομιλητή της Υπουργού.

11/12/2009

Ακύρωση της Υπουργικής Ρυθμιστικής Απόφασης για τη Θήρα για την περίοδο 2009-2010 από το ΣτΕ μετά από προσφυγή της Ζωοφιλικής Οικολογικής Ένωσης Ελλάδος και απαγόρευση θήρας σε όλη την επικράτεια.

Παρατηρήσεις:

- Η προσφυγή του συγκεκριμένου Σωματείου (το οποίο είχε μόλις 3 ταμει-ακώς εντάξει μέλη εκείνη την περίοδο), επαναλαμβάνεται συνήθως μια φορά κάθε χρόνο τα τελευταία χρόνια και «πετυχαίνει» την ακύρωση της ετήσιας ρυθμιστικής απόφασης για τη θήρα από το ΣτΕ, με αποτέλεσμα την ταλαιπωρία των κυνηγών.
- Το ΥΠΕΚΑ για τις 6 μέρες που ίσχυσε η απαγόρευση θήρας στην επικράτεια, δεν εξέδωσε κανένα δελτίο τύπου με αποτέλεσμα να συμβάλλει/ενισχύσει με αυτόν τον τρόπο την ταλαιπωρία αρκετών χιλιάδων Ελλήνων κυνηγών

17/12/2009

Έκδοση νέας Ρυθμιστικής Απόφασης για τη Θήρα (ΥΑ 183643/4418/17.12.2009) από τον Υφυπουργό κ. Μωραΐτη (ΦΕΚ: Β' 2466/17-12-2009)

17/12/2009

Έκδοση Δελτίου Τύπου του ΥΠΕΚΑ με θέμα την έκδοση νέας Ρυθμιστικής Απόφασης για το κυνήγι

Στο δελτίο τύπου του Υπουργείου, το οποίο κυκλοφόρησε αλλά δεν αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του, αναφέρονται χαρακτηριστικά:

«...Μια από τις δραστηριότητες αυτές είναι και το κυνήγι, πού όπως διαπιστώσαμε, εξακολουθεί να ρυθμίζεται από ένα νομοθετικό πλαίσιο αναχρονιστικό, αντιφατικό, ασαφές και στο οποίο δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί πλήρως και ουσιαστικά, το Κοινοτικό Δίκαιο...»

«...Μετά από σχετική προσφυγή, το ΣτΕ, ανέστειλε την 103382/2740/4-8-2009 ΥΑ του Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης, με την οποία ρυθμιζόταν το κυνήγι κατά την τρέχουσα περίοδο (2009-2010). Η εν λόγω απόφαση στηρίζεται, κυρίως, στο ότι δεν υπάρχουν για τα διάφορα είδη θηραμάτων επικαιροποιημένες μελέτες έτσι ώστε η άσκηση του κυνηγιού να γίνεται χωρίς να κινδυνεύει η πληθυσμιακή ισορροπία των ειδών αυτών.

«...Η έκδοση της εν λόγω απόφασης (σ.σ. νέας Ρυθμιστικής) κρίθηκε επιβεβλημένη όχι βεβαίως για να παρακάμψουμε το ΣτΕ -το οποίο σεβόμαστε και τιμούμε- ούτε όμως για να ικανοποιήσουμε τους κυνηγούς. Η έκδοση της υπαγορεύτηκε από την ανάγκη να αποφευχθούν περαιτέρω νομικές

εμπλοκές από το ότι οι 230.000 Έλληνες κυνηγοί έχουν ήδη πληρώσει τα προβλεπόμενα από την νομοθεσία ποσά έκδοσης των αδειών τους, καθώς και εκ του ότι, στην παρούσα κρίσιμη για την ελληνική οικονομία φάση που διανύουμε, θα ήταν άδικο να στερήσουμε τις μικρομεσαίες ξενοδοχειακές και συναφείς επιχειρήσεις της ορεινής, κυρίως, Ελλάδας που εξαρτώνται από τους κυνηγούς, από ένα σημαντικό για αυτούς οικονομικό πόρο.

Είναι αυτονόητο ότι η απόφαση αυτή εκδίδεται *μόνον για την φετινή κυνηγετική περίοδο -που άλλωστε οδεύει προς την λήξη της- και δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση πρόκριμα για παρόμοιες αποφάσεις στο μέλλον. Όπως ήδη ενημερώσαμε τόσο τους κυνηγούς όσο και τις περιβαλλοντικές οργανώσεις, δεσμευόμαστε να ξεκινήσουμε άμεσα ένα ευρύ διάλογο έτσι ώστε να συζητηθεί διεξοδικά το ζήτημα του κυνηγιού στην Ελλάδα και να θέσουμε -επί τέλους- τις βάσεις για την αειφορική του άσκηση...*

Παρατηρήσεις:

- Πρόκειται για πρωτοφανή θεσμική απόπειρα απολογίας (άγνωστο σε ποιον) για την έκδοση της νέας Ρυθμιστικής Απόφασης για τη θήρα.
- Το συγκεκριμένο δελτίο τύπου αν και κυκλοφόρησε δημόσια δεν αναρτήθηκε ποτέ στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΚΑ γεγονός που εγείρει έντονα ερωτηματικά.
- Η Υπουργός ΠΕΚΑ βρισκόταν στην Κοπεγχάγη στις 17/12/2009, γεγονός που σε συνδυασμό με το ύψος και τη μη ανάρτηση του δελτίου δημιουργεί εύλογα ερωτηματικά για τον συντάκτη του. Θα είχε ενδιαφέρον να γινόταν γνωστό το αν ο συντάκτης ήταν το αρμόδιο γραφείο τύπου ή κάποιος «εξωτερικός» συνεργάτης;
- Το δελτίο τύπου του Υπουργείου βρίθκει ανακριβειών και συγκεκριμένων αναφορών.
- Δεν υπάρχει καμία αναφορά στα αίτια που οδήγησαν το ΣτΕ στην παραπάνω απόφαση. Συγκεκριμένα ο συντάκτης του ΥΠΕΚΑ κάνει λόγο για σεβασμό στο ΣτΕ, το οποίο αναφέρει ανεπάρκεια μελετών και πιθανό κίνδυνο για την πληθυσμιακή κατάσταση των θηραματικών ειδών από τη συνέχιση της θήρας στην απόφαση του. Στο δελτίο τύπου όμως δε γίνεται καμία αναφορά σχετικά με την πληθυσμιακή κατάσταση των θηραμάτων. Αντίθετα οι λόγοι στους οποίους γίνεται επίκληση για την εκ νέου έκδοση ρυθμιστικής απόφασης δεν έχουν σχέση ούτε με τα θηράματα ούτε με τους κυνηγούς.

22/12/2009

Εκδίδεται το ΦΕΚ 2514 Β 22/12/2009 στο οποίο ανακοινώνεται η ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Περιβάλλοντος, Ενέργειας και

Κλιματικής Αλλαγής Αθανάσιο Μωραΐτη και Ιωάννη Μανιάτη από τον Πρωθυπουργό και την Υπουργό ΠΕΚΑ

Παρατηρήσεις:

- Ο κ. Μωραΐτης όπως αναφέραμε υπέγραψε τη νέα Ρυθμιστική Απόφαση για τη θήρα σταματώντας έτσι, έστω έξι μέρες μετά, την απαγόρευση θήρας στην επικράτεια

04/01/2010

Η Υπουργός ΠΕΚΑ διορίζει την κα Θεοδότη Νάντσου (με την ιδιότητά της ως υπεύθυνη πολιτικής του WWF) στην 7μελή Εκτελεστική Επιτροπή (Διοίκηση) του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ΟΡΣΑ).

Παρατηρήσεις:

- Πρόκειται για τον Οργανισμό που εκπόνησε το σχέδιο ΠΔ προστασίας του Υμηττού και που απέρριψε όλες τις αιτιολογημένες απόψεις πολιτών και φορέων στη σχετική διαβούλευση της 20/4/2010.

12/01/2010

Η πολυεθνική οργάνωση WWF Ελλάς προχώρησε σε «αξιολόγηση» των περιβαλλοντικών επιδόσεων του πρώτου τριμήνου της νέας κυβέρνησης

Παρατηρήσεις:

- Το WWF εκτός από «επίσημος» συνομιλητής της Κυβέρνησης και σε ρόλο αξιολογητή του έργου της, μόλις 20 μέρες από την ανάθεση αρμοδιοτήτων στους αρμόδιους Υφυπουργούς!
- Το ΥΠΕΚΑ αντίθετα δεν έχει προβεί μέχρι σήμερα σε καμία αξιολόγηση του WWF και των άλλων περιβαλλοντικών ΜΚΟ με τις οποίες συνεργάζεται ακόμη και σε νομοπαρασκευαστικό επίπεδο γεγονός που εγείρει ζήτημα διαφάνειας σε ότι έχει να κάνει με τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας.
- Τα παραπάνω συμβαίνουν ενώ οι 7 περιβαλλοντικές ΜΚΟ από την «ομάδα των 10» (μέσα στις οποίες και το WWF) δεν υπάχθηκαν στην εισαγγελική έρευνα σχετικά με τη διαφάνεια στις ΜΚΟ στην Ελλάδα που ξεκίνησε πρόσφατα.

26/01/2010

Συνέντευξη της Υπουργού ΠΕΚΑ στον Flash όπου αναφέρει:

«Για το θέμα του κυνηγιού, έχουμε υποσχεθεί και έχει αναλάβει ο αρμόδιος υφυπουργός, κ. Μωραΐτης την υποχρέωση, να ξεκινήσει μια πολύ μεγάλη διαβούλευση όπου θα συμμετέχουν όλοι και οι κυνηγοί και η Ορνιθολογική Εταιρεία και οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και οι ξενοδόχοι. Όλοι,

για να προσπαθήσουμε να βρούμε μια λύση. Και υπάρχουν και ευρωπαϊκά παραδείγματα. Άρα νομίζω ότι ...

... Πρέπει κάποια στιγμή να ελεγχθεί το κυνήγι στη χώρα μας ειδικά όταν έχουμε τόσο μεγάλες εκτάσεις που είναι προστατευόμενες περιοχές και ανήκουν στο δίκτυο Natura, πρέπει να προστατέψουμε κάποιες περιοχές και κυρίως κάποιες εποχές.

Κι αυτό θα το κάνουμε, γιατί όσο ριζοσπαστικοί μπορεί να είμαστε στις αναπτυξιακές μας πρωτοβουλίες, τόσο προσεκτικοί πρέπει να είμαστε στην τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας για να έχουμε αξιοπιστία και για να γίνει η χώρα μας συνολικά πιο ανταγωνιστική, πιο όμορφη και καλύτερη.»

Παρατηρήσεις:

- Η Υπουργός ΠΕΚΑ επιβεβαιώνει με σαφή τρόπο, με το διαχωρισμό της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας από τις ΜΚΟ, την πεποίθησή πως η συγκεκριμένη οργάνωση κρατά τα ηνία στην αστήριχτη και αντιεπιστημονική επίθεση που δέχονται η θήρα και οι Έλληνες κυνηγοί συστηματικά τα τελευταία χρόνια.
- Η αναφορά πως «...πρέπει να ελεγχθεί το κυνήγι για να έχουμε αξιοπιστία και για να γίνει η χώρα μας συνολικά πιο ανταγωνιστική, πιο όμορφη και καλύτερη.» αποδεικνύει με τον πλέον δυσάρεστο τρόπο πως η κα Υπουργός «πλανάται πλάνην οικτρά» σχετικά με τις αιτίες που έχουν φέρει τη χώρα μας στην κατάσταση που βρίσκεται σήμερα και ως εκ τούτου δείχνει πως προφανώς δεν είναι σε θέση να αναλάβει κάποια ουσιαστική πρωτοβουλία για την ανατροπή της υφιστάμενης κατάστασης.
- Η χώρα μας απαιτεί διαφάνεια στους χειρισμούς και ανιδιοτελή συνεργασία όλων των φορέων σε ότι τουλάχιστον έχει να κάνει με την προστασία και τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος για να ανατραπεί η σημερινή κατάσταση, χαρακτηριστικά που λείπουν συστηματικά από τις ενέργειες και τις αποφάσεις της κας Υπουργού σε ότι έχει να κάνει με τη θήρα όπως καταγγέλλουν δημόσια ακόμη και βουλευτές της Κυβέρνησης.
- Το ΥΠΕΚΑ ενώ προκηρύσσει τη μία μετά την άλλη τις διάφορες μελέτες αμφιβόλου ποιότητας και αποτελέσματος επί παντός επιστητού, και ενώ συστηματικά επιχειρεί να περιορίσει την κυνηγετική δραστηριότητα, δεν έχει προκηρύξει μέχρι σήμερα καμία μελέτη που να σχετίζεται με τα θη-

ράματα, τη βιολογία και τη διαχείρισή τους. Παράλληλα έχει απαξιώσει με πρωτοφανή τρόπο την Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος η οποία αποτελεί αποδεδειγμένα το μοναδικό φορέα στην Ελλάδα που συγκεντρώνει επιστημονικά στοιχεία για τα θηράματα της χώρας, συστηματικά.

- Τα παραπάνω γίνονται ενώ οι κυνηγοί καταθέτουν ετησίως περί τα 15.000.000 ευρώ στο «Πράσινο Ταμείο» γεγονός που σημαίνει πως δεν είναι η έλλειψη χρημάτων ο ανασταλτικός παράγοντας για τη μη εκπόνηση των παραπάνω μελετών αλλά η έλλειψη πολιτικής πρόθεσης και επάρκειας από πλευράς της αρμόδιας Υπουργού.

27/01/2010

Παρουσιάστηκε σε ειδική συνέντευξη από την Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία και το WWF το «Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας»

Η Υπουργός κα Μπιρμπίλη στον πρόλόγό της αναφέρει:

«...Αυγή του 2010, Παγκόσμιου Έτους Βιοποικιλότητας, και επιτέλους έχουμε στα χέρια μας ένα επιστημονικά άρτιο εργαλείο για την προστασία του ελληνικού βιολογικού πλούτου!...»

«...μας δείχνει μια θλιβερή εικόνα πολιτικής ένδειας στον τομέα της προστασίας της φύσης, η οποία έχει αντίκτυπο και στην ελληνική πανίδα. Μας δείχνει όμως και ...τις πολιτικές που πρέπει να αναθεωρήσουμε για την ολοκληρωμένη προστασία των ειδών και των οικοσυστημάτων τους.

Η επιστημονική τεκμηρίωση είναι η βάση για κάθε σοβαρή και σωστά στοχευμένη προσπάθεια προστασίας του περιβάλλοντος...»

«... Ευχαριστούμε την Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, τις οργανώσεις WWF Ελλάς, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Ελληνική Ερπετολογική Εταιρεία, Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας...» «...Το αποτέλεσμα της δουλειάς τους αποτελεί την καλύτερη αξιοποίηση της σχετικής χρηματοδότησης μέσω του ΕΠΠΕΡ - Γ' ΚΠΣ. Για το νεοσύστατο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, το βιβλίο αυτό θα αποτελέσει ένα εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο χάραξης προτεραιοτήτων για την προστασία της κοινής μας φυσικής κληρονομιάς...»

Παρατηρήσεις:

- Η παραπάνω έκδοση, την οποία η Υπουργός χαρακτηρίζει «επιστημονικά άρτιο εργαλείο», μόνο τέτοιο δεν είναι, μιας και στην πιο μελετημένη κατηγορία ζώων, αυτήν των πτηνών, απουσιάζει έστω και στοιχειώδης βιβλιογραφική τεκμηρίωση για τα περισσότερα είδη που αναφέρονται ως απειλούμενα.

- Κατά συνέπεια τα περισσότερα από τα γραφόμενα αποτελούν προσωπικές απόψεις – προσεγγίσεις και το όλο εγχείρημα απέχει πολύ από τους χαρακτηρισμούς της Υπουργού γεγονός που εγείρει έντονα ερωτηματικά σχετικά με την ευκολία με την οποία αποδόθηκαν.

03/03/2010

Συμμετοχή της Υπουργού ΠΕΚΑ κας Μπιρμπίλη σε ανοιχτή συζήτηση, που διοργανώνει η περιβαλλοντική οργάνωση WWF Ελλάς, για τις δασικές πυρκαγιές και την προετοιμασία της πολιτείας κατά την αντιπυρική περίοδο 2010.

Παρατηρήσεις:

- Συνεχίζονται οι συναντήσεις της Υπουργού ΠΕΚΑ με το WWF.
- Δεν αναφέρεται κανείς άλλος φορέας που να συναντήθηκε με την Υπουργό 8 φορές μέσα στους πρώτους 5 μήνες λειτουργίας του Υπουργείου. Αντίθετα υπήρξαν βουλευτές που διατύπωσαν παράπονα δημόσια ότι αρνείται να τους δεχτεί η υπουργός.

20/04/2010

Διαβούλευση του σχεδίου Π.Δ για την «Προστασία ορεινού όγκου Υμηττού»

Παρατηρήσεις:

- Το σχέδιο που ετοίμασε ο ΟΡΣΑ (στη διοίκηση του οποίου μετέχει το WWF) προβλέπει πλήρη απαγόρευση του Κυνηγιού σε όλες τις ζώνες προστασίας.
- Όλο το δυτικό τμήμα του βουνού, προς το λεκανοπέδιο της Αθήνας είναι ήδη απαγορευμένο στο Κυνήγι από πολλά χρόνια.
- Οι ανατολικές πλαγιές του βουνού προς τα Μεσόγεια αποτελούν ένα από τα ελάχιστα εναπομείναντα παραδοσιακά κυνηγοτόπια για τους Αθηναίους και τους κυνηγούς όλης της Ανατολικής Αττικής. Αντιλαμβάνεται δε και ο πλέον αδαής πως οι κυνηγοί δεν έχουν καμία σχέση με τις αιτίες που οδήγησαν το λεκανοπέδιο στην τοιμεντοποίησή του με αποτέλεσμα να έχουν απομείνει ελάχιστες περιοχές με πράσινο.
- Σχεδόν 2.200 μηνύματα κατατέθηκαν στη διαβούλευση με τη συντριπτική τους πλειοψηφία εναντίον της άδικης και αδικαιολόγητης απαγόρευσης θήρας.
- Ο ΟΡΣΑ αγνόησε παντελώς τις εμπεριστατωμένες τοποθετήσεις εκατοντάδων πολιτών και φορέων στη διαβούλευση και εισηγήθηκε την πλήρη απαγόρευση του κυνηγιού, όπως προβλεπόταν από το αρχικό σχέδιο.
- Το σχέδιο ΠΔ πέρασε τον έλεγχο του ΣΤΕ ως προς τη συνταγματικότητα και εκκρεμεί ακόμα (Απρ.2011) προς υπογραφή...

28/04/2010

Το ΥΠΕΚΑ αποστέλλει στην Ε.Ε. κατάλογο με περιοχές προς ένταξη στο δίκτυο των ελληνικών Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με 66 νέες περιοχές οι οποίες θα ενταχθούν στο δίκτυο Natura 2000.

Παρατηρήσεις:

- Η προκήρυξη για την ανάθεση της συγκεκριμένης μελέτης είχε γίνει το 2007 από το ΥΠΕΧΩΔΕ με προϋπολογισμό 380.000 ευρώ.
- Η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την ανάθεση της μελέτης επικαιροποίησης του παραπάνω δικτύου με τις Ελληνικές ΖΕΠ στην κοινοπραξία «Μπούσμπουρας – Δημαλέξης» οι οποίοι αποτελούν ή αποτέλεσαν στο παρελθόν βασικά στελέχη της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, παρουσιάζει κενά. Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία γνωρίζει τις σχετικές εξελίξεις και αναρτά στην ιστοσελίδα της την παραπάνω ανακοίνωση μόλις μία μέρα μετά, γεγονός που αποδεικνύει μεταξύ άλλων πως η συνεργασία των μελετητών με τη συγκεκριμένη οργάνωση διατηρείται στη διάρκεια εκπόνησης της «μελέτης»
- Εκτός αυτού στο δελτίο τύπου της συγκεκριμένης οργάνωσης διαβάζουμε τα παρακάτω αποκαλυπτικά:
- «...Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία χαιρετίζει τη σημαντική αυτή απόφαση του Υπουργείου. Από τις 66 περιοχές που ορίστηκαν οι 43 είναι νέες. Η συνολική έκταση του δικτύου των Ζωνών Ειδικής Προστασίας αυξάνεται κατά 76%, δηλαδή περίπου 1,3 εκατ. εκτάρια και το δίκτυο πλέον αριθμεί 204 περιοχές. Η προσθήκη των νέων αυτών περιοχών αυξάνει την έκταση του ελληνικού δικτύου Natura 2000 κατά 6,2 %, με αποτέλεσμα αυτό να φτάνει σήμερα το 27,3% της ελληνικής επικράτειας. Η απόφαση του ΥΠΕΚΑ είναι αποτέλεσμα πολύχρονης προσπάθειας από την Ορνιθολογική και την Birdlife International.»
- Εκτός των παραπάνω η σχέση της ΕΟΕ με τη συγκεκριμένη μελέτη αναφέρεται ρητά μέσα στην τελευταία με την αναφορά: «Επιστημονική και τεχνική υποστήριξη: Τομέας Διατήρησης Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας».
- Επιπροσθέτως, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι είναι τόσο διαδικαστικά όσο και διαχειριστικά απορριπτικό το να έχουμε 3 ή 4 ταχυτήτων ΖΕΠ. Δηλαδή τις παλιές 53 αρχικές με ανστηρές προδιαγραφές και κοινωνική διαβούλευση, μετά άλλες άγνωστο με ποιο καθεστώς, μετά τον ΕΘΙΑΓΕ, μετά νέες προδιαγραφές από τους ίδιους τους μελετητές.

04/05/2010

Δεύτερη επίδοση πρότασης νόμου στο ΥΠΕΚΑ για την προστασία της βιοποικιλότητας από τη γνωστή ομάδα περιβαλλοντικών ΜΚΟ

Παρατηρήσεις:

- Δεύτερη επίδοση σ/ν για τη βιοποικιλότητα των 9 αυτή τη φορά (απουσιάζει για άγνωστους λόγους η Greenpeace) γνωστών ΜΚΟ. Το wwf έχει 2 εκπροσώπους στην «ομάδα εργασίας», ενώ το ψηφιακό αρχείο του κειμένου που κυκλοφόρησε έχει την υπογραφή της κας Νάντσου, συντονίστριας του WWF Ελλάς σε θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής.
- Το τελικό κείμενο βασίζεται στην πρόταση – σ/ν που είχαν καταθέσει οι 10 ΜΚΟ τον Οκτώβριο του 2009 στο ΥΠΕΚΑ μιας και όπως αναφέρεται ρητά στο κείμενο:
 - ✓ «Ειδικά όσον αφορά τη συμμετοχή των στελεχών του ΥΠΕΚΑ, είναι σημαντικό να τονιστεί πως δεν αντανάκλα την άποψη των υπηρεσιών, η οποία θα διατυπωθεί σε επόμενη φάση....»
 - ✓ «... Ως βάση για τη συζήτηση, τέθηκε η κοινή πρόταση των 10 περιβαλλοντικών οργανώσεων με τίτλο «Πρόταση για ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας», η οποία επιδόθηκε στην Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τον Νοέμβριο του 2009....»
 - ✓ «... Η ομάδα εργασίας αποτελέστηκε από τους: Κορμπέτη Μαλαμώ (Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία), Μαυρογιώργου Δάφνη (Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού), Μπούσμπουρας Δημήτρης (Αρκτούρος), Πολίτης Γιώργος (Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης), Νάντσου Θεοδότα και Ιόλη Χριστοπούλου (WWF Ελλάς), Παράβας Βαγγέλης (ΜΟμ), Παρδαλού Νίκη (Δίκτυο Μεσόγειος SOS)....»

10/05/2010

Απόφαση της Υπουργού ΠΕΚΑ με Θέμα: «Συγκρότηση Επιτροπής Φύση 2000»

Στο δελτίο τύπου διαβάζουμε: «το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προχώρησε στη συγκρότηση της «Επιτροπής Φύση 2000», όπως προβλέπεται από το άρθρο 5 της ΚΥΑ 33318/3028/1998 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (ΦΕΚ Β' 1289/28.12.1998)

Ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ορίστηκαν μεταξύ άλλων οι ακόλουθοι:

«...Καραβέλλας Δημήτρης, Διευθυντής του WWF Ελλάς και αναπληρωματικό μέλος η Μαυρογιώργου Δάφνη, στέλεχος της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού.

Κοτομάτας Σπύρος, Διευθυντής της ΜΟμ, και αναπληρωματικό μέλος η Ράγκου Πολυξένη, μέλος της ΠΑΝΔΟΙΚΟ και Λέκτορας Περιβαλλοντικής Εκπ/σης της Σχολής Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης...»

Παρατηρήσεις:

- Η Υπουργός διορίζει τα μέλη της Επιτροπής φύση 2000, μέσα στα οποία είναι 3 εκπρόσωποι της συγκεκριμένης ομάδας οικολογικών οργανώσεων με την οποία συνεργάζεται συστηματικά.
- Συνεχίζουν οι αδιαφανείς (στο βαθμό που δε γίνονται γνωστά τα κριτήρια επιλογής) αναθέσεις «κυβερνητικών» αξιωματικών σε στελέχη του WWF.
- Δεν κλήθηκαν για άλλη μια φορά οι εκπρόσωποι των κυνηγών.
- Αντιθέτως η Καθηγήτρια κυρία Βώκων, Πρόεδρος της επιτροπής, παράλληλα με τις επιστημονικές ιδιότητες που έχει, έχει διατελέσει στο παρελθόν ένα από τα κορυφαία διοικητικά στελέχη του WWF Ελλάς.

21/05/2010

Αναγγελία ανάρτησης του νομοσχεδίου για τη βιοποικιλότητα σε ανοιχτή διαβούλευση,

Παρατηρήσεις:

- Στην παραπάνω ανακοίνωση αναφέρεται ότι: «Για τον σκοπό αυτό, στο ΥΠΕΚΑ εργάστηκαν δύο ομάδες με στελέχη από τις υπηρεσίες Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Διεύθυνσης Δασών και εκπροσώπους περιβαλλοντικών ΜΚΟ. Οι ομάδες επεξεργάστηκαν το κείμενο της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για τη βιοποικιλότητα καθώς και το νέο θεσμικό πλαίσιο για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα, τα οποία πλέον διαμορφώνουν σε λεπτομέρεια οι υπηρεσίες του υπουργείου μας.»

22/05/2010

Παγκόσμια ημέρα βιοποικιλότητας 2010.

Παρατηρήσεις:

- Στη σχετική σελίδα του ΥΠΕΚΑ αναφέρονται πάλι οι «δύο ομάδες εργασίας» χωρίς περισσότερα στοιχεία.

08/06/2010

Κατάθεση των εκθέσεων «Θέσεις της ΕΟΕ για το κυνήγι» και «Πρόταση για ολοκληρωμένο σχεδιασμό για το κυνήγι» στο ΥΠΕΚΑ από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Παρατηρήσεις:

- Πρόκειται ουσιαστικά για γενικόλογα, αόριστα και ασαφή κείμενα που στερούνται στοιχειώδους τεκμηρίωσης αλλά με βεβαιότητα προτείνουν περιορισμούς θήρας.
- Οι μόνες αναφορές που μπορούν να αποτελέσουν βάση συζήτησης είναι αυτές που αφορούν στην εκπαίδευση των κυνηγών, θεματική ενότητα όμως που έχει καλυφθεί με ασύγκριτα πιο άρτιο και ολοκληρωμένο τρόπο από την ΚΣΕ και οφείλεται αποκλειστικά στις αρμόδιες Υπηρεσίες το ότι δεν έχει ρυθμιστεί το συγκεκριμένο θέμα μέχρι σήμερα.
- Σε πολλές περιπτώσεις υπάρχει συνειδητή παραποίηση στοιχείων από την ΕΕ όπως αποδεικνύεται περίτρανα σε ότι έχει να κάνει με την κλιμακωτή λήξη της θήρας την οποία η ΕΕ επιτρέπει υπό όρους που επιτυγχάνονται εύκολα, ανέξοδα και άμεσα, αλλά η Ορνιθολογική επιμένει να λέει πως η ΕΕ απαγορεύει την κλιμακωτή λήξη της θήρας

15/06/2010

Παρουσίαση του σχεδίου νόμου για την προστασία της βιοποικιλότητας στο Υπουργικό Συμβούλιο.

18/06/2010

Σύσταση της Ειδικής Γραμματείας Δασών με Κοινή Υπουργική Απόφαση (Φ.Ε.Κ. 855 Β' 18.06.2010)

02/07/2010

Δεύτερη αναγγελία ανάρτησης του νομοσχεδίου για τη βιοποικιλότητα σε ανοιχτή διαβούλευση, αυτή τη φορά δημοσιεύεται και το σ/ν.

05/07/2010

Σε δημόσια διαβούλευση αναρτάται το σ/ν του ΥΠΕΚΑ για τη βιοποικιλότητα

Παρατηρήσεις:

- Τα βασικά σημεία του νομοσχεδίου όπως αναφέρονται στο Δελτίο Τύπου του Υπουργείου συμπίπτουν με αυτά που πρότειναν οι 10 γνωστές οικολογικές οργανώσεις στα 2 σ/ν που είχαν επιδώσει στο διάστημα που μεσολάβησε στο ΥΠΕΚΑ.
- Ενώ στο σχετικό δελτίο τύπου αναφέρεται πως «Κάθε φορέας συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων για την κατάσταση του περιβάλλοντος, όπως ακαδημαϊκά ιδρύματα, περιβαλλοντικές ΜΚΟ, κ.ά., υποχρεούται να διευκολύνει την ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση των πολιτών σε σχετική πληροφόρηση», οι οικολογικές οργανώσεις που διαμόρφωσαν το εν

λόγω ν/σ δεν έχουν δημοσιεύσει μέχρι σήμερα (τουλάχιστον οι περισσότερες) πλήρη οικονομικό και επιστημονικό απολογισμό των προγραμμάτων που έχουν εκπονήσει για να μπορούν οι Έλληνες πολίτες να αξιολογήσουν το αν και κατά πόσο γίνεται ορθολογική χρήση των χρημάτων τους στις επιστημονικές μελέτες και προγράμματα που εκπονούν.

- Η διαβούλευση διαρκεί μόλις 7 μέρες.
- Δεν είναι γνωστό ποιος φορέας ομαδοποίησε, εκτίμησε ή προώθησε για επεξεργασία τα σχόλια των φορέων και πολιτών. Η περίληψη των σχολίων είναι πολύ λακωνική, και απουσιάζουν από την ομαδοποίηση σημαντικές επισημάνσεις, οι οποίες αναδείχτηκαν συμπτωματικά κατά τη συζήτηση (5 συνεδριάσεις) της Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου. Όμως όπως και να έχει η εκτίμηση, ομαδοποίηση και νομική επεξεργασία που έγινε στα σχόλια επί της διαβούλευσης δεν κρίνεται ούτε αξιόπιστη ούτε αντικειμενική.

06/07/2010

Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το σ/ν για το Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις

Παρατηρήσεις:

- Σε άλλες περιπτώσεις η Δημόσια Διαβούλευση ενός σχεδίου Νόμου, προηγείται της αξιολόγησής του από το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελεί και το τελευταίο στάδιο πριν από την κατάθεση του για ψήφιση στη Βουλή.
- Το γεγονός πως μετά τη Δημόσια Διαβούλευση δεν κατατέθηκε εκ νέου το παραπάνω σ/ν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση αλλά πήγε «απευθείας» στη Βουλή, αποδεικνύει πως η σχετική Διαβούλευση ήταν προσχηματική κάτι το οποίο ισοδυναμεί με εμπαιγμό κατά των Ελλήνων πολιτών από πλευράς ΥΠΕΚΑ και καταστράτηγηση της έννοιας και του θεσμού της Διαβούλευσης.

09/07/2010

Ορισμός Ειδικού Γραμματέα Δασών

«Ο Γιώργος Αμοργιανιώτης ορίστηκε σήμερα ως Ειδικός Γραμματέας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.»

Παρατηρήσεις:

- Η Ειδική Γραμματεία Δασών συστήθηκε λίγες μέρες νωρίτερα με Κοινή Υπουργική Απόφαση (Φ.Ε.Κ. 855 Β' 18.06.2010), ως Ενιαίος Διοικητικός Τομέας του ΥΠΕΚΑ, με αρμοδιότητα την ανάπτυξη, προστασία και διαχείριση των δημόσιων δασών της χώρας και τη δασοπολιτική και δασοτε-

χνική εποπτεία και επιτήρηση των μη δημόσιων δασών.

- Το ΥΠΕΚΑ προχώρησε σε διαβουλεύσεις και παρουσιάσεις σ/ν στο Υπουργικό Συμβούλιο πριν τη συγκρότηση της Ειδικής Γραμματείας Δασών και το ορισμό Ειδικού Γραμματέα αλλά και χωρίς να έχει προηγηθεί η σύσταση του Ειδικού Συμβουλίου Δασών που θα έπρεπε να έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στις παραπάνω διεργασίες.
- Προφανώς η ομάδα των 10 οικολογικών οργανώσεων αντικατέστησε κάθε ειδικότητα σχετική με τα σ/ν που παρουσιάστηκαν από το Υπουργείο παρά το γεγονός πως σε ότι τουλάχιστον έχει να κάνει με τη θήρα όπως γράφτηκε παραπάνω ΚΑΜΙΑ από τις συγκεκριμένες ΜΚΟ δεν έχει το απαιτούμενο επιστημονικό υπόβαθρο να εκφέρει άποψη, ενώ όλες συστηματικά προτείνουν ΜΟΝΟ ατεκμηρίωτους περιορισμούς θήρας τα τελευταία χρόνια γεγονός που τις καθιστά ακατάλληλες για γνωμοδότηση στο συγκεκριμένο ζήτημα λόγω της διαχρονικά διαπιστωμένης αρνητικά μεροληπτικής στάσης – προσέγγισης που επιδεικνύουν.

12/07/2010

Δελτίο τύπου της γνωστής ομάδας των 10 οικολογικών οργανώσεων σχετικά με το σ/ν για τη βιοποικιλότητα

«Ως πολύ θετική εξέλιξη για την προστασία του βιολογικού πλούτου της Ελλάδας, υποδέχονται οι περιβαλλοντικές οργανώσεις WWF Ελλάς, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος

και Πολιτισμού, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Δίκτυο Μεσόγειος SOS, Καλλιστώ, ΜΟm, Αρκτούρος και Αρχέλων το σχέδιο νόμου «Προστασία της βιοποικιλότητας» που δόθηκε σε δημόσια διαβούλευση τη Δευτέρα 5 Ιουλίου από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής....»

«...Με την ελπίδα πως στο κρίσιμο θέμα της προστασίας της βιοποικιλότητας θα επιτευχθεί η αναγκαία πολιτική συναίνεση που είναι απαραίτητη για τη στήριξη του υπό διαβούλευση νομοσχεδίου, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις απευθύνουν δημόσια έκκληση, ώστε οι κοινοβουλευτικές διεργασίες να είναι το πρώτο βήμα μιας εθνικής προσπάθειας για αποτελεσματική διαφύλαξη του αναντικατάστατου βιολογικού κεφαλαίου της χώρας.

Σε επόμενο στάδιο, μετά την ψήφιση αυτού του σημαντικού νόμου, πρέπει απαραίτητως να αντιμετωπιστούν κρίσιμα ζητήματα εφαρμογής, όπως η αποτελεσματική φύλαξη των προστατευόμενων περιοχών και η πάταξη του περιβαλλοντικού εγκλήματος, η ορθολογική ρύθμιση δραστηριοτήτων με επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα (όπως π.χ. το κυνήγι) και η σταθερή χρηματοδότηση της περιβαλλοντικής έρευνας και διαχείρισης μέσα από τη σωστή λειτουργία του υπό σύσταση Πράσινου Ταμείου.»

Παρατηρήσεις:

- Σε πρωτοφανή επίδειξη υποκρισίας και απόπειρας παραπλάνησης των Ελλήνων πολιτών και πολιτικών, εκδίδεται κοινό δελτίο τύπου των 10 οικολογικών οργανώσεων που συνεργάστηκαν στη διαμόρφωση κοινής πρότασης – νομοσχεδίου για τη βιοποικιλότητα στο οποίο επικροτούν το δικό τους στην ουσία νομοσχέδιο που υιοθετήθηκε από το ΥΠΕΚΑ και κατατέθηκε για διαβούλευση.
- Το κυνήγι αναφέρεται ως δραστηριότητα με «επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα η οποία πρέπει να ρυθμιστεί ορθολογικά», χαρακτηρισμοί αόριστοι και μη επιστημονικοί, των οποίων ο αρνητικός χαρακτήρας που είναι προφανής έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τα όσα ορίζει η ΕΕ σχετικά με τη θήρα και τη βιοποικιλότητα.
- Από την τελευταία παράγραφο του δελτίου τύπου, πριν ακόμα συζητηθεί το έργο αυτό στη Βουλή, έχουμε μια έμμεση δήλωση για την περαιτέρω εμπλοκή των ΜΚΟ και σε ζητήματα εφαρμογής αλλά και φύλαξης των προστατευόμενων περιοχών αλλά και στην πάταξη του περιβαλλοντικού εγκλήματος, δηλαδή σε 3 τομείς για τους οποίους έχουν εκπονήσει στο παρελθόν αρκετές «μελέτες» (ως ανάδοχοι έργων/προγραμμάτων LIFE, τοπικής εμβέλειας κλπ). Αυτό ισοδυναμεί με αβίαστη ομολογία πως παρά τα χρήματα που επενδύθηκαν από κρατικούς και ευρωπαϊκούς φορείς σε αυτά, οι ΜΚΟ απέτυχαν ή είχαν περιορισμένης αποτελεσματικότητας στην εμπλοκή τους με τη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών κλπ)

12/07/2010

Αόριστο, ημιτελές και επικίνδυνο, χαρακτηρίζει το νομοσχέδιο για τη βιοποικιλότητα η διεθνώς αναγνωρισμένη περιβαλλοντική οργάνωση «Αρχιπέλαγος» σε σχετικό δελτίο τύπου ενώ αφήνει σοβαρά υπονοούμενα για τη γνωστή ομάδα περιβαλλοντικών ΜΚΟ που ουσιαστικά το συνέταξε.

12/07/2010

Σε δημόσια Διαβούλευση το Σχέδιο Νόμου «Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις»

Παρατηρήσεις:

- Η συγκεκριμένη διαβούλευση έχει διάρκεια 7 ημερών και μάλιστα σε περίοδο θερινών διακοπών (12-19/7/2010) γεγονός που εγείρει έντονα ερωτηματικά για τις προθέσεις της Υπηρεσίας που πήρε τη σχετική απόφαση
- Στην υπό ίδρυση με το συγκεκριμένο σ/ν «Στρατηγική Επιτροπή Περιβαλλοντικής Πολιτικής» προβλέπονται 3 θέσεις για τους εκπροσώπους των οικολογικών οργανώσεων και 5 θέσεις για «προσωπικότητες εγνωσμένου κύρους σε θέματα περιβάλλοντος», οι οποίες δεν αποκλείεται ρητά να ανήκουν επίσης σε οικολογικές οργανώσεις.
- Έτσι, η επιτροπή που θα καθορίζει τη διάθεση των «πράσινων πόρων» ενδέχεται να αποτελείται κατά μεγάλο ποσοστό από μέλη των οικολογικών οργανώσεων που αποτελούν τους μελλοντικούς πιθανούς δικαιούχους των κονδυλίων αυτών σε αυτήν την πρωτοφανή έκφραση θεσμικής αδιαφάνειας στη διαχείριση δημόσιου χρήματος.
- Τα παραπάνω στηλιτεύει η οικολογική οργάνωση «Αρχιπέλαγος» σε σχετικό δελτίο τύπου, δείχνοντας έτσι πως δεν είναι μόνο οι κυνηγοί που θεωρούν το σ/ν αδιαφανές και ύποπτο για μεθοδεύσεις.
- Από τη σύνθεση της παραπάνω Επιτροπής σε αντίθεση με τις οικολογικές οργανώσεις λείπουν οι Κυνηγετικές Οργανώσεις οι οποίες θα καταθέτουν σε ετήσια βάση περίπου 15.000.000 ευρώ στο συγκεκριμένο ταμείο. Αυτοί δηλαδή που πληρώνουν αποκλείονται και αυτοί που θα πληρώνονται συμμετέχουν σε αντίθεση με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας αλλά και με το γεγονός πως οι Κυνηγετικές Οργανώσεις είναι αναγνωρισμένα Σωματεία και συνεργαζόμενα με το ΥΠΕΚΑ.

10/08/2010

Δελτίο Τύπου του ΥΠΕΚΑ για τις «Ρυθμίσεις θήρας για την κυνηγετική περίοδο 2010–2011»

Παρατηρήσεις:

- Στο παραπάνω δελτίο τύπου αναφέρεται ρητά πως «Η άσκηση της κυνηγετικής δραστηριότητας στα αυστηρά πλαίσια και τους περιορισμούς που ισχύουν στη χώρα μας είναι σύμφωνη με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης» γεγονός που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τα όσα ανακοινώθηκαν σχετικά με την επικείμενη αναμόρφωση του νομικού πλαισίου για τη θήρα στο δελτίο τύπου που ακολούθησε την έκδοση νέας Ρυθμιστικής Απόφασης στις 17/12/09 το οποίο έχουμε παραθέσει αντ' αυτού παραπάνω και σύμφωνα με το οποίο «...Μια από τις δραστηριότητες αυτές είναι και το κυνήγι, πού όπως διαπιστώσαμε, εξακολουθεί να ρυθμίζεται από ένα νομοθετικό πλαίσιο αναχρονιστικό, αντιφατικό, ασαφές και στο οποίο δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί πλήρως και ουσιαστικά, το Κοινοτικό Δίκαιο...»
- Η παραπάνω διατύπωση έρχεται επίσης σε αντίθεση με την από 4/11/2010 Απόφαση της Υπουργού να συγκροτήσει Ομάδα Εργασίας για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για τη θήρα που αποτελεί τον ένα από τους 3 άξονες στην αναμόρφωση της Δασικής Νομοθεσίας που βρίσκεται σε εξέλιξη. Αν το θεσμικό πλαίσιο για τη θήρα είναι σύμφωνο με τις οδηγίες της Ε.Ε. δε δικαιολογείται καμία παρέμβαση σε αυτό, πόσο μάλλον χωρίς να ενημερωθούν οι καθ' ύλη αρμόδιες Κυνηγετικές Οργανώσεις.
- Εκτός από τις ουσιαστικές αντιφάσεις και το θεσμικό εμπαιγμό απέναντι στους κυνηγούς, το ΥΠΕΚΑ αφαιρεί χωρίς λόγο μέρος των εσόδων των Κυνηγετικών Οργανώσεων από τα τέλη ανανέωσης/έκδοσης Άδειας θήρας παρά το γεγονός πως οι Κ.Ο. είναι οι μόνες που βάσει νόμου αλλά και αποδεδειγμένα αξιοποιούν σε φιλοθηραματικές δράσεις τα παραπάνω κονδύλια σε αντίθεση με τα αρμόδια Υπουργεία και τις Υπηρεσίες τους τα οποία στο παρελθόν έχουν κακοδιαχειριστεί τα έσοδα από τη θήρα χωρίς ποτέ να επιστρέψουν το σύνολο ή μέρος αυτών για τη διαχείριση των θηραμάτων και της θήρας γενικότερα.

11/08/2010

Δελτίο τύπου – απειλή του Διευθυντή της ΕΟΕ Ξενοφών Κάππα με αφορμή τη νέα ρυθμιστική του κυνηγίου «Εφόσον λοιπόν η ορθή διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος δεν αποτελεί προτεραιότητα για το νέο Υπουργείο Περιβάλλοντος, αναμένουμε ότι η λύση για το κυνήγι στην Ελλάδα θα δοθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή».

Παρατηρήσεις:

- Ο διευθυντής της ΕΟΕ κατά την προσφιλή τακτική της οργάνωσης (η οποία προφανώς «αποδίδει»), απειλεί πως θα στείλει την Ελληνική Κυβέρνηση και συγκεκριμένα το ΥΠΕΚΑ στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.
- Ο κ. Κάππας προφανώς αγνοεί (ή δε θέλει να παραδεχθεί) πως η Ελλάδα

είναι η μοναδική χώρα στην ΕΕ που δεν έχει καταδικαστεί από την ΕΕ σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη θήρα στην επικράτειά της.

- Παρά τις μεγαλόστομες απειλές του κ. Κάππα όμως, μέχρι σήμερα δεν έγινε καμία προσφυγή στην ΕΕ γεγονός που δείχνει πως ο κ. Κάππας προφανώς αντιλήφθηκε πως το κυνήγι στην Ελλάδα ασκείται με τρόπο απόλυτα σύμφωνο και προσαρμοσμένο στις Ευρωπαϊκές Οδηγίες
- Με την επίκληση στην «... ορθή διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος» ο κ. Κάππας έμμεσα δηλώνει πως γνωρίζει τις απαιτούμενες ενέργειες προς αυτήν την κατεύθυνση. Θα είχε επομένως ιδιαίτερο ενδιαφέρον να μας πει αν και κατά πόσο αποτελεί «ορθή διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος» το να υποκαθιστούν συγκεκριμένες ΜΚΟ τις αρμόδιες υπηρεσίες σε μελετητικό και νομοπαρασκευαστικό επίπεδο χωρίς όμως να δημοσιεύουν απολογισμό για τα πεπραγμένα τους και συγκεκριμένα για την οικονομική διαχείριση και την επιστημονική αποτελεσματικότητα των δράσεων τους.

06/09/2010

Ανακοινώνεται με ΦΕΚ (1495/Β/6/9/2010) Κοινή Υπουργική Απόφαση με τίτλο «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων /ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ»

21/09/2010

Κατατέθηκε στη Βουλή το σ/ν για το Πράσινο Ταμείο και τους Δασικούς Χάρτες

Παρατηρήσεις:

- Οι 5 «προσωπικότητες» που θα επιλέγονται από τον εκάστοτε Υπουργό ΠΕΚΑ δεν αποκλείεται ρητά να είναι και αυτές μέλη περιβαλλοντικών ΜΚΟ με αποτέλεσμα να υπάρχει το ενδεχόμενο οι περιβαλλοντικές ΜΚΟ να συμμετέχουν στην παραπάνω Επιτροπή με 8 εκπροσώπους.
- Αντίθετα οι Έλληνες κυνηγοί οι οποίοι θα καταθέτουν σε ετήσια βάση περίπου 15 εκ. ευρώ στο συγκεκριμένο Ταμείο και περίπου 200 εκ. ευρώ στα κρατικά ταμεία από φόρους σε αγαθά και υπηρεσίες που σχετίζονται με το κυνήγι δεν εκπροσωπούνται.

27/09/2010

Στο Υπουργικό Συμβούλιο το βελτιωμένο νομοσχέδιο του ΥΠΕΚΑ για τη βιοποικιλότητα

11/10/2010

Το νομοσχέδιο για το Πράσινο Ταμείο και την κύρωση δασικών χαρτών ψηφίστηκε και έγινε πλέον νόμος του κράτους (Ν.3889, ΦΕΚ: 182/Α/2010) υπό τον τίτλο:

“Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις”

Παρατηρήσεις:

- Μετά από αντιδράσεις ο αριθμός των εκπροσώπων των περιβαλλοντικών ΜΚΟ στη «Στρατηγική Επιτροπή Περιβαλλοντικής Πολιτικής» μειώθηκε σε 1 από 3 ενώ ο αριθμός των συμμετεχόντων «προσωπικοτήτων αναγνωρισμένων κύρους σε θέματα περιβάλλοντος» μειώθηκε σε 3 από 5.
- Οι Έλληνες κυνηγοί αντίθετα αποκλείστηκαν πλέον και δια νόμον από τους φορείς που θα διαχειρίζονται τα χρήματα που λαμβάνει το Δημόσιο από την άσκηση της θήρας γεγονός που επικυρώνει την αδιαφάνεια και την απαξίωση που είχε διαπιστωθεί στο σ/ν.
- Η συμμετοχή στελεχών των ΜΚΟ στους παραπάνω φορείς δεν είναι εξ ορισμού μεμπτή. Μεμπτή όμως είναι η συνεχής και με αδιαφανείς και μη θεσμικά επικυρωμένες διαδικασίες προώθηση εκπροσώπων ή στελεχών των ιδίων και των ιδίων οργανώσεων η οποία δημιουργεί πλέγμα συναπο-

φάσεων σε πολλά ζητήματα σε βαθμό πλέον που απειλείται η δημοκρατικότητα αλλά και οι διαφάνεια προθέσεων/ πράξεων και καταλογισμού ευθυνών.

- Τα παραπάνω ενισχύονται από το γεγονός πως στην εισαγγελική έρευνα που ξεκίνησε σχετικά με τη διαφάνεια στις ΜΚΟ οι 7 από τις 10 ΜΚΟ που συνεργάζονται με το ΥΠΕΚΑ σε νομοπαρασκευαστικό επίπεδο δεν θα αξιολογηθούν.
- Όλα αυτά εκτιμούμε πως πρέπει κάποια στιγμή να ελεγχθούν από διακομματική επιτροπή της Βουλής αφού τα τελευταία χρόνια παρατηρείται το φαινόμενο, τα ίδια άτομα να είναι, υπηρεσιακοί υπάλληλοι, μέλη ΜΚΟ που συνεργάζονται με τις υπηρεσίες όπου εργάζονται ως υπηρεσιακοί, να αναλαμβάνουν εργασίες ή να εκδίδουν γνωμοδοτήσεις άλλοτε ως μέλη της ΜΚΟ και άλλοτε ως υπηρεσιακοί υπάλληλοι, να προωθούν (τις δικές τους!) προτάσεις για χρηματοδοτήσεις που όμως μπορεί τελικά να ανατεθούν στις ΜΚΟ κλπ. Δηλαδή μπαίνει σοβαρό ζήτημα προθέσεων, ελέγχων και διαφάνειας (σε επιστημονικά δεδομένα, αλλά και σε οικονομικές υποθέσεις).
- Παράλληλα αποτελεί ουσιαστικό έλλειμμα διαφάνειας η μη έγκαιρη, αλλά και μη τυπική ενημέρωσή των κυνηγών αναφορικά με την πορεία διευθέτησης αλλά και σύνταξης του νέου πλαισίου που θα διέπει τη διαχείριση των χρημάτων του ειδικού λογαριασμού του Ειδικού Φορέα Δασών που ενσωματώθηκε νομικά στο Πράσινο Ταμείο.

22/10/2010

Δημόσια Διαβούλευση για το Σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Καθορισμός Μέτρων Ειδικής Προστασίας, Διατήρησης και Αποκατάστασης των Ειδών και των Ενδιαιτημάτων/ Οικοτόπων της Άγριας Ορνιθοπανίδας στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)»

Παρατηρήσεις:

- Δεν είναι γνωστοί οι λόγοι που οδήγησαν σε δεύτερη ΚΥΑ για τα μέτρα διατήρησης των πτηνών ειδικά εντός των ΖΕΠ, ενώ έχει προηγηθεί η «συμμόρφωση» με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες
- Η διαβούλευση έχει διάρκεια 13 μέρες και η διαδικασία στο σύνολό της δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να χαρακτηριστεί διαφανής με τα όσα έχουν διαδραματιστεί από την προκήρυξη της σχετικής μελέτης επικαιροποίησης των ΖΕΠ μέχρι σήμερα.
- Από τα 249 σχόλια που κατατέθηκαν τα 104 αφορούσαν στο άρθρο 9 «ειδικές ρυθμίσεις για τη θήρα», ενώ το επόμενο σε πλήθος σχολίων Άρθρο είναι το 6, με μόλις 18 σχόλια γεγονός που αποδεικνύει πως οι κυνηγοί έχουν άποψη και την εκφράζουν έμπρακτα εφόσον τους ζητηθεί. Η πλειο-

ψηφία των σχολίων στο άρθρο 9 τάσσεται ενάντια στους επιχειρούμενους περιορισμούς θήρας στις ΖΕΠ βάσει επιχειρημάτων.

- Αντίθετα τα θετικά σχόλια για τις ειδικές ρυθμίσεις (βλ. περιορισμούς) για τη θήρα στερούνται στοιχειώδους τεκμηρίωσης.
- Ενδεικτικά παραθέτουμε το σχόλιο της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) η οποία συμμετέχει στη γνωστή ομάδα των 10 οικολογικών οργανώσεων με την οποία συνεργάζεται αποκλειστικά το ΥΠΕΚΑ και συγκεκριμένα η κα Υπουργός:
«...Θεωρούμε απαραίτητη την ενιαία ημερομηνία λήξης της κυνηγετικής περιόδου, με βάση και τη σχετική νομολογία του ΔΕΚ (που απαγορεύει την ατεκμηρίωτη κλιμακωτή ημερομηνία λήξης του κυνηγιού) στις 31 Ιανουαρίου για όλα τα είδη.
Για την πετροπέρδικα (*Alectoris graeca*), κατά τη διάρκεια της τριετούς απαγόρευσης (αλλά και μετά από αυτήν) στις ΖΕΠ, θα πρέπει να παρθούν ορισμένα επιπλέον μέτρα για την αντιμετώπιση της διαπιστωμένης μείωσης του πληθυσμού της: Απαιτείται μείωση της διάρκειας θήρας του είδους σε όλη την Ελλάδα (και της επιτρεπόμενης κάρπωσης), καθώς και μέτρα διαφύλαξης των ενδιαιτημάτων του είδους αυτού λόγω της ανόδου του δασοορίου στις ορεινές περιοχές (ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής).»
- Το ΔΕΚ δεν απαγορεύει την κλιμακωτή λήξη της θήρας αλλά την επιτρέπει υπό όρους που εύκολα επιτυγχάνονται για την Ελλάδα. Η παραπάνω αναφορά επομένως αποτελεί ψεύδος-συνειδητή απόπειρα παραπλάνησης των Πολιτικών και των πολιτών που θα παρακολουθούσαν τις σχετικές διαδικασίες η οποία μάλιστα είναι προφανές πως πηγάζει από τις θέσεις της Ορνιθολογικής με την οποία συνεργάζεται «στενά» η ΕΕΠΦ.
- Σε ερώτηση που καταθέσαμε σχετικά με τις πηγές από τις οποίες προκύπτει η «διαπιστωμένη μείωση του πληθυσμού της πετροπέρδικας» στην ΕΕΠΦ ο εκπρόσωπός της με πρωτοφανή ειλικρίνεια ανέφερε πως δεν υπάρχουν πρόσφατα στοιχεία και επικαλέστηκε το «Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο» στο οποίο όμως όπως μπορεί να διαπιστώσει εύκολα κανείς δεν υπάρχουν επίσης βιβλιογραφικές αναφορές νεώτερες του 2004, χρονιά από την οποία και έπειτα έχουν ληφθεί συγκεκριμένα μέτρα για την ενίσχυση του πληθυσμού του συγκεκριμένου είδους.
- Αντιλαμβάνεται και ο πλέον αδαής πως η παραπάνω οργάνωση με την οποία έχει επιλέξει να συνεργάζεται και να νομοθετεί η κα Μπιρμπίλη στερείται έστω και προσχηματικής επαφής με την πραγματικότητα σε ότι τουλάχιστον έχει να κάνει με τη θήρα και καταθέτει εγγράφως αναφορές αόριστες και μη τεκμηριωμένες (ως ψευδείς) σε νομοπαρασκευαστικό επίπεδο.

- Η ΕΕΠΦ δεν έχει ασχοληθεί ποτέ με τα θηράματα και τη βιολογία τους ούτε με τη διαχείριση της θήρας αλλά αυτό δεν εμπόδισε τα στελέχη της σε μία πρωτοφανή εκτροπή από κάθε έννοια επιστημονικής δεοντολογίας να κάνουν δηλώσεις πάνω σε θέματα για τα οποία δεν έχουν ούτε ίδια άποψη ούτε επιστημονικά στοιχεία εις βάρος μάλιστα αρκετών χιλιάδων Ελλήνων και της αναγνωρισμένα από την ΕΕ επωφελοῦς για τη φύση νόμιμης δραστηριότητας τους.

4/11/10

Με απόφαση της Υπουργού κυρίας Μπιρμπίλη (473/205310/4.11.2010) συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας για την αναμόρφωση της Δασικής Νομοθεσίας.

Παρατηρήσεις:

- Η συγκεκριμένη απόφαση όπως και τα κριτήρια με τα οποία επιλέχθηκαν τα μέλη της παραπάνω Ομάδας Εργασίας από την κα. Υπουργό δεν έχει αναρτηθεί μέχρι σήμερα στην ιστοσελίδα «Διαύγεια» της Κυβέρνησης, ούτε στα δελτία τύπου του Υπουργείου, αλλά ούτε και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, γεγονός που την καθιστά άμεσα μη εκτελεστή.
- Η μη ανάρτηση της εν λόγω απόφασης έρχεται σε αντίθεση με την «Εγκύκλιο καθορισμού της διαδικασίας υλοποίησης του νόμου 3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» σύμφωνα με την οποία «Πράξεις συγκρότησης αμειβόμενων ή μη επιτροπών, ομάδων εργασίας, ομάδων έργου και συναφών οργάνων γνωμοδοτικής ή άλλης αρμοδιότητας, ανεξαρτήτως αν τα μέλη τους αμείβονται ή όχι» πρέπει να αναρτώνται στην ιστοσελίδα «Διαύγεια».
- Η μεταγενέστερη απόφαση διεύρυνσης της παραπάνω Ομάδας Εργασίας αντίθετα αναρτήθηκε στη «Διαύγεια» γεγονός που επιβεβαιώνει τα παραπάνω.
- Οι Κινητικές Οργανώσεις δεν ενημερώθηκαν για την παραπάνω εξέλιξη που τις αφορά άμεσα γεγονός που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το ότι αποτελούν «Αναγνωρισμένα Σωματεία» και «Συνεργαζόμενα» με το συγκεκριμένο Υπουργείο. Η συνειδητή απόπειρα απόκρυψης θεσμικών πρωτοβουλιών από τους άμεσα ενδιαφερόμενους Έλληνες πολίτες επομένως δεν μπορεί παρά να θεωρείται προφανής και δεδομένη.
- Στην απόφαση δίνεται προθεσμία έως 31/1/2011 για την ολοκλήρωση του έργου της ΟΕ και την υποβολή των τελικών προτάσεων (αναθεώρηση και κωδικοποίηση της δασικής νομοθεσίας) στην Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου.

- Στην 16μελή ομάδα εργασίας δεν συμμετέχει εκπρόσωπος της ΚΣΕ παρά το γεγονός ότι η ΚΣΕ εκπροσωπεί 230.000 κυνηγούς και παρά το γεγονός ότι στον Δασικό Κώδικα υπάγεται και η νομοθεσία περί θήρας.
- Αντίθετα συμμετέχει εκπρόσωπος της πολυεθνικής οργάνωσης WWF.

22/11/2010

Ομιλία της Υπουργού ΠΕΚΑ στην παρουσίαση βιβλίου για τη βιοποικιλότητα υπό τη διοργάνωση της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης.

Παρατηρήσεις:

- Η Υπουργός ΠΕΚΑ συνεχίζει τις συναντήσεις – επαφές με τις οικολογικές οργανώσεις της ομάδας των 10, παρά το γεγονός πως όπως αναφέρουμε παραπάνω η ΕΕΠΦ αποδεικνύεται αναξιόπιστη οργάνωση από πλευράς επιστημονικής εγκυρότητας σε επίπεδο Δημόσιας Διαβούλευσης.

29/11/2010

Προκήρυξη για τη θέση προέδρου στο Πράσινο Ταμείο

30/11/2010

Ομιλία της Υπουργού ΠΕΚΑ Τίνας Μπιρμπίλη στην παρουσίαση της έκδοσης «Περιβάλλον και Πολιτισμός», της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού,

Παρατηρήσεις:

- Η Υπουργός ΠΕΚΑ συνεχίζει τις εμφανίσεις σε ημερίδες όπως αυτή της ΕΕΠΠ η οποία συμμετέχει στην ομάδα των 10 περιβαλλοντικών ΜΚΟ με τις οποίες συνεργάζεται κατ' αποκλειστικότητα το ΥΠΕΚΑ.
- Δεν έχει αναφερθεί μέχρι σήμερα καμία άλλη συνάντηση της Υπουργού με κάποια περιβαλλοντική ΜΚΟ που να μην «ανήκει» στην «ομάδα των 10» παρά το γεγονός πως υπάρχουν πλήθος αξιόλογες και εξειδικευμένες άλλες περιβαλλοντικές ΜΚΟ

03/12/2010

Το ΥΠΑΑΤ ανέθεσε (εν μέσω οικονομικής κρίσης) στην Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία (ΕΟΕ) την «Μελέτη για την εκτίμηση και παρακολούθηση του περιβαλλοντικού δείκτη βιοποικιλότητα» ύψους 148.000 ευρώ:

Παρατηρήσεις:

- Η απόφαση εκδόθηκε από την ΕΥΔ του προγράμματος “Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013”. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο στο πλαίσιο του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της

Ελλάδας 2007-2013 - Αλέξανδρος Μπαλτατζής» συμμετέχει και εκπρόσωπος της ΕΟΕ (ΦΕΚ:651/Β/2010)

- Η σχετική προκήρυξη, με ημερομηνία 3/9/2010, έδινε προθεσμία έως τις 15/9/2010 για την υποβολή προσφορών για ένα έργο συνολικής αξίας 150.000 ευρώ.
- Ποιοι και πώς προϋπολόγισαν το ποσό αυτό άραγε;
- Πώς (σύμπτωση;) το προσέγγισε τόσο κοντά η προσφορά της ΕΟΕ;
- Υποβλήθηκαν 3 προσφορές, μια της ΕΟΕ και ακόμα δύο. Η τρίτη προσφορά, η οποία υποβλήθηκε εκπρόθεσμα στις 22/9 σύμφωνα με το σχετικό πρωτόκολλο, έγινε από εν ενεργεία στέλεχος της ΕΟΕ (Υπεύθυνη γραφείου Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας Βόρειας Ελλάδας), την κα Περιστέρα Κουράκλη η οποία παράλληλα είναι διορισμένη στα ΔΣ διαφόρων φορέων με την ιδιότητά της ως στέλεχος της ΕΟΕ, την οποία αναφέρει και στο βιογραφικό της.

22/12/2010

Κατά τη συζήτηση στη Βουλή για τον προϋπολογισμό, ο Πρωθυπουργός κ.Γ.Παπανδρέου ανέφερε στην ομιλία του:

«Πώς να έχουμε ανάπτυξη, για να πάρω ένα παράδειγμα, όταν έχουμε το μεγαλύτερο αριθμό περιβαλλοντικών μελετών ανά κάτοικο στην Ευρώπη, δπλάσιο του μέσου όρου, με 320 φακέλους ανά εκατομμύριο κατοίκων, με τη δεύτερη χώρα να έχει μόλις 60 μελέτες; Παράγουμε δηλαδή πολύ αέρα, αλλά δεν προστατεύουμε καθόλου το περιβάλλον.»

Παρατηρήσεις:

- Στο βαθμό που ισχύουν τα όσα δήλωσε παραπάνω ο κ. Πρωθυπουργός εκτιμούμε πως θα πρέπει να γίνουν άμεσα οι απαραίτητες ενέργειες για παύση του παραπάνω φαινομένου το οποίο η κα Μπιρμπίλη προωθεί συστηματικά μέχρι και σήμερα.

10/01/2011

Κατάθεση στη Βουλή του σχεδίου νόμου για τη βιοποικιλότητα

Παρατηρήσεις:

- Το Υπουργείο ΠΕΚΑ παρά τις εξαγγελίες, τις ημερίδες και τις βαρυσήμαντες δηλώσεις για το 2010 το οποίο χαρακτηρίστηκε «Παγκόσμιο Έτος Βιοποικιλότητας» από το Μάιο του 2010 που το εξήγγειλε, «κατάφερε» να φέρει το σχετικό σ/ν για ψήφιση στη Βουλή το 2011!
- Ενδεικτικά παραθέτουμε συγκεντρωμένες αυτή τη φορά τις σχετικές ημερομηνίες με το σ/ν για τη βιοποικιλότητα:

19/10/2009 Επίδοση σ/ν για τη βιοποικιλότητα από τις 10 γνωστές ΜΚΟ

στο ΥΠΕΚΑ

- 04/05/2010 Επίδοση της δεύτερης «βελτιωμένης» έκδοσης σ/ν για τη βιοποικιλότητα από τις ίδιες οργανώσεις.
- 21/05/2010 Αναγγελία ανάρτησης του νομοσχεδίου για τη βιοποικιλότητα σε ανοιχτή διαβούλευση, από το ΥΠΕΚΑ
- 15/06/2010 Παρουσίαση του σχεδίου νόμου για την προστασία της βιοποικιλότητας στο Υπουργικό Συμβούλιο από την Υπουργό ΠΕΚΑ.
- 05/07/2010 Σε δημόσια διαβούλευση αναρτάται το σ/ν του ΥΠΕΚΑ για τη βιοποικιλότητα
- 27/09/2010 Στο Υπουργικό Συμβούλιο το βελτιωμένο νομοσχέδιο του ΥΠΕΚΑ για τη βιοποικιλότητα
- 10/01/2011 Κατάθεση στη Βουλή του σχεδίου νόμου για τη βιοποικιλότητα από το ΥΠΕΚΑ
- 07/02/2011 Ομιλία Υπουργού ΠΕΚΑ, Τίνας Μπιρμπίλη, στη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής για το Σχέδιο νόμου για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις. Συζήτηση κατ' άρθρο
- 10/03/2011 Μετά από απόσυρση πολλών προτεινόμενων διατάξεων (αρκετές από τις οποίες θεωρούνται καθοριστικής σημασίας για την προστασία της βιοποικιλότητας) το νομοσχέδιο για τη βιοποικιλότητα ψηφίζεται στη Βουλή
- Η παραπάνω πρωτοφανής καθυστέρηση εκτιμάται πως οφείλεται στην απαξίωση από πλευράς Υπουργού ΠΕΚΑ, των αρμόδιων Υπηρεσιών και φορέων που σχετίζονται άμεσα με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στη χώρα μας και στη μονομερή συνεργασία που ανέπτυξε όπως όλα δείχνουν με τη συγκεκριμένη ομάδα οικολογικών οργανώσεων

27/01/2011

Διαβούλευση-παρωδία για την Αναμόρφωση της Δασικής Νομοθεσίας

Αναρτάται ξαφνικά στη σελίδα του ΥΠΕΚΑ ανακοίνωση (αρ. πρωτ:115845/110) από τον Ειδικό Γραμματέα του ΥΠΕΚΑ κ.Αμοργιανιώτη στην οποία ζητείται η άποψη των πολιτών δίνοντας προθεσμία έως 15/2/2011 για κατάθεση απόψεων μέσω e-mail (!).

Παρατηρήσεις:

- Αν και δεν δόθηκε καμία διευκρίνιση σχετικά με τη διαδικασία, από πλευράς ΥΠΕΚΑ η συγκεκριμένη ενέργεια χαρακτηρίστηκε «ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση»...
- Εμμέσως γίνεται γνωστό το γεγονός πως υπάρχει απόφαση της Υπουργού από 4/11/2010 για σύσταση Ομάδας Εργασίας για την Αναμόρφωση

της Δασικής Νομοθεσίας. Η απόφαση κρατήθηκε μυστική και δεν είχε δημοσιευτεί καν στη Διαύγεια ως όφειλε, γεγονός που την καθιστά μη εκτελεστέα.

- Σημειώνουμε πως η αρχική προθεσμία που έθετε η υπουργός στην απόφασή της για την ολοκλήρωση των εργασιών της ΟΕ παράδοση του πορίσματος της επιτροπής ήταν η 31/1/2011.
- Είναι απορίας άξιο το γεγονός πως ζητήθηκαν από πλευράς Υπουργείου απόψεις χωρίς να υπάρχει σχετικό κείμενο, αλλά ούτε και πλαίσιο αρχών.

07/02/2010

Εστάλη από το γραφείο του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου ΠΕΚΑ με την ένδειξη «εξαιρετικά επείγον» και αριθμό πρωτοκόλλου 129, ανακοίνωση η οποία ενημέρωνε διάφορους φορείς για τη σύσταση της ομάδας εργασίας για την αναμόρφωση του νομικού πλαισίου για τα δάση και τους καλούσε για υποβολή προτάσεων.

Παρατηρήσεις:

- Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη ανακοίνωση: «...Για την εύρυθμη λειτουργία της επιτροπής ορίστηκαν τρεις θεματικές ενότητες για τη συγκέντρωση και επεξεργασία των απαραίτητων στοιχείων και προτάσεων ως εξής: I.- ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ. II.- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΑΣΩΝ III.- ΘΗΡΑ – ΝΕΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
- Ως προθεσμία υποβολής προτάσεων ορίστηκε η 20/2/11 γεγονός που αποδεικνύει πως οι εξελίξεις είναι προαποφασισμένες και επιχειρείται θεσμικά ο αποκλεισμός των Κυνηγετικών Οργανώσεων ακόμη και σε επίπεδο υποβολής προτάσεων
- Ενώ δηλαδή η ομάδα εργασίας για την αναμόρφωση του νομικού πλαισίου για τα δάση συγκροτήθηκε με απόφαση της Υπουργού ΠΕΚΑ στις 4/11/10 η οποία δεν αναρτήθηκε στη «Διαύγεια» ή στα δελτία τύπου του ΥΠΕΚΑ, στις 7/2/11, 3 μήνες μετά και ενώ έχει ήδη παρέλθει η προθεσμία που έθετε η απόφαση της Υπουργού, καλούνται οι σχετικοί φορείς για υποβολή προτάσεων με προθεσμία μικρότερη των 10 ημερών.
- Η ΚΣΕ που εκπροσωπεί 230.000 κυνηγούς περιλαμβάνεται στο τέλος στο «άλλοι φορείς» μαζί με τις «μή συνεργαζόμενες με το ΥΠΕΚΑ κυνηγετικές οργανώσεις» που δεν κατονομάζονται, την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία, την Ομοσπονδία Δασοφυλάκων Κεντρικής Μακεδονίας και το Σύλλογο Μανιταρόφιλων Δυτικής Μακεδονίας.
- Την ίδια στιγμή η πολυεθνική WWF είναι στους κύριους αποδέκτες της επιστολής ενώ «βεβαίως» ήταν από την αρχή μέσα στην 16μελή ομάδα εργασίας σύμφωνα με την αρχική απόφαση της Υπουργού.

08/02/2011

Ομιλία Υπουργού ΠΕΚΑ, Τίνας Μπιρμπίλη, στη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής για το Σχέδιο νόμου για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις. Συζήτηση κατ' άρθρο

Παρατηρήσεις:

- Στην ομιλία της η Υπουργός παρουσιάζει πλήθος αναθεωρήσεων πολλές από τις οποίες έρχονται σε αντίθεση με την προστασία της βιοποικιλότητας όπως η υποχώρηση στο θέμα της λειτουργίας λατομείων μέσα στα Καταφύγια Άγριας Ζωής.
- Η ομιλία αποτελεί στην ουσία συμβιβασμό στις πιέσεις που δέχτηκε η Υπουργός, η οποία σε πολλές περιπτώσεις παρουσιάζει τη δικαιολογία πως «αυτό προβλεπόταν από τη Δασική Νομοθεσία», την οποία έχει όμως χαρακτηρίσει ελλιπή και μη προσαρμοσμένη στις Ευρωπαϊκές Οδηγίες.

10/02/2010

Κοινή ανακοίνωση της ομάδας των 10 ΜΚΟ με τίτλο: «10 στρέμματα συλλογικής υποκρισίας».

Παρατηρήσεις:

- Η ανακοίνωση αναφέρεται στην συζήτηση του νομοσχεδίου για τη βιοποικιλότητα στη Βουλή. Μεταξύ άλλων επιτιμητικών σχολίων καταλήγει: «Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις ζητούν να σταματήσει τώρα το θέατρο του οικολογικού παραλόγου που παίζεται στη Βουλή.»...

10/02/2011

Ανακοινώνεται από Γραφείο Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου απόφαση διεύρυνσης της σχετικής με την αναμόρφωση της δασικής νομοθεσίας ομάδας εργασίας με αριθμό πρωτοκόλλου 115875/403.

Παρατηρήσεις:

- Η συγκεκριμένη ανακοίνωση αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα «Διαύγεια» της Κυβέρνησης σε αντίθεση με την αρχική την οποία συμπληρώνει.
- Η ομάδα εργασίας για την θρησκευτική νομοθεσία που διόρισε με απόφασή της η κα. Υπουργός αποτελείται από τον κ. Χανδρινό – Διοικητικό Υπάλληλο (ιδρυτικό στέλεχος της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας) και την κα Γιακουμή – Δασολόγο.
- Αξιίζει να σημειωθεί ότι η απόφαση αναφέρεται στην ανακοίνωση του Γρ. Νομικού Συμβούλου με ημερομηνία 5/1/2011 και όχι 7/2/2011 που είναι η αναγραφόμενη ημερομηνία του εγγράφου.
- Δεν καλείται η Κυνηγετική Συνομοσπονδία να συμμετάσχει στην Ομάδα Εργασίας για την αναμόρφωση της Δασικής Νομοθεσίας, παρά το γεγονός πως εκπροσωπεί 230.000 κυνηγούς και πως η θρησκευτική νομοθεσία αποτελεί αντικείμενο των σχετικών εργασιών

11/02/2011

«Ένταξη της Πράξης «Οργάνωση των Φορέων Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών και σχεδιασμός της πρώτης φάσης λειτουργίας τους στο Ε.Π.«Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013». (αρ. πρωτ. οικ.165867/10-2-2011 εισήγηση της Ε.Υ. _ Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α.)

Παρατηρήσεις:

- Η παραπάνω μελέτη είχε προϋπολογισμό 841.037,55 ευρώ
- Το ΥΠΕΧΩΔΕ είχε προκηρύξει το 2007 μελέτη με τον ίδιο ακριβώς τίτλο με προϋπολογισμό τότε 1.018.764,48 ευρώ.
- Δεν έχει γίνει γνωστό από πλευράς ΥΠΕΚΑ αν πρόκειται για χρηματοδότηση της αρχικής μελέτης του 2007 που προκήρυξε το ΥΠΕΧΩΔΕ ή αν πρόκειται για τη προκήρυξη νέας μελέτης με το ίδιο αντικείμενο.
- Οι Φορείς Διαχείρισης όπως αναφέρει ο Πανελλαδικός Σύλλογος των Εργαζομένων τους σε σχετικά δελτία τύπου υπολειτουργούν με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ και σε πολλές περιπτώσεις δεν έχουν πόρους ούτε για καύσιμα ενώ σε μερικούς η ΔΕΗ διέκοψε την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος λόγω απλήρωτων λογαριασμών
- Ενώ λοιπόν ο Φ. Δ. της λίμνης Παμβώτιδας των Ιωαννίνων δεν έχει ηλεκτρικό ρεύμα στα γραφεία του, το ΥΠΕΚΑ του Φεβρουάριο του 2011

θέτει σε «Δημόσια Διαβούλευση» Προεδρικό Διάταγμα με το φιλόδοξο τίτλο «Χαρακτηρισμός της υδάτινης, χερσαίας, και ευρύτερης περιοχής της λίμνης Παμβώτιδας (Ιωαννίνων), ν. Ιωαννίνων, ως περιοχή «Οικοανάπτυξης» με περιφερειακή ζώνη προστασίας και καθορισμός χρήσεων γης όρων και περιορισμών δόμησης» το οποίο καλείται να εφαρμόσει ο τοπικός Φορέας Διαχείρισης που είναι απλήρωτος και εντάσσει (επίσης τον ίδιο μήνα) την παραπάνω μελέτη στο Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α. με προϋπολογισμό 841.037,55 ευρώ

- Πρόκειται επομένως για προφανή απαξίωση των Φ. Δ. και εμπαιγμό των Ελλήνων σε ότι έχει να κάνει με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος που αποτελεί δημόσιο αγαθό και όχι πεδίο εκπόνησης δαπανηρών και αναποτελεσματικών – ανεφάρμοστων (όπως οι ίδιοι οι εργαζόμενοι στους Φ. Δ. αναφέρουν) μελετών.

22/02/2011

Δελτίο Τύπου του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης σχετικά με την επικοινωνιακή εκμετάλλευση από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία της θανάτωσης σπάνιων πτηνών στη λίμνη Βιστωνίδα

Παρατηρήσεις:

- Για ακόμη μία φορά η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία κεφαλαιοποιεί προς ίδιον όφελος την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος και απαξιώνει τις αρμόδιες Υπηρεσίες γεγονός που προκάλεσε την αντίδραση του Προέδρου του τοπικού Φορέα Διαχείρισης ο οποίος αναφέρει ενδεικτικά: «Δυστυχώς, για άλλη μια φορά, αντί να εστιαστεί το πρόβλημα και να συνεργαστούν οι φορείς και οι ΜΚΟ στην ανεύρεση λύσεων (μελέτη του φαινομένου, πίεση στα αρμόδια υπουργεία, κ.ά.), το γεγονός χρησιμοποιήθηκε για επικοινωνιακούς λόγους (με πολλές ανακρίβειες π.χ. για τον αριθμό και τα είδη των πουλιών), με αποτέλεσμα να αποπροσανατολιστεί το κοινό και να δοθούν λάθος εντυπώσεις.»

02/03/2011

Ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ΟΡΣΑ) που εποπτεύεται από το ΥΠΕΚΑ, (στην Ε.Ε. του οποίου συμμετέχει η Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Πολιτικής του WWF), έλαβε απόφαση για υπογραφή Πρωτοκόλλου Συνεργασίας με την WWF

Παρατηρήσεις:

- Αφορά τη «Μελέτη των αλλαγών καλύψεων γης στην Αττική και την αποτύπωση της έντασης της αυθαίρετης δόμησης».

- Δεν προκύπτει από κάποιον η εμπειρία της WWF στα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα, ούτε τα κριτήρια της επιλογής της ως συνεργάτη του ΟΡΣΑ.
- Υπενθυμίζεται ότι στην 7μελή εκτελεστική επιτροπή του Οργανισμού, η υπουργός ΠΕΚΑ έχει διορίσει την υπεύθυνη πολιτικής του WWF από 4/1/2010.
- Στην απόφαση δεν αναφέρονται «λεπτομέρειες», ούτε το κόστος της «συνεργασίας» ούτε οι όροι, ούτε τα παραδοτέα.

08/03/2011

Στη βουλή εκ νέου το σ/ν για την Προστασία της Βιοποικιλότητας Παρατηρήσεις

- Αν και το συγκεκριμένο σ/ν έχει έρθει πολλές φορές στο προσκήνιο και έχουν γίνει από Βουλευτές και φορείς πλήθος παρατηρήσεων, ακόμη και οι Βουλευτές της Κυβέρνησης χαρακτήρισαν τη συγκεκριμένη (τελευταία;) έκδοση ελλιπή και ανέφεραν πως δεν ενσωματώνει τις παρατηρήσεις που προηγήθηκαν
- Στα ΜΜΕ γίνεται λόγος για υποχώρηση της κας Μπιρμπίλη και σε μερικές περιπτώσεις για «προδοσία» (ΣΚΑΙ)
- Όπως όλα δείχνουν το νομοσχέδιο για τη βιοποικιλότητα καθυστερεί όλο και περισσότερο
- Τελικά το σ/ν ψηφίστηκε μετά την υποχώρηση του ΥΠΕΚΑ στο θέμα της «αρτιότητας» ενός οικοπέδου για εκτός σχεδίου δόμηση κάτι το οποίο προφανώς έρχεται σε αντίθεση με την προστασία της βιοποικιλότητας

15/03/2011

Νόμος του Ελληνικού Κράτους πλέον η «προστασία της βιοποικιλότητας» όπως την αντιλαμβάνεται η κα. Μπιρμπίλη και οι 10 περιβαλλοντικές ΜΚΟ με τις οποίες συνεργάστηκε στις σχετικές νομοπαρασκευαστικές διαδικασίες. (Νόμος 3937, ΦΕΚ:Α/60-31/3/2011)

23/03/2011

Το ΥΠΕΚΑ με επίσημο δελτίο τύπου δηλώνει συμμετοχή στην παγκόσμια «διαφημιστική» καμπάνια του WWF «Ώρα της Γης».

Παρατηρήσεις:

- Τα ΜΜΕ διαφήμισαν το γεγονός και μάλιστα δωρεάν, οι πολιτικοί οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την κατάσταση στη χώρα σε ότι έχει να κάνει με το περιβάλλον και την ενέργεια «συνταχθήκανε» με το «μικρό πάντα» παίρνοντας έτσι «άφεση αμαρτιών», και σχολεία, φορείς και πολίτες με αγνές προθέσεις συμμετείχαν στη σφνγμομέτρηση του WWF (για την επιρροή

που ασκεί στις κοινωνίες) με προθυμία.

- Το παραπάνω «οικολογικό θέατρο» συμβαίνει τα τελευταία χρόνια και όπως φαίνεται αποδίδει ιδιαίτερους καρπούς στη πολυεθνική WWF που κεφαλαιοποιεί τη συμμετοχή του κόσμου στη συνέχεια με την κατάληψη της μιας θέσης μετά την άλλη στις «Επιτροπές» που ιδρύει με ευκολία η κα Υπουργός ως η «μεγαλύτερη» και πιο «αντιπροσωπευτική» περιβαλλοντική ΜΚΟ στην Ελλάδα.
- Μεταφέρουμε την άποψη της Περιβαλλοντικής ΜΚΟ «Αρχιπέλαγος» που επιτελεί σπουδαίο έργο για την προστασία των Ελληνικών Θαλασσών μακριά από τις τυμπανοκρουσίες και τις «συνεργασίες» της «ομάδας των 10»:

«Το ανούσιο περιβαλλοντικό μάρκετινγκ και οι Ώρες της Γης.

Με αφορμή τη γνωστή γιορτή που έχει στηθεί και φέτος για την «ώρα της Γης» το Αρχιπέλαγος, Ινστιτούτο Θαλάσσιας Προστασίας δηλώνει αποστροφή απέναντι:

Στο πανηγύρι της τεχνητής ενοχοποίησης των απλών πολιτών για την κλιματική αλλαγή και τα δεινά του πλανήτη

Στη σκόπιμη απενεχοποίηση των βιομηχανιών και των εταιρειών – χορηγών της «Ώρας της Γης 200... +» που ευθύνονται για τα καθημερινά και τεράστια περιβαλλοντικά εγκλήματα στη χώρας μας

Στην ανούσια φλυαρία του περιβαλλοντικού λόμπι και των όψιμων οικολόγων που αφιερώνουν ώρες σε καμπάνιες που αποπροσανατολίζουν τους πολίτες, δηλώνοντας ότι με τον τρόπο αυτό «στέλνουν ηχηρό μήνυμα στους ηγέτες της γης»!, και ούτε λεπτό στα ουσιώδη περιβαλλοντικά

προβλήματα των αστικών κέντρων και της περιφέρειας.

Σε αυτή τη χώρα η οποία : πρωτοστατεί στην αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας, χωρίς κανένα πλάνο εξορθολογισμού της κατανάλωσης, και ενώ η παγκόσμια τάση επικεντρώνεται στη μείωση της κατανάλωσης ρεύματος, αναλώνεται σε οικολογικά πανηγύρια τύπου «ώρα της γης», ανησυχώντας μην χάσουμε την πρωτιά από τις ...Φιλιππίνες, αδιαφορώντας παράλληλα για την κατασπατάληση του ρεύματος θεωρεί επίτευγμα να σβήσει τα φώτα Σάββατο βράδυ, όταν ούτως ή άλλως τα ενεργοβόρα κτίρια και βιομηχανίες δεν λειτουργούν, ανοίγουμε τα μάτια μας δεν είμαστε πιόνια

Απέναντι στις ανέξοδες οικολογίζουσες γιορτές η σιωπή μας είναι ένοχη και η άγνοιά μας επικίνδυνη,

Εάν θεωρούμε ότι έχουμε τελικά ευθύνη για την πραγματική διαχείριση των περιβαλλοντικών προβλημάτων στην Ελλάδα.

*Σε μια εποχή που ο πολίτης σβήνει το διακόπτη καθημερινά επειδή αδυνατεί να πληρώσει τον λογαριασμό ρεύματος (και όχι επειδή έχει οικολογική συνείδηση), οι συμβολικές γιορτές είναι προκλητικές...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με βάση τα παραπάνω εξάγονται αβίαστα τα παρακάτω συμπεράσματα σχετικά με τη διαχείριση της θήρας και των θηρεύσιμων ειδών από πλευράς ΥΠΕΚΑ αλλά και τη συνεργασία που ανέπτυξε με τις δέκα συγκεκριμένες περιβαλλοντικές ΜΚΟ που αναφέρονται κατ' επανάληψη στα δελτία τύπου του Υπουργείου.

1. Η Υπουργός ΠΕΚΑ μεταφέρει τις προσωπικές της πεποιθήσεις (αντικυνηγός) στην υλοποίηση κυβερνητικού έργου.
2. Το ΥΠΕΚΑ από ιδρύσεως μέχρι σήμερα συνεργάστηκε με τις 10 συγκεκριμένες περιβαλλοντικές ΜΚΟ σε νομοπαρασκευαστικό επίπεδο, απαξιώνοντας συστηματικά Υφυπουργούς, Υπηρεσίες, Ανώτατα Εκπαιδευτικά και Ερευνητικά Ιδρύματα, Τοπική Αυτοδιοίκηση, άλλες αξιόλογες περιβαλλοντικές ΜΚΟ που δεν ανήκουν στην παραπάνω ομάδα, τις Κυνηγετικές Οργανώσεις, λοιπούς φορείς και χρήστες που σχετίζονται/επηρεάζονται άμεσα από τους νόμους που ψηφίστηκαν ή βρίσκονται στο στάδιο της προετοιμασίας.
3. Η Υπουργός ΠΕΚΑ κατοχύρωσε θεσμικά το επιστημονικό κενό που υπάρχει στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας ως «επιστημονική αρτιότητα» με την επιβράβευση των όσων αναφέρονται στο Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο για τα Απειλούμενα Ζώα της Ελλάδας, έκδοση

που χαρακτηρίζεται από σημαντικές ελλείψεις επιστημονικής προσέγγισης στα όσα πραγματεύεται. Απέδειξε με αυτόν τον τρόπο πως δεν είναι σε θέση να αξιολογήσει τα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους προγράμματα, εκδόσεις και συγγράμματα που εκπονούν οι διάφορες περιβαλλοντικές ΜΚΟ που αποτελούν και τους αποκλειστικούς συνεργάτες της στο νομοθετικό έργο γεγονός που εγείρει ζήτημα αξιοπιστίας και διαφάνειας σε ότι έχει να κάνει με την αξιοποίηση του δημοσίου χρήματος που προορίζεται για τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και την προστασία της βιοποικιλότητας.

4. Το ΥΠΕΚΑ διόρισε με αδιαφανείς διαδικασίες στελέχη των παραπάνω περιβαλλοντικών ΜΚΟ σε νευραλγικές θέσεις του Δημοσίου που σχετίζονται με τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και τα κονδύλια που τη συνοδεύουν, παρά το γεγονός πως οι παραπάνω οργανώσεις αποτελούν μελλοντικούς εν δυνάμει δικαιούχους των «πράσινων πόρων». Αντίθετα οι αρμόδιες Υπηρεσίες, τα Πανεπιστημιακά και Ερευνητικά Ιδρύματα, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, πολλές άλλες αξιόλογες περιβαλλοντικές ΜΚΟ που δεν ανήκουν στην παραπάνω ομάδα, οι Κυνηγοί και διάφοροι άλλοι φορείς που σχετίζονται/επηρεάζονται άμεσα αποκλείστηκαν από τις παραπάνω Επιτροπές.
5. Το ΥΠΕΚΑ κατοχύρωσε θεσμικά (εκτός από την εκπροσώπηση των παραπάνω 10 περιβαλλοντικών ΜΚΟ στις διάφορες Επιτροπές που ίδρυσε με νόμους) την εκπόνηση διάφορων περιβαλλοντικών μελετών, ανάδοχοι των οποίων θα είναι στις περισσότερες περιπτώσεις τα στελέχη τους. Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία έχει την τιμητική της μιας και τα πτηνά είναι η μοναδική κατηγορία ζώων για την οποία προβλέπονται πλήθος ειδικών μελετών σχεδόν για κάθε ανθρώπινη παρέμβαση στις προστατευόμενες περιοχές, τις οποίες στελέχη της ίδιας οργάνωσης θέσπισαν επί της ουσίας (χωρίς αξιολόγηση από πλευράς ΥΠΕΚΑ) λαμβάνοντας και τα σχετικά κονδύλια που ανάγονται σε εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ. Το γεγονός αυτό προφανώς συνδέεται με τη «δράση» της συγκεκριμένης Οργάνωσης η οποία έχει οδηγήσει ήδη την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στο παρελθόν και κεφαλαιοποιεί προς ίδιον όφελος το θεσμικό κενό που υπάρχει στη διαχείριση της Ελληνικής Φύσης. Οι οργανώσεις που ασχολούνται με τις άλλες κατηγορίες ζώων στις οποίες ανήκουν πλήθος σπάνιων ειδών δεν απείλησαν ποτέ τη χώρα με Ευρωπαϊκές καταδίκες με αποτέλεσμα να μην προβλέπονται ειδικές μελέτες για το αντικείμενό τους. Το ίδιο συμβαίνει και με τα θηρεύσιμα είδη τα οποία αν και σαν ανανεώσιμος φυσικός πόρος αποφέρουν στο κράτος μεγάλα κονδύλια μέσω της άσκησης της θήρας, δεν κρίθηκε σκόπιμο από πλευράς

- ΥΠΕΚΑ να γίνει ανταποδοτικά (όπως οφείλει) κάποια ενέργεια για τη μελέτη της βιολογίας τους και τη διαχείριση - ενίσχυση των πληθυσμών τους.
6. Δεν υπάρχει στο ΥΠΕΚΑ υπάλληλος αρμόδιος για τη θήρα που να έχει εξειδικευτεί στο συγκεκριμένο αντικείμενο όπως συμβαίνει στα δασοπονικά προηγμένα κράτη της ΕΕ. Αντί αυτού, οι εισηγητές για τη θήρα είναι σε όλες τις περιπτώσεις άνθρωποι με προκατάληψη και έλλειψη επιστημονικής ειδίκευσης - γνώσης σχετικά με τη δραστηριότητα της θήρας, ενώ σε μερικές περιπτώσεις αποτελούν ή αποτέλεσαν στο παρελθόν βασικά στελέχη των 10 αντικυνηγετικών περιβαλλοντικών ΜΚΟ.
 7. Το ΥΠΕΚΑ, αν και στερείται ουσιαστικά ειδικών επιστημόνων, απαξίωσε συστηματικά τους Έλληνες κυνηγούς, τους εκπροσώπους και τους ειδικούς επιστημονικούς συνεργάτες τους σε κάθε σχετική με τη θήρα πρωτοβουλία που ανέλαβε τόσο σε επίπεδο συμμετοχής όσο και σε επίπεδο ενημέρωσης, παρά το γεγονός πως οι Κυνηγετικές Οργανώσεις αποτελούν Σωματεία αναγνωρισμένα, συνεργαζόμενα και εποπτευόμενα από το συγκεκριμένο Υπουργείο τα οποία είναι τα καθύλην αρμόδια για να εκφέρουν άποψη για τη θήρα που αποτελεί το αντικείμενό τους
 8. Το ΥΠΕΚΑ αντίθετα συνεργάστηκε με ανθρώπους και φορείς με αποδεδειγμένη εμπάθεια – αρνητική προκατάληψη και όχι επιστημονική προσέγγιση σε ότι αφορά στη διαχείριση της θήρας με αποκορύφωμα τις διαδικασίες και την επιλογή προσώπων στην επικείμενη αναμόρφωση του νομικού πλαισίου για τη θήρα.
 9. Το ΥΠΕΚΑ δεν έχει στη διάθεση του (και δεν έχει προγραμματίσει να έχει για το άμεσο μέλλον) καμία διαχρονική μελέτη σχετικά με τη βιολογία και τη διαχείριση των πληθυσμών των θηρεύσιμων ειδών και την κατάσταση στη Ελλάδα εκτός από αυτές που έχουν εκπονήσει οι Κυνηγετικές Οργανώσεις.
 10. Δεν αναφέρεται ούτε μία φορά η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος στα δελτία τύπου του ΥΠΕΚΑ ενώ αναφέρονται κατ' επανάληψη τα μέλη της ομάδας των 10 περιβαλλοντικών ΜΚΟ με πρωταγωνιστή την πολυεθνική WWF.
 11. Από τις παραπάνω 10 περιβαλλοντικές ΜΚΟ μόνον 3 θα ελεγχθούν στην εισαγγελική έρευνα που ξεκίνησε πρόσφατα σχετικά με τη διαφάνεια στον τρόπο λειτουργίας και αξιοποίησης των κονδυλίων που λαμβάνουν οι ΜΚΟ στην Ελλάδα καθώς οι υπόλοιπες ιδρύθηκαν πριν το 1997. Η συγκεκριμένη έρευνα θα μπορούσε να συμπεριλαμβάνει και τις υπόλοιπες όμως έστω για το διάστημα 1997 – 2011 για το οποίο τυχόν αδικήματα δεν παραγράφονται.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Να αντικατασταθούν τα μέλη της ομάδας εργασίας για την αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου για τη θήρα ως μη εξειδικευμένη στο αντικείμενο.
2. Να σταματήσουν οι ενέργειες που σχετίζονται με την αναμόρφωση των περί θήρας διατάξεων με δεδομένο πως εκτός των ουσιαστικών ελλείψεων και παρατυπιών υπάρχουν πλήθος παρατυπίες και επί του διαδικαστικού.
3. Να προχωρήσει το ΥΠΕΚΑ σε στελέχωση των Υπηρεσιών που σχετίζονται με τη θήρα με εξειδικευμένο προσωπικό τόσο σε επιστημονικό. Δεν μπορεί να συνεχιστεί το φαινόμενο οι Υπεύθυνοι Θήρας των Δασαρχείων να μην προβλέπεται να έχουν εξειδικευμένες γνώσεις πάνω στη βιολογία και τη διαχείριση των θηραμάτων για την ανάληψη των καθηκόντων τους και παράλληλα να απαξιώνονται οι Κυνηγετικές Οργανώσεις και οι επιστημονικοί τους συνεργάτες που είναι οι μοναδικοί φορείς με αποδεδειγμένη επιστημονική και εμπειρική, συστηματική παρακολούθηση των πληθυσμών των θηραμάτων στην Ελλάδα με αποτέλεσμα να γνωμοδοτούν σχετικά οι πλέον αναρμόδιοι όπως είναι οι 10 συγκεκριμένες περιβαλλοντικές ΜΚΟ.

4. Να κατοχυρωθεί θεσμικά η συμμετοχή των Κυνηγετικών Οργανώσεων σε όλους τους φορείς που σχετίζονται με τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας (Πράσινο Ταμείο, Στρατηγική Επιτροπή Περιβαλλοντικής Πολιτικής, Φορείς Διαχείρισης). **Οι κυνηγοί αποτελούν τη μοναδική διοικητικά διαρθρωμένη ομάδα χρηστών με θεσμική αναγνώριση και οι Κυνηγετικές Οργανώσεις είναι σε θέση να ανταποκριθούν άμεσα σε κάθε κάλεσμα της αρμόδιας Δασικής Υπηρεσίας ή του ΥΠΕΚΑ για συνεργασία** τόσο σε διοικητικό όσο και σε επιστημονικό επίπεδο, σε αντίθεση με όλες τις άλλες ομάδες χρηστών – επαγγελματιών (κτηνοτρόφοι, ερασιτέχνες ψαράδες, μελισσοκόμοι, μανιταρόφιλοι, υλοτόμοι, ορειβάτες, αναρριχητές, περιβαλλοντικές οργανώσεις κλπ) που δεν έχουν κεντρικά ή έστω περιφερειακά όργανα εκπροσώπησης.
5. Να αυξηθεί το ποσοστό των χρημάτων που προκύπτουν από την ετήσια ανανέωση των αδειών θήρας προς τις Κυνηγετικές Οργανώσεις με δεδομένο το γεγονός πως είναι οι μόνοι φορείς που αποδεδειγμένα και εκ του νόμου τα αξιοποιούν σε φιλοθηραματικές δράσεις σε αντίθεση με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου και τις διάφορες ΜΚΟ.
6. Να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για να κατοχυρωθεί νομοθετικά (βάσει της αρχής της ανταποδοτικότητας), η επιστροφή των χρημάτων που λαμβάνει σε ετήσια βάση το Δημόσιο και συγκεκριμένα το «Πράσινο Ταμείο» από τους κυνηγούς, στη θήρα μέσα από φιλοθηραματικές δράσεις που θα εκπονεί η αρμόδια Δασική Υπηρεσία, μετά από προτάσεις, ή σε συνεργασία με τις Κυνηγετικές Οργανώσεις.
7. Να σταματήσει η επιχειρούμενη υποβάθμιση του ρόλου των Κυνηγετικών Οργανώσεων από πλευράς ΥΠΕΚΑ γεγονός που θα στερούσε από την Ελληνική φύση γενικά αλλά και τα θηρεύσιμα είδη ειδικά το μοναδικό αποδεδειγμένο φορέα που διαθέτει πόρους και προσωπικό για τη διατήρηση και προστασία τους χωρίς να επιβαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός.
8. Να ενταχθούν στην εισαγγελική έρευνα που έχει ξεκινήσει σχετικά με τη διαφάνεια στα οικονομικά των ΜΚΟ στην Ελλάδα όλες οι περιβαλλοντικές ΜΚΟ που συνεργάζονται με το ΥΠΕΚΑ σε νομοπαρασκευαστικό επίπεδο και όχι μόνο οι τρεις που ιδρύθηκαν μετά το 1997. Αν τυχόν αδικήματα πριν την παραπάνω χρονολογία παραγράφονται, να ελεγχθεί η δράση τους για το διάστημα από το 1997 μέχρι σήμερα. Δεν είναι θεμιτό να «νομοθετούν» σε μία χώρα οργανώσεις που χρηματοδοτούνται με μεγάλα κονδύλια από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους αλλά δεν έχουν δημοσιευμένα στοιχεία για την οικονομική διαχείριση και την επιστημονική αποτελεσματικότητα των δράσεων τους.

9. Εκτός αυτού (τουλάχιστον) τα τέσσερα υπουργεία Εσωτερικών, Περιβάλλοντος, Γεωργίας και Εξωτερικών αφού ομαδοποιήσουν και παραδώσουν στο Υπουργείο Οικονομικών τις χρηματοδοτήσεις (ποσά και προγράμματα) με εθνικούς και κυρίως με Ευρωπαϊκούς πόρους (ACE, ACNAT, LIFE κλπ.) που έχουν καταβάλλει στις περιβαλλοντικές ΜΚΟ: WWF, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αρκτούρο, Καλλιστώ, Κέντρο Δακτυλίωσης, ΕΚΒΥ, Ζωολογική Εταιρεία κλπ, να θέσουν τα παραπάνω στοιχεία σε ανοικτή βάση δεδομένων για ενημέρωση των πολιτών, των ΜΜΕ, των τοπικών φορέων και κάθε Έλληνα πολίτη. Δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο η αδιαφάνεια σε οργανώσεις που λαμβάνουν Εθνικούς και Ευρωπαϊκούς πόρους, και καταλαμβάνουν νευραλγικές θέσεις στο ΥΠΕΚΑ ενώ δεν ελέγχονται από κανένα θεσμικό φορέα, αλλά ούτε και δημοσιεύουν τα αποτελέσματα της δράσης τους με αποτέλεσμα να μην μπορεί κανείς να γνωρίζει αν και κατά πόσο πιάνουν τόπο τα χρήματα που στερούμαστε για τη «διαχείριση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος».

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ
ΔΑΣΩΝ ΥΠΟ
ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ
ΚΡΙΣΗ

Εισαγωγή

Στις εκτός επαγγέλματος κοινωνικές μου συναναστροφές, όταν με ρωτούν το επάγγελμά μου και λέω Δασολόγος, η αντίδραση στις 9 από τις 10 περιπτώσεις είναι πρώτα έκπληξη, μετά λύπη και μετά έρχεται η ερώτηση:

- Άφησαν καθόλου δάση οι εμπρηστές;

Η ερώτηση γίνεται πάντα με ειλικρινή αγωνία. Σε κάθε Έλληνα σήμερα το πρώτο συναίσθημα που του δημιουργεί η λέξη δάσος είναι αρνητικό. Όχι γιατί δεν αγαπά τα δάση. Το αντίθετο μάλιστα. Απλά πιστεύει ότι όλα μας τα δάση είναι καμένα. Ιδίως η νέα γενιά. Οι παλιότερες γενιές, μεγαλωμένες σε σπίτια με αυλές, έβλεπαν από μικρή ηλικία τη φύση, έβλεπαν την ανατολή και τη δύση του ήλιου, μετρούσαν από τα κρεβάτια τους τα άστρα. Σήμερα η νέα γενιά μεγαλώνει με το άγχος της επιτυχίας. Κινείται σε σκοτεινούς ασπικούς δρόμους, για να προλάβει να πάρει γνώσεις και άλλες γνώσεις (αγγλικά, γαλλικά, μουσική, ζωγραφική, μπαλέτο). Αποκομμένη από τη φύση έχει ως μοναδική πηγή πληροφόρησης τα ΜΜΕ, τα οποία όμως έχουν τους δικούς τους κανόνες λειτουργίας, που πολλές φορές είναι διαστρεβλωτικοί. Οι περισσότεροι γνωρίζετε ότι δάση υπάρχουν και μάλιστα φιλοξενούν μια απίστευτη σε πλούτο βιοποικιλότητα. Η γεωγραφική θέση της χώρας μας, που περιτριγυρίζεται από θάλασσα, και το απότομο ανάγλυφο, που σε μικρές αποστάσεις δίνει διαφορετικά καιρικά φαινόμενα, μας χάρισε την ευλογία να δημιουργούνται βιοκλιματικές ζώνες και τύποι δασών που δεν τα συναντάμε ακόμη και σε εκατοντάδες χιλιόμετρα στην Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη. Κατανεμημένη σε αυστηρές ζώνες ολόκληρη η χώρα είναι γεμάτη από δάση αειφύλλων θάμνων με πεύκα, θερμοβίων δρυών, οξιάς και ελάτης, υποαλπικά λιβάδια. Δάση που τα εγκαταλείψαμε ως οργανωμένο κράτος, αλλά και ως κοινωνία, που όμως υπάρχουν, και μπορούν όπως θα δούμε να προσφέρουν πολλά στην αντιμετώπιση της σημερινής οικονομικής και οικολογικής κρίσης. Και δεν θα είναι η πρώτη φορά.

Για να αντιληφθούμε τη δυναμική που μπορεί να έχουν τα δάση μας σήμερα πρέπει να κάνουμε μια αναδρομή στο παρελθόν, γιατί οι κύκλοι της ιστορίας είναι ο καλύτερος σύμβουλος για όλους μας. Ολόκληρη η ιστορία μας αποτελεί μια συνεχή αλυσίδα παχέων και ισχνών αγελάδων με οικονομικές κρίσεις που σχεδόν πάντα κατέληγαν σε

οικολογικές κρίσεις, αφού τα δάση με τα προϊόντα τους και τα εδάφη που κάλυπταν προσέφεραν άλλοτε ριζικές και άλλοτε μικρότερης σημασίας λύσεις. Από την πρώτη στιγμή που κατοικήσαμε σε αυτή τη γλώσσα γης, τα δάση αποτέλεσαν βασικό πλουτοπαραγωγικό πόρο. Τα προελληνικά νησιώτικα έθνη μεγαλούργησαν όσο είχαν δάση για να κατασκευάσουν πλοία και εξαφανίστηκαν με την εξάντλησή τους. Έτσι τα Κυκλαδίτικα νησιά ανέπτυξαν τον πρώιμο ελληνικό πολιτισμό, που βασίστηκε στο εμπόριο, με τίμημα όμως την ολική τους αποδάσωση για την κατασκευή των πλοίων. Στη συνέχεια ο Μινωικός πολιτισμός και η Κρητική οικονομική άνθιση βασίστηκε στο ναυτικό εμπόριο, το οποίο όμως επίσης προϋπόθετε τη δημιουργία μεγάλων ποντοπόρων πλοίων, που το κάθε ένα απαιτούσε τεράστιες ποσότητες ξυλείας. Όταν τα δάση τους εξαντλήθηκαν τελείωσε και η αυτόνομη παρουσία τους στην ιστορία.

Στην ηπειρωτική χώρα κύματα φυλών κατέβαιναν από το βορρά ψάχνοντας εναγωνίως νέα καλλιεργούμενα εδάφη και κτηνοτροφικά λιβάδια, τα οποία εξασφάλιζαν από τις ξεχερσώσεις των δασών που βρίσκονταν στο δρόμο τους. Δωριεύς σημαίνει ξυλοκόπος και άξεστος χωρικός. Σύντομα οι άγονες αυτές εκτάσεις έχαναν τη μικρή παραγωγική τους ικανότητα, αναγκάζοντάς τους σε νέες αναζητήσεις καλλιεργήσιμης και βοσκήσιμης γης. Η χαμηλή ταχύτητα μετακίνησης μπορεί να προκαλούσε την πρόσκαιρη καταστροφή των δασών, από την άλλη όμως τους έφερε σε σταδιακή επαφή με τους ντόπιους, χωρίς πολέμους και εντάσεις. Αποτέλεσμα ήταν η ειρηνική αφομοίωση με τους ντόπιους, και η ανάπτυξη του μοναδικού παγκόσμιου κλασσικού Ελληνικού Πολιτισμού.

Βάση για την ανάπτυξη και την ευημερία του νέου Ελληνικού έθνους ήταν τα δάση. Παρείχαν τεχνικό ξύλο για την οικοδομή, τα εργαλεία, τα σκεύη και τη ναυπηγική, αλλά ήταν και βασική πηγή ενέργειας. Η κοινοκτημοσύνη των δασών επέτρεπε τη ληστρική τους εκμετάλλευση από όλους τους κατοίκους κάθε περιοχής, χωρίς κανέναν έλεγχο. Αποτέλεσμα ήταν φυσικά η οικονομική ευρωστία και ανάπτυξη, με τίμημα και πάλι την οικολογική υποβάθμιση του περιβάλλοντος σε σημείο που να χαρακτηρίζει ο Πλάτωνας την αποδασωμένη και διαβρωμένη σύγχρονη του Αττική γη, ότι μοιάζει με «νοσήσαντος σώματος οστά». Ο αέναος οικονομικός κύκλος που συνεχίζεται μέχρι σήμερα, τις περιόδους ευημερίας και οικονομικής ισότητας των πολλών, να ακολουθούν περιόδοι όπου οι λίγοι χρησιμοποιώντας στρατιωτικές, πολιτικές ή κοινωνικές θέσεις, συγκεντρώνουν τον πλούτο στα χέρια τους, οδηγώντας τους υπόλοι-

πους σε εξαθλίωση και τελικά ξενιτεμό. Έτσι τα δάση καλούνταν να δώσουν εφήμερη ανακούφιση από τις διαδοχικές οικονομικές κρίσεις, παραχωρώντας εδάφη για γεωργικές καλλιέργειες, οι οποίες δημιουργούσαν σοβαρή οικολογική κρίση, χωρίς να παρέχουν ανάλογη απόδοση. Όταν η κατάσταση έφθανε στα όρια, επαναστάσεις ή ειρηνικές πρωτοβουλίες, όπως η Σισιάχεια του Σόλωνα, ή ο αναδασμός του Λυκούργου παρείχαν προσωρινές λύσεις, που ήταν όμως αρκετές να δώσουν τη δυνατότητα στα δάση να επουλώσουν ένα μέρος των πληγών τους, μέχρι ο κύκλος να ξανανοίξει και πάλι από την αρχή.

Η ηρεμία που ακολούθησε τους Περσικούς πολέμους, οδήγησε κάτω από την ηγεμονία και την προστασία της Αθήνας, σε νέα οικονομική ανάπτυξη, η οποία όμως απαίτησε τη δημιουργία ενός στόλου προστατή, με ξυλεία κυρίως από τα δάση του νότου, και όταν αυτά εξαντλήθηκαν, με την εισαγωγή ξυλείας από τη Μακεδονία, ανοίγοντας το δρόμο της οικονομικής ανάπτυξης των Μακεδόνων, και αργότερα της στρατιωτικής τους εισβολής στη νότια Ελλάδα. Η χρήση των δούλων στην παραγωγή, αποξένωσε πολλούς Έλληνες από την ίδια την εργασία, με αποτέλεσμα η ευημερία που ακολούθησε να οδηγηθεί και πάλι στα αδιέξοδα της συγκέντρωσης του πλούτου στους λίγους. Η χρησιμοποίηση κεφαλαίων από το «κοινό συμμαχικό ταμείο της Δήλου» από τον Περικλή, για τη δημιουργία μεγάλων έργων όπως ο Παρθενώνας, δυσανασχέτησε τους συμμάχους και ήταν μια από τις αιτίες να αρχίσει ο Πελοποννησιακός πόλεμος, ένας πρωτόγνωρος εμφύλιος σπαραγμός, που το τέλος του άφησε την Ελλάδα στη χειρότερη οικονομική, οικολογική και κοινωνική κρίση, όλων των εποχών. Πολλές πολεμικές επιχειρήσεις προέβλεπαν καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος δασικού και γεωργικού, ώστε να γονατίσουν τους αντιπάλους τους. Η ύπαιθρος της Αττικής γνώρισε τη μεγαλύτερη οικολογική υποβάθμιση, από την οποία στην πραγματικότητα ποτέ δεν συνήλθε.

Η περίοδος που ακολούθησε χαρακτηρίζεται από οικονομική και κοινωνική αστάθεια, αφού κάθε περιοχή που παρουσίαζε σχετική ευημερία, προσπαθούσε να κυριαρχήσει στις υπόλοιπες (η Αχαϊκή Συμπολιτεία του Άρατου, η Βοιωτική Συμπολιτεία του Επαμεινώνδα και του Πελοπίδα, η Αιτωλική Συμπολιτεία, οι Ηπειρώτες του Πύρρου). Σε όλα αυτά έδωσαν τέλος οι Μακεδόνες, ενώνοντας (πλην Λακεδαιμονίων) τη χώρα. Η εκστρατεία του Αλέξανδρου, άφησε ενωμένη μεν την Ελλάδα, όμως με οικονομικές, κοινωνικές και οικολογικές πληγές που δεν μπορούσαν να κλείσουν.

Η συνέχεια ανήκει στους Ρωμαίους. Η Pax Romana έφερε σταθερότητα στη γεωργία και στη δασοπονία. Όμως οι βαρβαρικές επιδρομές μεταξύ 5ου και 10ου αιώνα δημιούργησαν ολοκληρωτικές καταστροφές στο περιβάλλον και ανάγκασαν τον πληθυσμό να αλλάξει τελείως τον τρόπο ζωής του. Οι άνθρωποι έψαχναν εναγωνίως τα πλέον απίθανα κρησφύγετα σε ακατοίκητες περιοχές. Στις νέες εγκαταστάσεις εξαφάνιζαν κυριολεκτικά τα άγρια θηραματικά ζώα και ζούσαν τον αγροτοκτηνοτροφικό νομαδισμό που κύρια εξαρ-

τιόταν από τη βοσκή. Μέχρι την επανάσταση του 1821 τα δάση χρησιμοποιούνταν περισσότερο για καταφύγια, παρά για οικονομική εκμετάλλευση.

Κατά την επανάσταση του 1821 ήταν συχνή η πυρπόληση των δασών, για να επιτυγχάνεται ελεύθερη επικοινωνία μεταξύ στρατιωτικών τμημάτων. Έτσι όταν το 1825 ο Μεχμέτ Ρεσίτ Πασάς εκστράτευσε εναντίον του Μεσολογγίου και προκειμένου να μην αποκλειστεί από τους επαναστάτες «έβαλε και έκοψαν και έκαψαν τους λόγκους του Μακρυνόρους». Πυρπόληση των πάντων αποφάσισε και ο Κολοκοτρώνης για να καθυστερήσει την επέλαση του Ομέρ Βρυώνη στην Πελοπόννησο. Ο Λαμαρτίνος που επισκέφθηκε τη χώρα μας αμέσως μετά την απελευθέρωση έγραψε: «Σήμερα η Ελλάς είναι σκοτεινή, θλιβερή, μαύρη, ξηρά, περιύλος. Ένα βάρος στην καρδιά. Τίποτε ζωντανό πράσινο.... δεν έχει δάση...».

Η κατάσταση των δασών σήμερα

Εάν αυτή η ζοφερή εξιστόρηση, γίνονταν σε κάποιον που δεν ξέρει τον τόπο μας θα φανταζόταν ότι η Ελλάδα είναι μια αποδασωμένη χώρα. Είναι αδύνατο να χωρέσει το μυαλό του ανθρώπου ότι με τέτοια υπερεκμετάλλευση, τόσες καταστροφές, τόσες ξεχερσώσεις μπορεί να υπάρχουν ακόμη δάση. Και όμως. Η Ελλάδα είναι μια δασωμένη χώρα. Ακόμη και η Μεσογειακή μας ζώνη με τα ακραία περιβάλλοντα διατηρεί μεγάλο μέρος των οικοσυστημάτων της. Σε αντίθεση με τις άλλες γλώσσες της Νότιας Ευρώπης η Ελλάδα θα πρέπει να είναι περήφανη για την ποιότητα των θερμόβιων δασών, των δρυοδασών, τα δάση οξιάς, καστανιάς, ελάτης, ψυχρόβιων πεύκων, τη ρεματική βλάστηση. Τα ανατολίτικα χρωμοσώματά μας δυστυχώς φέρουν αρκετή μεμψιμοιρία και δεν μας αφήνουν να χαρούμε την πλούσια φύση μας.

Πως λοιπόν προέκυψε το οικολογικό και οικονομικό κεφάλαιο που βρίσκεται σήμερα στα δάση μας; Σε μια εποχή που αποδασώνονται με συστηματικό τρόπο τεράστιες εκτάσεις στον πλανήτη, στη μικρή μας χώρα με τα χίλια μύρια οικονομικά προβλήματα, την έλλειψη προσωπικού, την έλλειψη δασικού κτηματολογίου και δασολογίου, τις ξεχερσώσεις για την κατασκευή κατοικιών, τις συχνές πυρκαγιές, τα δάση βρίσκονται στα βουνά και στις παραλίες μας, συσσωρεύοντας τεράστιες ποσότητες ξυλόδους κεφαλαίου, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την παρούσα και φυσικά από τις μέλλουσες γενιές.

Η Μεσογειακή Ελλάδα με τις ακραίες κλιματεδαφικές συνθήκες, η άναρχη Ελλάδα, η Ελλάδα που στον προηγούμενο μόνο αιώνα έδωσε απελευθερωτικούς αγώνες με τους Τούρκους, συμμετείχε σε δύο παγκόσμιους πολέμους όχι ως κομπάρσος αλλά ως πρωταγωνιστής, σπαράχθηκε από έναν πολυετή εμφύλιο, διατήρησε τα δάση της χάρη στους ανθρώπους που τα υπηρετούν. Θα πρέπει να ήμασταν ως Έθνος περήφανοι για τη Δασική Υπηρεσία της χώρας μας, αλλά συγχρόνως θα πρέπει να ντρεπόμαστε γιατί ανεχόμαστε την ουσιαστικά σημερινή διάλυσή της αδιαμαρτύρητα.

Η Δασική Υπηρεσία καλλιέργησε το Δάσος, το προστάτευσε, το αξιοποίη-

σε, τα αύξησε, το βελτίωσε. Κάθε ορεινός όγκος έχει τα σημάδια μιας καλής και χρηστής διαχείρισης. Δασικοί δρόμοι, τεχνικά έργα, αντιπυρικές ζώνες, φράγματα άριστης ποιότητας παντού. Τα ελληνικά βουνά μας ξεχειλίζουν από το μεράκι, την αγάπη και το ενδιαφέρον των ανθρώπων που λειτούργησαν, και όσοι απέμειναν το κάνουν ακόμη, μακριά από τη θαλπωρή των δημοσιοϋπαλληλικών γραφείων, κάτω από αντίξοες συνθήκες, κόντρα στα στοιχεία της φύσης. Εφοδιασμένοι με βαθιές και ουσιαστικές επιστημονικές γνώσεις από τα Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά ιδρύματα και τις επαγγελματικές Δασικές Σχολές που υπήρχαν, συνεπικουρούμενοι από τα δασικά ερευνητικά ιδρύματα δημιούργησαν το ελληνικό δασικό θαύμα, που ενώ οι ξένοι συνάδελφοι επισκέπτες μας τα αναγνωρίζουν, η ελληνική πολιτεία και η κοινωνία τα αγνοεί ή ακόμη χειρότερο το παραβλέπει.

Δυστυχώς στη χώρα μας, η καταπάτηση δημόσιας περιουσίας, η λαθροϋλοτομία και το παράνομο κυνήγι, αποτελούν καθημερινή πρακτική. Μόνο εμπόδιο φυσικά οι Δασικοί Υπάλληλοι όλων των βαθμίδων ευθύνης. Έχοντας ως εργαλείο τη νομοθεσία, που η ίδια η κοινωνία με τους εκπροσώπους της θέσπισε, φρενάρει τις κάθε είδους αυθαιρεσίες, πληρώνοντας ακόμη και με τη ζωή τους, για να το πετύχουν. Έτσι αντί για την πρόπωση τιμή από την πολιτεία στο όνομα της οποίας ενεργούν, και από την κοινωνία που τα πραγματικά συμφέροντά της υπηρετούν, σήμερα η δασική υπηρεσία, οι δασικοί γενικώς βρίσκονται στην απαξίωση, η οποία εκφράζεται με την αφαίρεση βασικών αρμοδιοτήτων, με την μη αναπλήρωση των αποχωρούντων υπαλλήλων, με τη χαμηλή χρηματοδότηση και γενικά με τη μηδενική υποστήριξη του πολύπλευρου έργου τους. Δεν είναι υπερβολικό να πούμε ότι η δασική υπηρεσία και τα δάση γερνάνε μαζί.

Γιατί όμως φθάσαμε μέχρις εδώ; Τι είναι αυτό που έκανε την Πολιτεία, να παραβλέπει ότι το δάσος παρέχει πολύτιμα πρωτογενή προϊόντα, και ότι αποτελεί μια από τις βαλβίδες εκτόνωσης, της σημερινής οικονομικής κρίσης; Πριν δούμε τον απίστευτο βαθμό που το Ελληνικό δάσος (φυσικά το φροντισμένο και διαχειριζόμενο) μπορεί να δώσει λύσεις στην ανεργία, όχι μόνο με την παραγωγή και εμπορία ξυλωδών και μη ξυλωδών προϊόντων, αλλά και με την παροχή πολυποίκιλων υπηρεσιών, ας δούμε ποιους εξυπηρέτησε αυτή η κοντόφθαλμη και αδιέξοδη πολιτική αποδυνάμωσης της Δασικής Υπηρεσίας.

Όλα ξεκίνησαν με την ψήφιση του άρθρου 24 στο Σύνταγμα του 1975. Η προστασία του περιβάλλοντος, κατοχυρώνεται συνταγματικά για πρώτη φορά στην Ελλάδα.

Το δάσος θεωρήθηκε ως μείζον αγαθό και απαγορεύθηκε κάθε αλλαγή στη χρήση του. Αυτομάτως προστατεύονταν εκατομμύρια στρέμματα δασών και δασικών εκτάσεων, τα καλύτερα μάλιστα κομμάτια τους, που αλλιώς θα είχαν υποβαθμισθεί σε μη αναστρέψιμο βαθμό, στο όνομα μιας σαθρής και πρόσκαιρης ανάπτυξης. Έτσι, αγαθά που πρέπει να είναι εκμεταλλεύσιμα από τους πολλούς, δεν έγιναν κερδοσκοπικό αντικείμενο των λίγων. Όμως αυτό δεν

άρεσε σε αυτούς που έχασαν τη δυνατότητα της εμπορευματοποίησης της δασικής γης. Μπορεί να είναι λίγοι, αποδείχθηκαν όμως πολλοί δυνατοί.

Από τη στιγμή που το Σύνταγμα ήταν σαφές, η λύση ήταν να χαλαρώσει η κρατική εποπτεία στις διεκδικούμενες εκτάσεις. Την εποπτεία και την προστασία την είχε η Δασική Υπηρεσία. Ενώ το γρηγορόσημο, τα φακελάκι, η περαιώση κάτω από το τραπέζι είναι σχεδόν απαίτηση, στο δασικό χώρο που επιδικάζει γη αξίας πολλών εκατομμυρίων, υπάρχουν μόνο ελάχιστες καταγγελίες. Όλοι κάνουν καλά τη δουλειά τους. Έτσι στοχοποιήθηκε και άρχισε η αποδόμησή της Δασικής Υπηρεσίας. Το 1998 και ενώ η ίδια η βουλή είχε ομόφωνα συμφωνήσει στη δημιουργία ενός ενιαίου φορέα δασοφυλάξης, με μια αντιφατική, απίστευτης προχειρότητας απόφαση μετέφερε την ευθύνη της δασοφυλάξης στην Πυροσβεστική Υπηρεσία. Τα αποτελέσματα τα έχει καταγράψει ήδη η ιστορία. Στα επόμενα 10 χρόνια κήκον τόσοι οικισμοί, χωριά και πόλεις που αναλογικά είναι περισσότεροι από τις μεμονωμένες κατοικίες που κήκον τα προηγούμενα 100 χρόνια που είχε την ευθύνη η δασική υπηρεσία. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι Πυροσβέστες δεν κάνουν καλά τη δουλειά τους. Όμως το φιλότιμο δεν φθάνει. Είναι σαν να αναθέτεις την υγεία των δασών στα νοσοκομεία γιατί έχουν καλύτερη οργάνωση, από τη Δασική Υπηρεσία.

Όμως και η αποδυνάμωση αυτή δεν χαλάωσε την προστασία του δάσους από τη Δασική Υπηρεσία. Έτσι φθάσαμε πριν περίπου 10 χρόνια στην πρώτη προσπάθεια αλλαγής της διατύπωσης του άρθρου 24. Έχοντας από τη μια το βαρύ πυροβολικό πολύ αξιόλογων συνταγματολόγων, και από την άλλη τη δασολογική επιστήμη και μεγάλο μέρος της κοινωνίας, δόθηκε μια μάχη νικητής της οποίας τελικά βγήκε το δάσος. Στόχος των προτεινόμενων αλλαγών ήταν κυρίως τα φρυγανικά οικοσυστήματα. Τελικά μετά τις μεγάλες κοινωνικές και επιστημονικές πιέσεις η επαναδιατύπωση του άρθρου 24 στην πραγματικότητα ενδυνάμωνε περισσότερο το δάσος αφού εισήγαγε στην ερμηνευτική δήλωση τον όρο οικοσύστημα, συμπεριλαμβάνοντας έτσι στην προστασία και τους αβιοτικούς παράγοντες. Έτσι σώθηκαν τα φρυγανικά οικοσυστήματα που ήταν ο στόχος. Όμως αυτό έφερε την παραπέρα απογύμνωση της Δασικής Υπηρεσίας από μέσα και προσωπικό. Ακόμη και η αναλογία 1 πρόσληψη ανά 5 αποχωρούντες υπαλλήλους που επιβάλλει το μνημόνιο σήμερα, θα ήταν μια λύση ανακούφισης για τους άνεργους δασολόγους, αφού για κάτι λιγότερο από δύο δεκαετίες δεν υπήρξε καμιά ανανέωση του προσωπικού. Μπορεί το Δημόσιο

να στερούνταν δασολόγους, όμως τα κατάστιχα των ανέργων του ΟΑΕΔ είναι γεμάτα από αυτούς, αφού η μέριμνα του κράτους φρόντισε να δημιουργήσει και δεύτερη δασολογική σχολή στην Ορεστιάδα, ενώ λειτουργούν ήδη τρεις αντίστοιχες σχολές στα Τεχνολογικά Ιδρύματα.

Η δεύτερη προσπάθεια αλλαγής του συντάγματος έγινε πριν από 5 χρόνια. Με τη λογική της κατηγοριοποίησης των δασών και των δασικών εκτάσεων, η πρόταση ήταν και πάλι να εξαιρεθούν τα φρύγανα. Η ευρεία δημοσιοποίηση των πρακτικών των συζητήσεων στη βουλή, φανέρωνε τις πραγματικές προθέσεις, που ήταν η νομιμοποίηση παράνομων καταπατήσεων και η μετατροπή των νησιών μας σε γηροκομεία της Ευρώπης. Η άτσαλη προσπάθεια είχε ως αποτέλεσμα την απόσυρση της πρότασης πριν ακόμη φθάσει στην αναθεωρητική βουλή, αφού και οι συμπολιτευόμενοι βουλευτές (ανάμεσα σε αυτούς και ο παραβρισκόμενος στην εκδήλωσή μας πρώην Υπουργός κ. Γιάννης Ιωαννίδης) δεν πείσθηκαν για τις καλές προθέσεις των εισηγητών.

Έτσι συνεχίστηκε η υποβάθμιση της Δασικής Υπηρεσίας. Τα δύο τελευταία χρόνια συνταξιοδοτήθηκε μεγάλος αριθμός δασικών υπαλλήλων χωρίς φυσικά και πάλι αναπλήρωση. Μια ελπίδα δίνει η μεταφορά της υπηρεσίας στο ΥΠΕΚΑ, που πραγματοποιήθηκε πέρυσι. Έξω από το γεωπονοκρατούμενο Υπ. Γεωργικής Αναπτυξης και Τροφίμων, ίσως τα πράγματα βελτιωθούν. Ίσως οι διακηρύξεις για την πράσινη ανάπτυξη να μην μείνουν ως ακόμη μια μη πραγματοποιημένη υπόσχεση. Θα δούμε.

Προσφορά των δασών στην ανάπτυξη

Η βασική αρχή της Δασικής Πολιτικής για δεκαετίες ήταν η Δασική Ανάπτυξη. Από το 1954 και μετά, η δασική ανάπτυξη κινήθηκε σε 3 στόχους:

- Την ποσοτική βελτίωση του ξυλαποθέματος
- Την ποιοτική βελτίωση του ξυλαποθέματος
- Την αύξηση της συνολικής δασικής επιφάνειας.

Το αποτέλεσμα ήταν πράγματι να αυξηθούν και η συνολική δασική επιφάνεια και ο συνολικός κορμικός όγκος.

Στα τέλη της δεκαετίας του '60 η Δασική Υπηρεσία είναι στελεχωμένη σε όλες τις βαθμίδες από προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης, αφού και το κατώτερο προσωπικό της προέρχεται από επαγγελματικές δασικές σχολές. Η διαχείριση και η προστασία του δάσους βρίσκεται στο υψηλότερο δυνατό σημείο και για πρώτη φορά έχει πετύχει συνθήκες αειφορίας (που θα πει συνθήκες σταθερών απωλειών, σταθερού ξυλοκεφαλαίου και σταθερών καρπώσεων). Η δασική παραγωγή προσφέρει στην Ελληνική οικονομία σημαντικά κεφάλαια, ένα μέρος των οποίων επαναχρηματοδοτεί τη Δασοπονία. Πολλές δασικές περιοχές, όπως το Καρά Ντερέ, το Φρακτό, η Φούρκα έχουν μετατραπεί σε σφύζοντα από ζωή Δασικά Χωριά.

Οι άφθονες δασικές εργασίες (υλοτομίες, διαμόρφωση ξύλου, μεταφορά

κορμών, εμπορία κ.λ.π.), όχι μόνο κράτησε αλλά και αύξησε τον ορεινό πληθυσμό. Μια σειρά εργοστασίων διαμόρφωσης ξύλου, κοντά στους χώρους παραγωγής, προσήλκυσαν βιοτεχνικούς εργάτες. Οι καθημερινές ανάγκες όλων αυτών έφεραν εμπόρους, δάσκαλους, γιατρούς, οικοδόμους κ.λ.π. Απομεινάρια αυτής της ορεινής ανάπτυξης είναι τα εγκαταλειμμένα σήμερα σε όλες τις ορεινές περιοχές σχολεία, που φιλοξενούσαν χιλιάδες μαθητές, που εξελίχθηκαν σε φωτεινά μυαλά, εξαιτίας της οικονομικής ασφάλειας και της άμεσης επίδρασης της φύσης.

Την περίοδο αυτή οι δασικοί υπάλληλοι απολαμβάνουν την κοινωνική αποδοχή. Η Δασική Υπηρεσία είναι η απόλυτος διαχειριστική αρχή, όλων όσων συμβαίνουν στο δάσος. Όλα τα τεχνικά έργα σχεδιάζονται και εκτελούνται από ικανότατους δημοσίους υπαλλήλους. Δρόμοι, γέφυρες, φράγματα, πυροφυλάκια, δασικά κτίρια γίνονται με αυτεπιστασία, γεγονός που σημαίνει οικονομία και ποιότητα. Αυτεπιστασία σημαίνει όχι εργολάβοι, όχι μεσάζοντες, όχι αεριτζήδες. Ένας μεγάλος πλούτος από ορεινά δασικά έργα έμενε εκτός οικονομικής αφαίμαξης, από τους κακομαθημένους του Ελληνικού οικονομικού συστήματος. Μόνο όταν αργότερα άρχισε η διάλυση της Δασικής Υπηρεσίας άρχισε και η διεκδίκηση της διαχείρισης του ορεινού δασικού χώρου, από άσχετα με την οικολογία και τις ανάγκες των οικοσυστημάτων άτομα, που προέρχονται από τον τεχνικό κόσμο. Αυτοί δηλαδή που πρωτοστατούν στην αποδυνάμωση του άρθρου 24. Αυτοί που απαιτούν τον αποχαρκτηρισμό εκατομμυρίων στρεμμάτων δασικών εκτάσεων. Αυτοί που διαθέτουν τη δύναμη στα κέντρα αποφάσεων. Αυτοί λοιπόν κατάφεραν να διεισδύσουν στον ευαίσθητο χώρο του δάσους, που εξελίσσεται εκατομμύρια χρόνια σε λεπτές ισορροπίες. Χωρίς να μπορούν να αντιληφθούν ότι τα οικοσυστήματα δεν είναι τεχνικά έργα, όπως η γέφυρα που την πήρε το ποτάμι και θα μπορέσουμε να την ξανακτίσουμε, φαρδύτερη, ισχυρότερη, λειτουργικότερη, επειδή έτσι θα κερδίσουμε περισσότερα. Κατάφερε δηλαδή ο Λύκος να του εμπιστευθούν τα πρόβατα.

Όμως το δάσος παρά την απουσία ή έστω την προσημαστική τυπική παρουσία του κράτους, συνεχίζει τη βιολογική του πορεία. Δημιουργεί συνεχώς βιομάζα η οποία στο μεγαλύτερο μέρος της μένει αναξιοποίητη. Τα δένδρα ωριμάζουν, γερνούν και τελικά γίνονται βορά στους μύκητες και τα βακτήρια. Τεράστιες ποσότητες ξυλώδους κεφαλαίου, αντί να ενισχύουν την προβληματική μας οικονομία, σαπίζουν αχρησιμοποίητες. Δεν ξέρω εάν υπάρχει άλλη χώρα του πλανήτη που μπορεί να συμβαίνει αυτό.

Εν τω μεταξύ στη διεθνή κοινότητα αρχίζουν να χρησιμοποιούνται κοινωνικοοικονομικοί όροι όπως «βιώσιμη ανάπτυξη», «αειφόρος ανάπτυξη» που εκ των πραγμάτων έφθασαν σε θεωρητικό επίπεδο και στη χώρα μας. Η έννοια της βιωσιμότητας παραπέμπει στην ιδέα της επιβίωσης δηλαδή της διαφύλαξης των φυσικών πόρων, ενώ η έννοια της ανάπτυξης παραπέμπει στην ιδέα της εκμετάλλευσης της φύσης από τον άνθρωπο.

Ο όρος «Βιώσιμη ανάπτυξη» δόθηκε στη Διακήρυξη της Στοκχόλμης το 1972 και είναι ο εξής:

«Η βιώσιμη ανάπτυξη καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύπτουν τις δικές τους ανάγκες». Διασκέψεις που ακολούθησαν (Ελσίνκι 1975 και Ρίο 1992) επεξεργάστηκαν στενότερα το περιεχόμενο της αρχής, δίνοντας περισσότερο συγκεκριμένες εννοιολογικές ερμηνείες.

Η βιώσιμη ανάπτυξη εξελίχθηκε ως μια σύνθετη έννοια, καθώς σε αυτήν περιελήφθησαν τρεις ειδικότεροι στόχοι της κρατικής πολιτικής:

- η προστασία του περιβάλλοντος,
- η οικονομική ανάπτυξη και
- η επίτευξη κοινωνικής συνοχής.

Σε ότι αφορά στον τομέα των δασών η προσπάθεια εφαρμογής της βιώσιμης ανάπτυξης, αρχίζει από τη δεκαετία του 1970. Μόνο στην Agenda 21 έγινε η συμφωνία για τη διαχείριση, τη διατήρηση και την αειφορική βιώσιμη ανάπτυξη όλων των μορφών δασών.

Στη συνάντηση του Μόντρεαλ, αναπτύσσονται οι δείκτες δηλαδή μετρήσιμα στοιχεία, προκειμένου να επιχειρηθεί η αντικειμενική παρακολούθηση της αειφορικής και βιώσιμης ανάπτυξης των δασών. Οι δείκτες αυτοί αποβλέπουν:

- στην προστασία της βιοποικιλότητας,
- στη βελτίωση της παραγωγικής τους ικανότητας,
- στη προστασίας και ενίσχυσης των εδαφικών και υδάτινων πόρων,
- στα κοινωνικοοικονομικά οφέλη,
- στην ανάπτυξη νομοθετικών, θεσμικών και οικονομικών πλαισίων για την προστασία και την αειφορική διαχείριση των δασών κλπ.

Με βάση τα παραπάνω κριτήρια κάθε χώρα είναι υποχρεωμένη να αναζητήσει μεθόδους και πρακτικές για τον ορισμό και την εφαρμογή της βιώσιμης ανάπτυξης των δασών στην πράξη.

• Ιδιαίτερα το ελληνικό δάσος, είναι ένα πολυλειτουργικό δάσος για το λόγο αυτόν εκτιμάται ως ιδιαίτερης σημασίας διότι:

- Μπορεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες σε δασικά προϊόντα,
- Δημιουργία προϋποθέσεις βιωσιμότητας και αειφόρου ανάπτυξης του ευρύτερου φυσικού περιβάλλοντος,
- Προσφέρει στον τομέα του ορεινού τουρισμού (οικοτουρισμού),
- Προσφέρει στη διατήρηση της παραγωγικότητας των φυσικών πόρων

Και πολλά άλλα. Όμως στη χώρα μας και σε ότι αφορά τουλάχιστον στα δάση, τα πράγματα εξελίσσονται τελείως διαφορετικά. Η βιωσιμότητα δεν απειλείται αφού δεν γίνεται χρήση της δασικής παραγωγής, ούτε φυσικά κινδυνεύει η αειφορία.

Από τη στιγμή που δεν υπάρχει το εξειδικευμένο προσωπικό που θα εντοπίζεται δένδρα που θα πρέπει να υλοτομηθούν και δεν γίνονται υλοτομίες,

δεν τίθεται θέμα βιωσιμότητας ή αειφορίας. Όχι ότι δεν κινδυνεύουν τα δάση από αυτή την εγκατάλειψη. Εάν δεν αλλάξει κάτι σε αυτό, τα δάση μας θα αρχίσουν να μοιάζουν με νεκροταφεία δένδρων. Ολόκληρος ο κύκλος της ζωής τους, θα καθυστερήσει χωρίς λόγο πάρα πολύ.

Σε ότι αφορά στην ανάπτυξη, δηλαδή στην υπερβολική χρήση των δασικών πόρων, που θα προκαλούσε περιβαλλοντικούς κινδύνους, και βέβαια ούτε αυτή υπάρχει.

Φυσικά εάν η μη χρήση των δασικών πόρων, εξαιτίας της διάλυσης της Δασικής Υπηρεσίας, είναι για τη χώρα μας ένα μεγάλο κακό, η διακοπή της προστασίας των δασικών εκτάσεων, και οι ανεξέλεγκτες αλλαγές χρήσης της γης, αποτελεί εθνικό έγκλημα. Μπορούμε να ζήσουμε χωρίς τα δασικά προϊόντα, αφού προτιμούμε αντί να τα παράγουμε, να τα εισάγουμε. Όμως δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς δάσος. Αποψιλωμένα ευκολοδιάβρωτα βουνά όπως είναι η Πίνδος, θα λιώσουν στην κυριολεξία, όπως ένα κομμάτι βούτυρο στο τηγάνι. Τα υπόγεια νερά θα εξαντληθούν. Ζώα και σπάνια φυτά θα αποτελέσουν μουσειακό είδος. Η ορεινή κτηνοτροφία θα εξαφανισθεί. Τίποτε δεν θα είναι το ίδιο.

Με όλα αυτά φυσικά δεν υλοποιείται ούτε ο τρίτος πυλώνας που καθορίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη, δηλαδή την κοινωνική συνοχή. Κοινωνική συνοχή σημαίνει ότι υπάρχει ίση δυνατότητα χρήσης των πόρων από όλους σήμερα, με το μυαλό στις επόμενες γενιές. Στη χώρα μας έχουμε τους περισσότερους φιλοπεριβαλλοντικούς συλλόγους και ΜΚΟ, που υποτίθεται ότι έχουν ως αντικείμενο απασχόλησης ακριβώς την κοινωνική συνοχή. Θα περίμενε κάποιος ότι θα φώναζαν, θα απειλούσαν, θα πίεζαν να επαναλειτουργήσουν οι δασικές υπηρεσίες, προς όφελος των δασών. Όμως έχοντας και αυτοί στο πίσω μέρος του μυαλού τους να αρπάξουν μερικά ψίχουλα από τα φαγοπότη γύρω από τα δάση, σιωπούν. Μπορεί να φωνασκούν για τις πυρκαγιές, για την έλλειψη αναδασώσεων, για την αρκούδα, το λύκο, τις χελώνες, όμως για την επαναλειτουργία της δασικής υπηρεσίας σιωπούν, ενώ γνωρίζουν καλά το τι συμβαίνει. Αντί αυτού διαμαρτύρονται για το σφαγιασμό των δένδρων που γίνονται χριστουγεννιάτικα δένδρα, με το στόμα γεμάτο γαλοπούλα, λες και η γαλοπούλα γεννιέται ψημένη.

Ο ρόλος των δασών στη σημερινή οικονομική και οικολογική κρίση

Οι Έλληνες ήμασταν σαν το Φοίνικα. Μπορούμε και αναγεννηθούμε μέσα από τις στάχτες μας. Είδαμε ότι το κάνουμε χιλιάδες χρόνια. Το δυστυχώς επτωχεύσαμε το είπαμε δύο χρόνια πριν αναλάβουμε την οργάνωση των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών αγώνων.

Μπορούμε και πρέπει να επαναλάβουμε για ακόμη μια φορά την ιστορία. Τα δάση μας είναι εκεί και περιμένουν τη φροντίδα μας. Μπορεί να μην λύσουν όλα μας τα οικονομικά και περιβαλλοντικά προβλήματα, υπόσχονται όμως να βοηθήσουν στη μερική επούλωσή τους.

Το μόνο που χρειάζονται είναι προστασία, σωστή διαχείριση, φροντίδα.

Μπορούν να θρέψουν και πάλι πολλά στόματα. Η ζωή στις πόλεις έχει κουράσει, πολλοί είναι αυτοί που αν τους έδινε η πολιτεία την ευκαιρία θα επέστρεφαν στις ρίζες τους. Αφού οι πόλεις πεθαίνουν στα σκουπίδια, στα καυσάεργα, στην ανεργία, στο άγχος, στην κυκλοφορία, ας δώσουμε ανάσες στα δάση μας, για να μας επιστρέψουν τον καθαρό αέρα που δικαιούμαστε, την εργασία που στερηθήκαμε, την ηρεμία που χρειαζόμαστε για εμάς και τα παιδιά μας.

Ένας από τους λόγους που έφευγαν οι νέοι από τα ορεινά χωριά, ήταν το αίσθημα της απομόνωσης. Ακόμη και όταν υπήρχαν δουλειές πολλοί δεν άντεχαν την έλλειψη ανθρώπινης επαφής, ενημέρωσης, διασκέδασης. Έφευγαν για να ζήσουν τη μεγάλη περιπέτεια της πόλης. Σήμερα χορτάτοι από το καυσάεργο, το άγχος, το ανήλιο διαμέρισμα και από την ανεργία, επιζητούν την επιστροφή στα δάση, γιατί σήμερα η ζωή στο βουνό δεν είναι απομόνωση. Η τεχνολογία έχει εκμηδενίσει τις αποστάσεις, φέρνει τους ανθρώπους σε άμεση επαφή, όπου και αν βρίσκονται. Οι παραδασόβιοι πληθυσμοί δεν θα αποτελούν σύντομα ευάλωτες ομάδες. Ούτε και η εργασία που μπορεί να κάνει κάποιος που ζει στο δάσος, θα εξαρτάται από αυτό. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε δεκάδες δουλειές που μπορεί κάποιος να κάνει, ακόμη και όταν εξαιτίας του καιρού κλείνουν οι δρόμοι. Μέσα από το σπίτι του, στον καθαρό αέρα, με άφθονη δωρεάν καύσιμη ύλη, μπορεί κάποιος για παράδειγμα να εργασθεί σε μεταφράσεις, ηλεκτρονικό εμπόριο, σχεδίαση ιστοσελίδων, συγγραφή βιβλίων, διαμόρφωση κειμένων, λογιστικές εφαρμογές, παροχή επαγγελματικών συμβουλών, και πολλά άλλα που δεν χρειάζονται τη φυσική παρουσία του εργαζομένου. Οι τηλεδιασκέψεις, το skype, το Facebook, το e-mail φέρνουν τους ανθρώπους πολύ κοντά, κάθε στιγμή. Έτσι στο άμεσο μέλλον θα μιλάμε για τις παραδασόβιες περιοχές, με τελείως διαφορετικό τρόπο.

Όμως πέρα από τις νέες δυνατότητες υπάρχουν και οι παλιές καλές και σίγουρες πατροπαράδοτες εργασίες, στα δάση και γύρω από αυτά, ώστε να βοηθήσουμε οικονομικά και οικολογικά τη χώρα να ορθοποδήσει.

Το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Σεπτεμβρίου 2008 σχετικά με την κατάσταση και τις προοπτικές της γεωργίας στις ορεινές περιοχές είναι μόνο παράπονα και ευχολόγια. Παράπονα που δεν υπάρχει στρατηγική ανάπτυξης της υπαίθρου και ευχολόγια να δημιουργηθεί σύντομα, στο όνομα της αειφόρου ανάπτυξης κτλ κτλ. Αυτό σημαίνει ότι για να αναπτύξουμε τις ορεινές δασώδεις περιοχές, θα πρέπει να κινηθούμε μόνοι μας. Δεν μπορούμε να περιμένουμε τα πακέτα συνοχής, που δόθηκαν σε άλλες περιπτώσεις, γι' αυτό χρειάζεται να σηκώσουμε τα μανίκια, εάν πραγματικά ενδιαφερόμαστε να χρησιμοποιήσουμε όλα μας τα μέσα, στην αντιμετώπιση της παρούσας κρίσης.

Τα δάση πρώτα από όλα παράγουν ξυλεία. Όπως ήδη αναφέραμε το ξυλώδες κεφάλαιο που μπορεί και πρέπει να ρευστοποιηθεί είναι τεράστιο. Σήμερα με τις τεχνολογικές διευκολύνσεις και η υλοτομία και η μεταφορά των ξύλων είναι πολύ ευκολότερη υπόθεση από ότι πριν λίγα χρόνια. Η επαναδραστηριο-

ποίηση των υλοτομιών, θα δώσει την ευκαιρία να επιστρέψουν οι υλοτόμοι, οι μεταφορείς, οι διαμορφωτές του ξύλου. Είναι βέβαιο ότι εάν ζωντανέψει η παραγωγή ξύλου, θα επαναλειτουργήσουν τα περιφερειακά εργοστάσια ξύλου, τα οποία θα χρειασθούν εργατικά χέρια. Ήδη η επιστροφή του τζακιού στα σύγχρονα σπίτια, έχει αναθερμάνει το ενδιαφέρον σε καύσιμο ξύλο, συνήθως μικρών διαστάσεων. Το εμπόριο καύσιμου ξύλου στις πόλεις αποτελεί μια πολύ καλή ασχολία. Εάν δούμε τον αριθμό των νέων μαντρών που λειτουργούν ακόμη και στις μικρές πόλεις, μπορούμε να αντιληφθούμε τις παραπέρα δυνατότητες που έχει η δραστηριότητα.

Πέρα από το ξύλο υπάρχουν και τα υπόλοιπα προϊόντα του δάσους, κυρίως καρποί, η συστηματική εμπορία των οποίων μπορεί να δώσει αρκετή δουλειά σε νέους ανθρώπους. Κάστανα, καρύδια, κράνα, κουκουναρία είτε σε απευθείας εμπορία, είτε μέσω εδωδιμων προϊόντων που ετοιμάζουν τοπικές συνεταιριστικές οργανώσεις κυρίως γυναικών, ήδη παρουσιάζουν μεγάλη ζήτηση. Εάν συστηματοποιηθεί η εμπορία τους θα δημιουργήσει πολλές νέες θέσεις εργασίας σε συλλέκτες, μεταποιητές και εμπόρους.

Από το ξύλο παράγονται δεκάδες ξύλινα εργαλεία και παραδοσιακά σκεύη. Η καλή ποιότητα ξύλου, που παράγεται από καλά φροντισμένα δάση, δίνει δουλειά σε οικογενειακές επιχειρήσεις ή μικρές βιοτεχνίες. Η χώρα μας διαθέτει ποικιλία δένδρων, που παράγουν ξύλο όλων των απαιτήσεων σε σκληρότητα, ποιότητα, χρωματισμό. Η εμπορία τους σε τοπικές αγορές, κρατά σε λειτουργία εκατοντάδες καταστήματα, τα οποία έχοντας χαμηλά λειτουργικά έξοδα, παραμένουν ακόμη και στην κορύφωση της κρίσης βιώσιμα, τη στιγμή που στις πόλεις το κλείσιμο εμπορικών επιχειρήσεων είναι μαζική.

Το μέλι είναι επίσης ένα βασικό προϊόν που παράγεται κυρίως στα δάση. Η χώρα μας έχει τη μοναδικότητα της παραγωγής πευκόμελου, αλλά και άριστο ανθόμελο, μέλι σουσουράς, καστανιάς, θυμαρίσιο μέλι κ.λ.π.

Η ήπια μορφή τουρισμού μέσα από την προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος είναι μια ακόμη προσφορά του δάσους στην αντιμετώπιση της σημερινής κρίσης. Η πίεση της ζωής στις πόλεις φέρνει πολλές οικογένειες για ολιγοήμερες συνήθως επισκέψεις στις ορεινές περιοχές. Ήδη τα τελευταία χρόνια η επισκεψιμότητα πολλών ορεινών περιοχών έχει αυξηθεί. Ενώ παλιότερα περπατούσαμε στα βουνά μόνοι και συναντούσανε λίγους ξένους ορειβάτες, τώρα ακόμη και σε δύσκολες διαδρομές βλέπουμε ακόμη και νεαρά παιδιά.

Περιοχές με σημαντικά φυσικά τοπία όπως το Πήλιο, τα Ζαγοροχώρια, η Αράχοβα, παρουσιάζουν σημαντική χειμερινή κίνηση. Ήδη η ανάπτυξη στα μέρη αυτά είναι μεγάλη και φαίνεται από τα τουριστικά καταλύματα και καταστήματα που λειτουργούν ολόκληρο το έτος. Η δυνατότητα που δίνει η σύγχρονη τεχνολογία και αναφέρομαι στο internet, κάνει γνωστές περιοχές που πριν λίγα χρόνια ήταν τελείως άγνωστες. Η εύκολη και ανέξοδη ανάδειξη των φυσικών χαρισμάτων των ορεινών περιοχών συνετέλεσε στην κατακόρυφη αύξηση των επισκεπτών. Ο έλεγχος των καταλυμάτων πριν ακόμη από την επίσκεψη, και η εύκολη δημοσιοποίηση των όποιων παραπόνων, αυξάνει την ποιότητα υπηρεσιών και αυτό φέρνει ακόμη περισσότερους επισκέπτες.

Η στροφή αυτή προς τα ορεινά δασικά συμπλέγματα, συνετέλεσε ώστε να δημιουργηθούν νέα επαγγέλματα, τα οποία έχουν να κάνουν με τη συστηματική συνοδεία ομάδων επισκεπτών, από επαγγελματίες συνοδούς. Στα δημόσια ΙΕΚ, υπάρχει η ειδικότητα «Ξεναγός Εθνικών Δρυμών και δασών αναψυχής», ένα νέο επάγγελμα που δίνει επαγγελματική διέξοδο σε εκατοντάδες νέους ανθρώπους, που θα διατηρείται βιώσιμο, εφόσον εξακολουθήσει το ενδιαφέρον για τον ορεινό τουρισμό. Υπάρχουν οι συνοδοί βουνού που τοπικά δημιουργούν εταιρείες οργάνωσης ορεινού τουρισμού.

Η νοσταλγία του ανθρώπου για τις παλιές καλές εποχές, που παρά το ότι οι νέοι άνθρωποι δεν τις πρόλαβαν βρίσκονται όμως στις μνήμες που κρύβονται στα χρωμωσμάτά μας, μπορεί να επαναφέρει επαγγέλματα που χάθηκαν μέσα στο στρόβιλο της σύγχρονης εξέλιξης, αλλά και της ερήμωσης της υπαίθρου.

Επαγγέλματα όπως του πεταλωτή, του σαμαρά, του κυρατζής δηλαδή του αγωγιάτη, του ράφτη για τις κάπες των τσοπάνηδων και του βαρελά, όπου ακόμη ασκούνται αποτελούν ένα είδος τοπικής ατραξιόν αρκετού ενδιαφέροντος για τους επισκέπτες και πρέπει να υποστηριχθούν, ώστε να ανανεωθούν ηλικιακά.

Η στήριξη των τοπικών ορεινών μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της ορεινής βιοτεχνίας αποτελεί μονόδρομο για να κρατήσει περισσότερους νέους στον τόπο τους. Τέτοιες επιχειρήσεις είναι αυτές που ασχολούνται με προϊόντα όπως υφαντά, χάλκινα και αργυρά κατασκευάσματα και διάφορα προϊόντα ξυλογλυπτικής.

Η δημιουργική χρησιμοποίηση και η επιτόπου μεταποίηση του μαλλιού από τους εκτροφείς προβάτων, θα συμβάλει στη επινόηση, ανάπτυξη και προώθηση νέων προϊόντων, προς όφελος της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης.

Οι παλιές καλλιεργήσιμες εκτάσεις προτείνεται να αναδασωθούν ώστε να υπάρχει μία συνέχεια στο δάσος, για την καλύτερη εκμετάλλευση αλλά και προστασία του σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς (Καν. Ε.Ε. 1257/99).

Ένας άλλος τομέας που αφορά στο δάσος είναι το κυνήγι. Το κυνήγι ως δραστηριότητα σε άλλους αρέσει, και σε άλλους όχι. Όμως ακόμη και αυτοί που διαφωνούν δεν αρνούνται να φάνε θηράματα, όταν τους δίνεται η ευκαιρία. Ο σεβασμός στην επιθυμία των κυνηγών να κυνηγούν και ο σεβασμός από μέρους

των ιδίων στους κανόνες που επιβάλλονται, θα φέρει την ισορροπία που χρειάζεται και που θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της επισκεψιμότητας των ορεινών περιοχών. Δεν μπορούμε να μιλούμε για ανάπτυξη της ορεινής Ελλάδας με αποκλεισμό των κυνηγών. Είναι οι τακτικότεροι επισκέπτες των βουνών μας και χρειάζονται σεβασμό γι' αυτό. Οι ίδιοι φροντίζουν να γίνεται ορθολογική διαχείριση των θηραμάτων ώστε να υπάρχει πάντα διαθέσιμο κυνήγι.

Για την προσέλκυση λοιπόν περισσότερων τουριστών και την παραμονή τους όσο το δυνατόν περισσότερο χρόνο πρέπει να τους υποδειχθούν οι δυνατότητες της επίσκεψης των αξιοθέατων της κάθε περιοχής και των οδικών διαδρομών στα γύρω δάση. Αυτό σημαίνει επαναλειτουργία των ερημωμένων κέντρων ενημέρωσης και της δημιουργίας νέων όπου χρειάζεται.

Επομένως, χρειάζεται κατάρτιση προγραμμάτων ορεινού, περιπατητικού, αθλητικού, πολιτιστικού, θρησκευτικού, χιονοδρομικού, συνεδριακού, ποδηλατικού, ιππικού, ορειβατικού, οικολογικού και φυσιολατρικού τουρισμού, η βελτίωση του οδικού δικτύου και ιδίως των δασικών δρόμων και η σήμανσή τους, η κατασκευή χώρων δασικής αναψυχής, η αποκατάσταση και σήμανση μονοπατιών και λιθόστρωτων (καλντεριμιών), η έκδοση τουριστικών οδηγών και η συνειδητοποίηση εκ μέρους των επιχειρηματιών ότι πρέπει να διατηρηθεί η παραδοσιακή μορφή των χώρων ενδιαίτησης.

Προτείνεται επίσης η δημιουργία ενός οργάνου περιφερειακής ισχύος, που να διαθέτει τεχνικές γνώσεις σε θέματα τουρισμού, να καταρτίζει τους νέους επαγγελματίες, ενώ παράλληλα να αναλαμβάνει ενεργό ρόλο στη δημιουργία ενός δικτύου ανταλλαγών με άλλες περιοχές για την εφαρμογή συστημάτων τεχνικής βοήθειας σε θέματα κατάρτισης τουριστικών σχεδίων, προβολής και διατήρησης της τουριστικής προσφοράς σε ορεινές περιοχές.

Επίλογος

Τελειώνοντας θα ήθελα να κάνω μια ευχή. Του χρόνου στην Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας να έχουν αλλάξει πολλά πράγματα στο δασικό χώρο. Να βρεθεί ένα φωτεινό μυαλό στην Κυβέρνηση, και να αντιληφθεί ότι η επένδυση στο δάσος και στον ορεινό χώρο, θα έχει πολλαπλά οφέλη. Υπάρχουν πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή προϊόντα στα δάση και γύρω από αυτά, τα οποία μπορεί να δώσουν ουσιαστικές λύσεις στη δοκιμαζόμενη κοινωνία μας. Να σταματήσει η διάλυση της δασικής υπηρεσίας, που οδηγεί σε αδιέξοδα, ακόμη και αυτών που την προκαλούν. Να ενισχυθεί η δασική εκπαίδευση και έρευνα, ώστε η νέα γενιά δασολόγων να είναι ικανότερη και να πάει ακόμη μακρύτερα τη δασική οικονομία. Δεν μπορεί οι Βαυαροί που ουσιαστικά ίδρυσαν τη νεότερη δασοπονία να ήταν πιο μπροστά από τους σύγχρονους πολιτικούς μας. Ανοιχτά μυαλά χρειάζονται, για να παρθούν γενναίες αποφάσεις. Τίποτε περισσότερο. Η νέα γενιά δασικών όλων των επιπέδων εκπαίδευσης περιμένουν να ριχθούν στη δουλειά. Ας τους δώσει επιτέλους κάποιος την ευκαιρία.

**ΕΘΝΙΚΟ
ΘΕΜΑΤΙΚΟ
ΔΙΚΤΥΟ:**

**ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΩΣ ΜΕΣΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ,
ΑΘΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ**

Με την με Αρ. Πρωτ. 42495/Γ7/6-4-2011 απόφαση, το Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. ενέκρινε την ίδρυση του παραπάνω Εθνικού Θεματικού Δικτύου στην Παιδαγωγική Ομάδα του οποίου συμμετέχει ο Κυνηγετικός Σύλλογος Κομοτηνής δια του Προέδρου του Κυριάκου Ταξιλάρη, ενώ στην ίδια ομάδα συμμετέχει και η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης. Επιπλέον στη συντονιστική επιτροπή συμμετέχει ως Γραμματέας το μέλος του ΔΣ του ΚΣ Κομοτηνής Αντώνης Καμπάς, ενώ στην ίδια επιτροπή συμμετέχουν και 3 ΚΠΕ.

Το πρόγραμμα του Δικτύου απευθύνεται στους μαθητές Προσχολικής και Σχολικής ηλικίας και σκοπός του είναι οι μαθητές/τριες, μέσω των παιχνιδιών, να αποκτήσουν γνώσεις, να διαμορφώσουν στάσεις σε θέματα τοπικού περιβάλλοντος και να δράσουν ατομικά και συλλογικά για καλύτερη ποιότητα ζωής αυξάνοντας παράλληλα τη συμμετοχή τους σε φυσική δραστηριότητα.

Οι θεματικές ενότητες είναι:

- δάσος
- έδαφος
- βιοποικιλότητα - εξαφάνιση των ειδών
- ανθρώπινες δραστηριότητες
- ανθρώπινες σχέσεις και αξίες

και στοχεύουν στην αναγνώριση αξιών, στην ανάπτυξη/καλλιέργεια ψυχοκινητικών ικανοτήτων και στάσεων γύρω από τα προβλήματα που αφορούν στην ποιότητα του περιβάλλοντος.

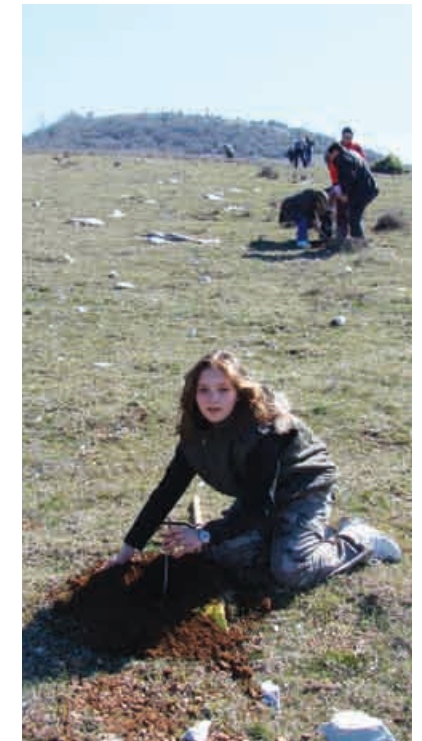
Οι παιδαγωγικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται είναι: ο καταγισμός ιδεών, το περιβαλλοντικό μονοπάτι, η μελέτη πεδίου, τα παιχνίδια σε ανοιχτό χώρο, οι εννοιολογικοί χάρτες, η επίλυση προβλήματος, το παιχνίδι ρόλων, η δραματοποίηση - το θεατρικό παιχνίδι.

Το εκπαιδευτικό υλικό είναι τα παιχνίδια, οι δραστηριότητες στο πεδίο και τα φύλλα εργασίας που επιδιώκεται να συμβάλλουν:

- στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των παιδιών για τη σημαντικότητα του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
- στην αλλαγή των στάσεων, αντιλήψεων και συμπεριφορών ως προς το περιβάλλον, την προστασία, την ανάδειξη και τη βιώσιμη ανάπτυξη
- στην αύξηση ευκαιριών για συμμετοχή των παιδιών σε φυσική δραστηριότητα και τη σύνδεση τους με την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση
- στο άνοιγμα του σχολείου στην τοπική κοινωνία

Τη στιγμή που από τα σχολεία ξεκινάει η μεγαλύτερη και ίσως ουσιαστικότερη μορφή αντικυνηγετικής προπαγάνδας, είναι σημαντικό η κυνηγετική οικογένεια να είναι παρούσα στα σχολεία και να συμβάλλει θετικά στο να διαμορφώσουν τα νέα παιδιά μια ρεαλιστική και απαλλαγμένη από αγκυλώσεις και εμμονές άποψη για το περιβάλλον και την επίδραση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων σε αυτό.

Εδώ και αρκετά χρόνια παρατηρείται από πλευράς αρμόδιων Υπουργείων το φαινόμενο της θεσμικής απαξίωσης της Δασικής Υπηρεσίας με τη μορφή της σημαντικής μείωσης των προβλεπόμενων κονδυλίων που αφορούν στη στελέχωση και τον εξοπλισμό της αλλά και τον περιορισμό των αρμοδιοτήτων της.

Μέχρι τον Οκτώβριο του 2009 υπήρχε η έστω προσωματική δικαιολογία πως τα Ευρωπαϊκά κονδύλια για το περιβάλλον πηγαίνανε στο ΥΠΕΧΩΔΕ ενώ η Δασική Υπηρεσία υπαγότανε στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων γεγονός που εκτιμάται πως οδήγησε τότε στην ίδρυση των Φορέων Διαχείρισης.

Με την ίδρυση όμως του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής το παραπάνω εμπόδιο προσπεράστηκε μιας και η Δασική Υπηρεσία υπάγεται πλέον στο ΥΠΕΚΑ στο οποίο καταλήγουν και τα σχετικά Ευρωπαϊκά κονδύλια.

Παρά το γεγονός όμως πως το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι από τα λίγα Υπουργεία που έχει (στην υπάρχουσα οικονομική συγκυρία) στη διάθεσή του σημαντικά κονδύλια για να επιτελέσει το έργο του, όχι μόνο δεν ενίσχυσε τη Δασική Υπηρεσία στο διάστημα από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα αλλά προχώρησε σε περεταίρω απαξίωσή της ακόμη και σε περιπτώσεις που δεν είχαν να κάνουν με οικονομική ενίσχυση.

Έτσι, σε αρκετές επιτροπές που ίδρυσε το ΥΠΕΚΑ διόρισε διάφορους φορείς (κυρίως περιβαλλοντικές ΜΚΟ) χωρίς όμως να υπάρχει εκπροσώπηση της Δασικής Υπηρεσίας. Το ίδιο συνέβη και στις νομοπαρασκευαστικές διαδικασίες όπου οι εκπρόσωποι της Δασικής Υπηρεσίας αλλά και των σχετικών Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων απαξιώθηκαν με πρωτοφανή τρόπο σε αντίθεση με ότι συνέβη με τα στελέχη μίας κλειστής ομάδας περιβαλλοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων οι οποίες αποδεικνύονται «κυβερνητικότερες» της Κυβέρνησεως με την ενεργό εμπλοκή τους σε αυτές.

Η θεσμική απαξίωση από πλευράς ΥΠΕΚΑ προς τη Δασική Υπηρεσία αποτυπώνεται έντονα στα ποσά που

αποφασίστηκε να δοθούν για το 2011 για τις κινήσεις των Δασικών Υπαλλήλων τα οποία δεν ξεπερνούν τα 2000 ευρώ για κάθε Δασαρχείο, ποσό αστείαν αναλογιστεί κανείς τις εκτάσεις που εποπτεύει κάθε Δασαρχείο, την τιμή της βενζίνης αλλά και την παλαιότητα των οχημάτων της Υπηρεσίας.

Η παραπάνω προσέγγιση από πλευράς Υπουργείου ΠΕΚΑ δεν άφησε ανεπηρέαστους ούτε τους Φορείς Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών στην ιστοσελίδα των οποίων διαβάζουμε τα παρακάτω αποκαλυπτικά:

«...Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Πρεσπών Αγίος Γερμανός, Πρέσπα, 12/11/2010:13 υπάλληλοι, 11 μήνες απλήρωτοι και πληθώρα προβλημάτων από την αδυναμία κάλυψης ακόμα και των βασικών λειτουργικών αναγκών.»

«Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας :....Από σήμερα 29/11/2010 ο Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων βυθίστηκε στο σκοτάδι! Η διακοπή ηλεκτροδότησης είναι το αποκορύφωμα της πλήρους εγκατάλειψης των Φορέων Διαχείρισης (Φ.Δ.) των Προστατευόμενων Περιοχών. Πιο συγκεκριμένα η έγκριση χρηματοδότησης μέσω της διαδικασίας Τεχνικού Δελτίου έχει καθυστερήσει αδικαιολόγητα από το ΥΠΕΚΑ με αποτέλεσμα ο Φ.Δ. να μην μπορεί να ανταπεξέλθει στο σκοπό ίδρυσής του που είναι η προστασία και η διαχείριση της λίμνης Παμβώτιδας και της βιοποικιλότητάς της....Οι εργαζόμενοι παρόλο που είναι απλήρωτοι έξι ολόκληρους μήνες συνεχίζουν να εργάζονται κανονικά. Από σήμερα ούτε αυτό είναι εφικτό καθώς δεν υπάρχει δυνατότητα χρήσης Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, τηλεφώνου, θέρμανσης κλπ. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την ανάδειξη των διαχρονικών προβλημάτων της εύρυθμης λειτουργίας των Φ.Δ. με αποτέλεσμα να διακυβεύεται η προστασία της»

Από τα παραπάνω γίνεται προφανές το γεγονός πως η ηγεσία του ΥΠΕΚΑ απαξιώνει σε βαθμό εγκατάλειψης τους δύο βασικούς φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση του χερσαίου φυσικού περιβάλλοντος της χώρας οι οποίοι μάλιστα υπάγονται στο συγκεκριμένο Υπουργείο. Το ΥΠΕΚΑ εγκαταλείπει με αυτόν τον τρόπο παράλληλα και το φυσικό περιβάλλον, τις προστατευόμενες περιοχές και τα διάφορα είδη που συνθέτουν την Ελληνική πλούσια βιοποικιλότητα στην τύχη τους σε αντίθεση με τις μεγαλόστομες εξαγγελίες και τις ανέξοδες, φλύαρες και αόριστες νομοθετικές ρυθμίσεις που στις ελάχιστες περιπτώσεις που επιχειρήθηκε να θέσουν κάποια όρια (αρτιότητα στην εκτός σχεδίου δόμηση, ίδρυση λατομείων μέσα σε Κ. Α. Ζ.) αποσύρθηκαν «ατάκτως» λόγω «πιέσεων».

Τους λόγους για τους οποίους συμβαίνουν τα παραπάνω δεν είναι εύκολο να τους περιγράψει κανείς. Αυτό όμως που μπορεί να ειπωθεί με βεβαιότητα είναι το γεγονός πως πολλά Δασαρχεία έχουν ήδη καταθέσει εγγράφως αιτή-

ματα για κοινές περιπολίες με τους θηροφύλακες των Κυνηγετικών Οργανώσεων με σκοπό να μην «αποκλειστούν» τελείως από τις περιοχές ευθύνης τους λόγω των συνεχιζόμενων περιορισμών από πλευράς αρμόδιου Υπουργείου.

Έτσι, παρά το γεγονός πως στο παρελθόν οι Πανελλήνια Ένωση Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων στράφηκε (αναίτια) δικαστικά κατά της λειτουργίας της Θηροφυλακής των Κυνηγετικών Οργανώσεων, σήμερα μπροστά στη θεσμική απαξίωση που αντιμετωπίζουν τα Δασαρχεία από πλευράς του αρμόδιου ΥΠΕΚΑ, στρέφονται στο μοναδικό φορέα που αποδεδειγμένα καταθέτει κάθε χρόνο σημαντικά κονδύλια από ίδιους πόρους για την προστασία της Ελληνικής φύσης για να μπορούν με αυτόν τον τρόπο να εποπτεύουν έστω και στοιχειωδώς τις περιοχές ευθύνης τους μιας και **οι Κυνηγετικές Οργανώσεις διαθέτουν** (από τα χρήματα των κυνηγών τα οποία διαχειρίζονται), περισσότερα από 2000 ευρώ ετησίως, (δηλαδή **περισσότερα από ότι δικαιούται ένα Δασαρχείο**) **για την κίνηση κάθε Ομοσπονδιακού Θηροφύλακα** που έχουν προσλάβει με οχήματα που επίσης έχουν αγοράσει οι Κυνηγετικές Οργανώσεις.

Στο ερώτημα που προκύπτει μετά τα παραπάνω σχετικά με το που πάνε τα Ευρωπαϊκά κονδύλια που λαμβάνει το ΥΠΕΚΑ, η απάντηση δόθηκε εν μέρει από τον Πρωθυπουργό της χώρας στη συζήτηση για τον προϋπολογισμό του 2011 στη Βουλή όπου ο κ. Παπανδρέου δήλωσε *«Πώς να έχουμε ανάπτυξη, για να πάρω ένα παράδειγμα, όταν έχουμε το μεγαλύτερο αριθμό περιβαλλοντικών μελετών ανά κάτοικο στην Ευρώπη, πλάσιο του μέσου όρου, με 320 φακέλους ανά εκατομμύριο κατοίκων, με τη δεύτερη χώρα να έχει μόλις 60 μελέτες; Παράγουμε δηλαδή πολύ αέρα, αλλά δεν προστατεύουμε καθόλου το περιβάλλον.»*

Αν κοιτάξει κανείς τα σχετικά δελτία τύπου του συγκεκριμένου Υπουργείου αλλά και την ιστοσελίδα «Διαύγεια» που αναρτώνται όλες οι σχετικές αποφάσεις θα διαπιστώσει πλήθος αναθέσεων διάφορων μελετών χωρίς όμως να υπάρχει κάποια αναφορά για την εφαρμογή των όσων προβλέπουν αυτές οι μελέτες που είναι τελικά και το ζητούμενο.

Οι Φορείς Διαχείρισης για παράδειγμα βρίσκονται στην τραγική κατάσταση που περιγράφεται παραπάνω ενώ το ΥΠΕΧΩΔΕ ανέθεσε το 2007 με ορίζοντα τριετίας τη μελέτη «Οργάνωση των Φορέων Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών και Σχεδιασμός της Πρώτης Φάσης Λειτουργίας τους» με προϋπολογισμό ύψους 1.018.764,48 ευρώ, και το ΥΠΕΚΑ (πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ) ενέκρινε την εκπόνηση νέας μελέτη ή την ολοκλήρωση της παλαιότερης, (δε διευκρινίζεται) με προϋπολογισμό ύψους 841.037,55 ευρώ και τον ίδιο ακριβώς τίτλο τον περασμένο Φεβρουάριο (συγκεκριμένα η «Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περι-

βάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠΠΕΡΑΑ) στις 11/2/2011, ενέταξε με σχετική απόφαση (αρ.πρωτ.: οικ.165874) μελέτη για τους Φ. Δ. με τον ίδιο ακριβώς τίτλο στο Ε.Π.«Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013.

Και τίθεται επομένως το ερώτημα: οι Έλληνες πολίτες πληρώσανε δύο φορές περίπου από 1.000.000 ευρώ για να μελετήσουν κάποιος το πως πρέπει να οργανωθούν οι Φ. Δ. τους οποίους το ΥΠΕΚΑ στην ουσία έχει καταργήσει με την άτυπη στάση πληρωμών που έχει κηρύξει;

Τα παραπάνω συμβαίνουν ενώ η ΕΕ πρόσφατα ανέστειλε τη διάθεση του ποσού των 20.000.000 ευρώ για τη διάσωση της Λίμνης Κορώνειας, λόγω σημαντικής καθυστέρησης στην εκτέλεση των απαιτούμενων εργασιών από πλευράς αρμόδιων φορέων. Η λίμνη Κορώνεια, αν και προστατευόμενη από τη συνθήκη Ραμσάρ έχει ουσιαστικά καταστραφεί σαν οικοσύστημα. Για τη λίμνη Κορώνεια έχουν εκπονηθεί πλήθος «μελετών» τα τελευταία χρόνια αλλά δεν έχει γίνει καμία ουσιαστική ενέργεια για την προστασία και διάσωσή της. Αυτό και μόνο το γεγονός αποκαλύπτει με τον πλέον δυσάρεστο τρόπο την ανικανότητα του αρμόδιου Υπουργείου ΠΕΚΑ να προβεί, σε υλοποίηση δράσεων διαχείρισης, μιας λέξης που προφανώς είναι άγνωστη, τόσο στην ηγεσία όσο και στους υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου. Αντί αυτού αναλώνεται στην ανάθεση «μελετών» και στη σύνταξη νομοθετημάτων αμφιβόλου ποιότητας και αποτελεσματικότητας.

Αντιλαμβάνεται και ο πλέον αδαής πως με βάση τα παραπάνω η συνδρομή των Κυνηγετικών Οργανώσεων στην προστασία και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας αναδεικνύεται σε άκρως σημαντική.

Κατά συνέπεια, ενδεχόμενη υποβάθμιση του ρόλου των Κυνηγετικών Οργανώσεων όπως αυτή που φημολογείται πως επιχειρείται στις μέρες μας από πλευράς ΥΠΕΚΑ θα στερούσε από την Ελληνική φύση το μοναδικό αποδεδειγμένα φορέα που κόπτεται στην πράξη για την προστασία και την ορθή διαχείρισή της όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται και στα σχετικά έγγραφα της ΕΕ.

ΝΕΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ

Όπως ισχύει για κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, έτσι και για το κυνήγι, απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρηθεί επιτυχημένη η άσκησή του είναι η ασφάλεια του κυνηγού, αλλά και των άλλων ανθρώπων που βρίσκονται στην ύπαιθρο στη διάρκεια της εξόρμησής του.

Στην Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι ισχύουν αυστηροί κανόνες ασφάλειας για τους κυνηγούς, η ανεπαρκής γνώση ή η ελλιπής εφαρμογή τους, από έστω μία μικρή μειοψηφία συνεχίζει να προκαλεί κάθε χρόνο ατυχήματα, μερικά από τα οποία καταλήγουν και σε απώλεια ανθρώπινης ζωής.

Η αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου γύρω από την εκπαίδευση και κατάρτιση των κυνηγών αποτελεί πάγιο αίτημα των Κυνηγετικών Οργανώσεων προς τα αρμόδια Υπουργεία εδώ και χρόνια. Η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδας έχει καταθέσει γραπτώς (και καταθέτει εκ νέου κάθε χρόνο στο αρμόδιο Υπουργείο), πλήρη έκθεση που περιλαμβάνει όλα τα χαρακτηριστικά, τις διαδικασίες, το χρόνο και το κόστος που απαιτείται για να μετατραπεί η διαδικασία της εκπαίδευσης των νέων κυνηγών από παρωδία που θα μπορούσε να τη χαρακτηρίσει κανείς σήμερα, σε ολοκληρωμένη διαδικασία που θα περιλαμβάνει τόσο θεωρητική όσο και πρακτική άσκηση πάνω σε όλους τους τομείς και τους κανόνες που διέπουν τη θήρα με την ασφάλεια να έχει φυσικά πρωτεύοντα ρόλο.

Σε κάθε προηγμένη θηραματοπονικά χώρα η διαδικασία των εξετάσεων των νέων κυνηγών περιλαμβάνει πολλές ώρες θεωρητικής και πρακτικής εξάσκησης στη διαδικασία της σκοποβολής, στην αναγνώριση θηραμάτων, στο νομικό πλαίσιο που διέπει τη θήρα και στους κανόνες ασφαλείας που πρέπει να εφαρμόζονται τόσο κατά τη διάρκεια της θήρας όσο και μετά από αυτήν, μιας και η ασφαλής χρήση και κατοχή όπλου δεν περιορίζεται μόνο στη διάρκεια του κυνηγιού αλλά και στη μεταφορά και την αποθήκευσή του.

Οι εξετάσεις νέων κυνηγών στην Ελλάδα αντίθετα, βασίζονται σε απαρχαιωμένο σύστημα το οποίο είναι

κοινά αποδεκτό πως δεν προσφέρει τίποτα στον νέο κυνηγό από πλευράς γνώσεων για το αντικείμενο με το οποίο θέλει να ασχοληθεί.

Για την εκπαίδευση των νέων κυνηγών θα μπορούσε να θεσμοθετηθεί η δημιουργία Κέντρων Κατάρτισης στις κατά τόπους Ομοσπονδίες στις οποίες οι υποψήφιοι κυνηγοί θα μπορούσαν με σύγχρονα μέσα να εκπαιδευτούν τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά και μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας να εξετάζονται επίσης τόσο στη θεωρία όσο και στην πράξη στα κατά τόπους Δασαρχεία, σε Σκοπευτήρια κλπ.

Οι Κυνηγετικές Οργανώσεις όπως ήδη αναφέρθηκε έχουν διαμορφώσει μεταξύ άλλων και τη διδακτέα ύλη η οποία σε περίπτωση που κριθεί σκόπιμο θα μπορούσε να αξιολογηθεί και από κάποια ομάδα ειδικευμένων εκπαιδευτών για το διαδικαστικό μέρος.

Το υλικό αυτό καλύπτει ένα ευρύ φάσμα, για το κυνήγι, ενημέρωση για τα όπλα, τις προστατευόμενες περιοχές, τα οικοσυστήματα, τα απειλούμενα ζώα, την αναγνώριση θηραμάτων αλλά και των άλλων ειδών άγριας πανίδας κ.ά.

Σε περίπτωση που η ηγεσία του αρμόδιου ΥΠΕΚΑ εκτός από τις συνεχείς προσπάθειες για συρρίκνωση της κυνηγετικής δραστηριότητας και κατάρτιση των Κυνηγετικών Οργανώσεων αποφασίσει να ασχοληθεί και με κάτι ουσιαστικό σχετικά με τη θήρα, όπως είναι η εκπαίδευση των νέων κυνηγών, και υιοθετούσε την αλλαγή του τρόπου εκπαίδευσης των νέων κυνηγών όπως προτείνεται παραπάνω, τις επιμέρους θεματικές ενότητες θα μπορούσαν να παρουσιάζουν άνθρωποι εξειδικευμένοι όπως οι Επιστημονικοί Συνεργάτες, οι Θηροφύλακες και οι νομικοί σύμβουλοι των Κυνηγετικών Οργανώσεων, Υπάλληλοι της Δασικής Υπηρεσίας κλπ. Η διδακτέα ύλη θα μπορούσε να διανέμεται με μορφή DVD, αλλά και να αναρτηθεί στο δι-

Χρήστος Κалаϊτζής
Δασοπόνος

Θεοφάνης Καραμπατζάκης
Δασολόγος
Μηχανολόγος Μηχανικός

αδίκτυο, έτσι ώστε να μπορούν οι νέοι αλλά και οι παλιότεροι κυνηγοί να ανατρέχουν στις σχετικές πληροφορίες ανά τακτά χρονικά διαστήματα χωρίς να απαιτείται η φυσική τους παρουσία.

Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην πρακτική εκπαίδευση η οποία σήμερα απουσιάζει τελείως από την προετοιμασία των υποψήφιων κυνηγών και ιδιαίτερα η σκοποβολή, τόσο σε συνθήκες σκοπευτηρίου όσο και σε πραγματικές συνθήκες, έτσι ώστε με την απόκτηση της άδειας θήρας κάθε νέος κυνηγός να έχει στο ενεργητικό του πολλές ώρες οπλοχρησίας και να ελέγχει απόλυτα το όπλο του.

Εκτός των θεμάτων που σχετίζονται άμεσα με τη θήρα, μεγάλη σημασία έχουν και κάποια άλλα, για πολλούς σήμερα δευτερεύοντα, όπως είναι οι πληροφορίες για τις αρμόδιες Υπηρεσίες, οι πρώτες βοήθειες, η σχετική νομοθεσία, η βιολογία των θηραμάτων, τα κτηνιατρικά θέματα, θέματα που σχετίζονται με τη διαβίωση στη φύση, κλπ, στα οποία επίσης θα πρέπει να εκπαιδεύονται οι νέοι κυνηγοί.

Αφού ολοκληρωθεί ο κύκλος της θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης, η εξέταση του υποψηφίου θα πρέπει να βασίζεται σε κάποιο σχετικό ερωτηματολόγιο, το οποίο ταυτόχρονα θα είναι και εκπαιδευτικό εγχειρί-

	Το εικονιζόμενο πτηνό είναι:	Σταχτόχηνα	Ασπρομετωπόχηνα	Χωραφόχηνα	Α	Σταχτόχηνα (Anser anser) Η πιο μεγάλη χήνα της Ευρώπης. Ογκώδης με χοντρό λαιμό, μεγάλο κεφάλι και ράμφος όλο ροζ – πορτοκαλί ή ροζ. Πόδια μουντά ροδαλά. Φτερούγες φαρυδιές, πέταγμα βαρύ. Φτέρωμα μάλλον ομοιόμορφο γκριζοκάστανο χωρίς έντονες αντιθέσεις. Κεφάλι και λαιμός τυπικά ανοιχτόχρωμα. Μερικές φέρουν υποτυπώδες λεπτό λευκό περιτόμιο στη βάση του ράμφους και πολλές έχουν σκούρα σημάδια στην κοιλιά. Μήκος 74 – 84 cm. Το κυνήγι της απαγορεύεται.
	Το εικονιζόμενο πτηνό είναι	Σταχτόχηνα	Ασπρομετωπόχηνα	Χωραφόχηνα	Γ	Χωραφόχηνα (Anser fabalis) Μεσαίου μεγέθους χήνα σκουρόχρωμη με μακριές φτερούγες. Σαφείς λευκές άκρες στα σκούρα τριτεύοντα και στα καλυπτήρια της άνω φτερούγας. Κεφάλι και λαιμός μάλλον σκούρα. Διαφέρει από τη σταχτόχηνα στα πορτοκαλιά και όχι ροδίνα πόδια. Πλάτη το ίδιο σκούρα με τα πλευρά με στενή λευκή ζώνη στην άκρη της ουράς. Μήκος 69 – 88 cm. Το κυνήγι της απαγορεύεται.
	Το εικονιζόμενο θήραμα είναι:	Αγριόγιδο	Κρητικός αίγαγρος	Αίγαγρος των Γιούρων		Κρητικός αίγαγρος (Capra aegagrus Cretensis) Είδος ενδημικό. Μοιάζει με την οικούστη κατσίκια. Μήκος σώματος 100 – 130 cm, ύψος 60 - 80 cm και βάρος 25 - 55 kg. Μάτια καφέ, αυτιά κοντά και επιμήκη, ουρά κοντή, σκέλη κοντά και ισχυρά. Κέρατα φέρουν και τα δύο φύλα. Τα αρσενικά φέρουν μακρύ γένι. Ο χρωματισμός διαφέρει στα δύο φύλα. Στα αρσενικά είναι καστανέρυθρος το καλοκαίρι, ενώ το χειμώνα μεταβάλλεται σε καστανόφαιο. Στη ράχη και στο μπροστινό μέρος των ποδιών έχει στενές μαύρες λωρίδες. Παρόμοια λωρίδα συνδέει τη λωρίδα της ράχης με το μαύρο στήθος. Το γένειο και το πάνω μέρος της ουράς είναι μαύρα. Τα κάτω μέρη του σώματος είναι λευκωπά. Τα θηλυκά είναι πιο ανοιχτόχρωμα και τους λείπουν οι μελανοί χρωματισμοί. Το κυνήγι του επιτρέπεται μόνο στις ΕΚΠ.
	Το εικονιζόμενο θήραμα είναι:	Ελάφι	Ζαρκάδι	Πλατώνι	Γ	Πλατώνι (Dama dama) Μήκος σώματος 160 – 190 cm, ύψος 920 - 100 cm και βάρος 40 - 80 kg. Ο χρωματισμός του το καλοκαίρι είναι κοκκινόφαιος με χαρακτηριστικές λευκές κηλίδες στη ράχη και στα πλευρά. Το κάτω μέρος του σώματος είναι λευκωπό. Το πάνω μέρος της ουράς είναι μαύρο και το κάτω λευκό. Η περιοχή γύρω από τη βάση της ουράς (κάτοπτρο) είναι λευκή και στα πλάγια φέρει μαύρη λωρίδα. Το χειμώνα το χρώμα του γίνεται γκριζωπό και οι λευκές κηλίδες δεν είναι ευδιάκριτες. Κέρατα φέρουν μόνο τα αρσενικά τα οποία σχηματίζουν μια χαρακτηριστική πλατιά απόληξη που έχει τη μορφή παλάμης. Το κυνήγι του επιτρέπεται μόνο στις ΕΚΠ.

διο, για να μην καταφεύγει ο νέος στην «παπαγαλία». (πρώταση Θ. Καραμπατζάκη προς ΚΣΕ)

Οι εξετάσεις καλό θα ήταν να γίνονται στους χώρους εκπαίδευσης με την ίδια μέθοδο που γίνονται σήμερα στα δασαρχεία, με εξεταστές δασικούς υπαλλήλους στα θεωρητικά θέματα και σε σκοπευτήρια για την αξιολόγηση της ικανότητας στην ασφαλή οπλοχρησία.

Η επιτυχία στα δύο παραπάνω σκέλη θα επιτρέπει την εξέταση σε πραγματικές συνθήκες με εξομοίωση κυνηγιού στις δημόσιες ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές στις οποίες οι υποψήφιοι θα αξιολογούνται σε όλα τα θέματα που αναπτύχθηκαν στη διάρκεια της εκπαίδευσής τους.

ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΣΤΟΥΣ
ΚΛΑΣΙΚΟΥΣ ΚΑΙ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥΣ
ΧΡΟΝΟΥΣ:
ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΗ
ΑΠΟΛΑΥΣΗ,
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Ἡ ΑΘΛΗΜΑ
-ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ;

Το κυνήγι αποτελεί μια πολυδιάστατη παραδοσιακή δραστηριότητα με βασικό σκοπό την απόληψη τροφής απ' ευθείας από τη φύση, όμως με βαθιές πολιτιστικές και κοινωνικές ρίζες.

Είναι γνωστό ότι ο άνθρωπος στα προϊστορικά χρόνια (- 10000 πΧ) είναι κυνηγός, ζει σε ανάλογες κοινωνικές συνθήκες, τρέφεται με το κρέας των θηραμάτων που θηρεύει και ντύνεται με το δέρμα τους. Κατόπιν και σταδιακά, εξημερώνει ζώα και γίνεται κτηνοτρόφος και αργότερα από το 3000 πΧ καλλιεργεί τη γη και δημιουργεί τις λεγόμενες αγροτικές κοινωνίες.

Μολονότι όμως, για την κάλυψη των διατροφικών του αναγκών, δεν έχει ανάγκη πλέον το κρέας των θηραμάτων εξακολουθεί και κυνηγά, είτε για να συμπληρώσει την τροφή του με τροφή πολύ υψηλής θρεπτικής αξίας, είτε για να χρησιμοποιήσει το δέρμα και τη γούνα των θηραμάτων, είτε για να απαλλαγεί από την παρουσία ζώων ιδιαίτερα επιβλαβών για τις οικονομικές του δραστηριότητες (κτηνοτροφία, γεωργία, κλπ), αλλά και για την ίδια τη ζωή του.

Και ενώ στα προϊστορικά χρόνια αποτελούσε καθαρά μια φυσική δραστηριότητα λήψης τροφής από το φυσικό περιβάλλον, σταδιακά στα ιστορικά χρόνια και κυρίως την κλασική περίοδο το κυνήγι και ιδιαίτερα αυτό των μεγάλων θηραμάτων αποτέλεσε για τους Έλληνες προσφιλέστατη ψυχαγωγική δραστηριότητα, η οποία στη συνείδηση των αρχαίων Ελλήνων εξυψώνεται από τα μυθικά κυνήγια των ηρώων, που, επιδεικνύοντας τόλμη, σφροσύνη και αξιοποιώντας τις εξαιρετικές τους ικανότητες, εξόντωσαν τέρατα και θηρία συχνά με όπλα πρωτόγονα, όπως το ρόπαλο του Ηρακλή, και πραγματοποίησαν κυνηγετικούς άθλους. Αυτή η μυθική παράδοση των ηρωϊκών κυνηγιών, όπως του καλυδώνιου κάπρου, του λιονταριού της Νεμέας, του ερυμάνθιου κάπρου και του κρητικού ταύρου, αποτέλεσε προσφιλέθιμο θέμα για την αρχαία τέχνη, που με κάθε της μορφή ύμνησε τα κατορθώματα αυτά, τα οποία, αναμφιβόλως, συγκινούσαν τους απο-

δέκτες της και απηχούν τα κυνήγια αγρίων ζώων της μυκηναϊκής εποχής. (Φάκλαρης Π.)

Η εκτίμηση του κυνηγιού και των κυνηγετικών σκυλιών από τους αρχαίους ήταν τόσο μεγάλη, ώστε τα θεωρούσαν Θεϊκά δημιουργήματα του Απόλλωνος και της Αρτέμιδος.

Ο Απόλλων λόγω της κυνηγετικής του ιδιότητας αποκαλούνταν και «Αγραίος» και η Αρτεμις αντίστοιχα «Αγροτέρα» (άγρα = συλλογή τροφής). Ο Πάνας επίσης «Αγρότης». Σε παράσταση μελανόμορφου κρατήρα, η Αρτεμις εικονίζεται ως «πότνια θηρών» δηλαδή «κυρά των αγριμιών», φτερωτή, να κρατά στο δεξί της χέρι, το ισχυρό, έναν μάλλον νεκρό πάνθηρα (η λαβή είναι από το λαιμό, δεν πατά στη γη και είναι στραμμένος σε άλλη κατεύθυνση από τη Θεά), ενώ στο αριστερό της χέρι ένα ζωντανό ελάφι, που η στάση του, αν και φανερά αφύσικη, περισσότερο μοιάζει με στάση σκύλου που την κοιτά στα μάτια. Αυτή η συμβολική παράσταση θέλει τον κυνηγό ρυθμι-

Το λιοντάρι της Νεμέας σε μελανόμορφο αγγείο

Το λιοντάρι της Νεμέας

στή των ωφέλιμων ειδών όπως είναι τα θηράματα, και ταυτόχρονα εξολοθρευτή των άγριων θηρίων (Καμπούρογλου Π.).

Σύμφωνα με την παράδοση όπως αναφέρει ο Ξενοφών, ο Απόλλων και η Αρτεμις πρόσφεραν τα δημιουργήματα αυτά δηλ. την κυνηγεσία και τα κυνηγόσκυλα στο κένταυρο Χείρωνα, ως αναγνώριση για τη δικαιοσύνη που τον χαρακτήριζε. Ο Χείρων εκτίμησε ιδιαίτερα την τιμή αυτή και, ως παιδαγωγός που ήταν, δίδαξε την Θεία τέχνη του κυνηγιού στους λαμπρούς ήρωες μαθητές του. Χάρη σ' αυτήν, κατά τον Ξενοφώντα, ήρωες σαν τον Θησέα, τον Κάστορα και τον Πολυδεύκη, τον Αχιλλέα, τον Ασκληπιό, το Διομήδη, τον Μελέαγρο, τον Οδυσσέα και άλλους, απέκτησαν ξεχωριστές αρετές, κέρδισαν την εύνοια των θεών και άφησαν πίσω τους ένδοξη ιστορία. Ο Περσέας δίδαξε στους ανθρώπους το κυνήγι πεζή, ο Κάστωρ το έφιππο και ο Πολυδεύκης το κυνήγι με σκύλο που αγαπήθηκε τόσο πολύ, ώστε η θήρα επικράτησε, από το κύνας άγω, να λέγεται κυνήγι.

Η κυνηγετική ανδραγαθία διατηρούσε στα ιστορικά χρόνια μεγάλο

Προϊστορικός κυνηγός

Προϊστορικό κυνήγι άγριου αλόγου

μέρος της αίγλης που ασφαλώς είχε στις πανάρχαιες κοινωνίες και κατά τον Πλάτωνα, το κυνήγι αποτελούσε πεδίο διάκρισης, αναγνώρισης και απόκτησης κύρους. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Κασσάνδρου στον οποίο, αν και ήταν ανδρείος και καλός κυνηγός, δεν επιτρεπόταν, σύμφωνα με το τοπικό έθιμο, να τρώει ανακεκλιμένος, αφού δεν είχε, ως τα τριάντα πέντε του τουλάχιστον, καταφέρει να θηρεύσει αγριόχοιρο χωρίς τη βοήθεια δικτυών, κι ας αποδείχτηκε αργότερα αρκετά αποτελεσματικός στην εξολόθρευση της οικογένειας του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Οι νέοι Σπαρτιάτες στην πρώιμη εκπαίδευσή τους δεν έπρεπε να φάνε κρέας αγριόχοιρου παρά μόνο όταν θα το θήρευαν οι ίδιοι.

Σύμφωνα πάντα με τον Ξενοφώντα το κυνήγι εθεωρείτο βασικό στοιχείο της αγωγής των νέων και αφετηρία της στρατιωτικής τους εκπαίδευσης. Αν και οι εύποροι νέοι το αντιμετώπιζαν απλώς ως άθλημα ή ψυχαγωγία, η κοινωνία το εκτιμούσε ιδιαίτερα, γιατί ασκεί και σκληραγωγεί το σώμα, οξύνει την όραση και την ακοή, παρατείνει τη νεότητα, εξοικειώνει τους νέους με την ύπαιθρο και τους φέρνει σ' επαφή ακόμη και με τα πιο δύσβατα σημεία του τόπου τους, του οποίου μαθαίνουν, αγαπούν και σέβονται την κάθε σπιθαμή, συνηθίζουν στην αντιμετώπιση κινδύνων και ασκούνται διαρκώς στη χρήση των όπλων. Ιδιαίτερα δε στα ομαδικά κυνήγια οι κυνηγοί καλλιεργούνται στην πειθαρχία και διδάσκονται σπουδαίες αρετές, όπως η ευσέβεια, η φιλοπατρία, ο αυτοέλεγχος, η μετριοπάθεια, η σύνεση, η συντροφικότητα και η ανδρεία, αρετές που χαρακτήριζαν και θα πρέπει πάντα να χαρακτηρίζουν τους κυνηγούς (Φάκλαρης Π.).

Ο ερμάνθιος κάπρος σε αγγείο

Ο καλυδώνιος κάπρος σε κρατήρα

Ο ταύρος της Κρήτης

Για να συνδέσουμε την κυνηγετική με την στρατιωτική ικανότητα αρκεί να δούμε το παράδειγμα του Οδυσσέα. Ο Όμηρος αναφέρεται και στην Ιλιάδα και στην Οδύσσεια στην κυνηγετική παιδεία του Οδυσσέα, στην οποία εν πολλοίς οφείλονται και οι στρατιωτικές του αρετές. Ο Όμηρος εξυμνεί ιδιαίτερα τις ικανότητες του Οδυσσέα στις νυχτερινές μάχες και γενικότερα στον ανορθόδοξο πόλεμο. Θα λέγαμε με τη σημερινή ορολογία ότι ηγείτο στρατού καταδρομέων.

Την κυνηγετική του εκπαίδευση την πήρε στα εφηβικά του χρόνια από τον παππού του (ή θείο του) τον Αυτόλυκο, ο οποίος ήταν κτηνοτρόφος στον Παρνασσό όταν ο πατέρας του Λαέρτης τον έστειλε εκεί για να εκπαιδευτεί στην κυνηγετική τέχνη.

Στη διάρκεια αυτής της εκπαίδευσης τραυματίστηκε στον μηρό από κάπρο και η ουλή αυτή ήταν η αιτία της αναγνώρισής του από την δούλα του Ευρύκλεια, όταν γύρισε στο σπίτι του, ύστερα από τις γνωστές οδύσσειες περιπλανήσεώς του.

Η κυνηγετική του παιδεία αντικατοπτρίζεται και από το γεγονός ότι το κράνος που φορούσε κατά τη διάρκεια των μαχών έξω από τα τείχη της Τροίας, κατά τον Όμηρο πάντα, ήταν επενδυμένο με κυνόδοντες κάπρων. Κυνόδοντες που ήταν τόσο μεγάλοι που η καμπύλη τους αγκάλιαζε την καμπυλότητα του

κράνους. Εικόνα συμβολική για τους αντιπάλους, η οποία μαρτυρούσε την άριστη χρήση του δόρατος.

Ένας ακόμη λόγος, εξίσου σημαντικός που συνέδεε το κυνήγι με την στρατιωτική εκπαίδευση ήταν το ότι την εποχή εκείνη στις εκστρατείες η διοικητική μέριμνα αδυνατούσε να τροφοδοτήσει τον στρατό με τρόφιμα για ευνόητους λόγους και το κυνήγι αποτελούσε τη μοναδική ίσως πηγή τροφοδοσίας του στρατεύματος. Ο Φιλώτας, στρατηγός του Αλέξανδρου, στην εκστρατεία έστησε δίκτυ 18 χιλιομέτρων για να εξασφαλίσει τροφή στον στρατό.

Εδώ πρέπει να αναφέρουμε επίσης, ότι στην αρχαία Ελλάδα το κυνήγι ασκούσαν ελεύθερα από όλους τους πολίτες, ανεξαιρέτως κοινωνικής τάξης και αυτό και μόνο το στοιχείο της δημοκρατικής άσκησης του από όλους αδιακρίτως, το διαφοροποιεί από τον περσικό τρόπο άσκησης του κυνηγιού των βαρβάρων που περιοριζε το δικαίωμα συμμετοχής σε πλούσιους και ευγενείς της αυλής.

Αυτή η θεμελιώδης διαφορά επηρέασε αργότερα το κυνήγι στην Ευρώπη μέσα από τους Ρωμαίους και τη Γαλλική επανάσταση αργότερα. Ο περσικός τρόπος κυνηγιού ακολουθήθηκε μόνο από ορισμένους Έλληνες βασιλείς, αφού τα πολυέξοδα ομαδικά κυνήγια με εκατοντάδες σκυλιά και βοηθούς ή δούλους ελάχιστα γοήτευσαν του αρχαίους Έλληνες, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους ανέπτυξαν άλλους τρόπους άσκησης της δημοφιλούς αυτής δραστηριότητάς τους. Επομένως αναφορές οι οποίες θέλουν την Περσία γενέτειρα του ερασιτεχνικού κυνηγιού είναι εν πολλοίς άστοχη. Αντίθετα φαίνεται ότι στην αρχαία Ελλάδα μαζί με την έκρηξη πολιτισμού, τεχνών, επιστημών και γραμμμάτων συνέβη και η γέννηση όλων των σύγχρονων μορφών της θήρας, οι οποίες από τότε μέχρι σήμερα ελάχιστα άλλαξαν ή αναπτύχθηκαν.

Η κυνηγετική αυτή παράδοση μαζί με τον κλασικό αρχαιοελληνικό πολιτισμό πέρασε στη δύση και απετέλεσε το θεμέλιο της κυνηγετικής κουλτούρας της Δύσης. Ακόμη και σήμερα το έφιππο κυνήγι ελαφιού στη Γαλλία αποκαλείται: «Κυνήγι ελαφιού αρχαιοελληνικού τύπου». Επίσης, στην κεντρική Ευρώπη ύστερα από μια επιτυχημένη εξόρμηση μεγάλων θηραμάτων (ελαφιού, ζαρκαδιού, αγριόχοιρου) παίζονται σαλπίσματα προς απόδοση τιμών στον Απόλλωνα και την Αρτέμιδα.

Νέος αθηναίος λαγοκυνηγός

Όμως δεν αναφερθήκαμε καθόλου στα πουλιά τα οποία αποτελούσαν και αποτελούν ένα εξίσου ποιοτικό με τα μεγάλα θηράματα έδεσμα. Επειδή το κυνήγι τους (ορνιθοθηρευτική ή ιξευτική) όμως δεν απαιτούσε ιδιαίτερο σωματικό κόπο και ούτε ενείχε κινδύνους, θεωρούνταν υποδεέστερη υπόθεση και το μόνο που πρόσφερε, ήταν η εκπαίδευση των νεαρών στο

Άρτεμις πότνια θηρών

Κυνήγι ελαφιού με σκυλιά

τόξο και τη σφενδόνα. Οι περιπτώσεις που ως μέσα θήρας χρησιμοποιούνταν παγίδες (ξόβεργες, δίχτυα, κλπ) αντιμετωπίζονταν περιφρονητικά. Όμως το κρέας των θηραματικών πουλιών (ορτύκι, πέρδικα, μπεκάτσα, φάσσα, κ.α.) αποτελούσε σημαντικό και εκλεκτό μέρος της διατροφής των αρχαίων.

Το κυνήγι του λαγού όμως με σκυλιά, σύμφωνα με τον Ξενοφώντα, μπορούσε να παθιάσει τόσο τον κυνηγό που να μη σκέφτεται τίποτε άλλο απ' αυτό. Η μέθοδος αυτή του κυνηγιού του λαγού έχει φτάσει αναλλίωτη μέχρι τις μέρες μας.

Με την αλληλοδιαδοχή των πολιτισμών οι Ρωμαίοι εντάσσουν το κυνήγι στο γραπτό τους δίκαιο και επιτρέπουν να ασκείται απ' όλους τους ελεύθερους πολίτες. Το κυνήγι όμως στις αυτοκρατορίες διαφοροποιείται ως προς την κοινωνική του διάσταση και αποκτά περισσότερο τον χαρακτήρα επίδειξης δύναμης και εξουσίας από τους άρχοντες.

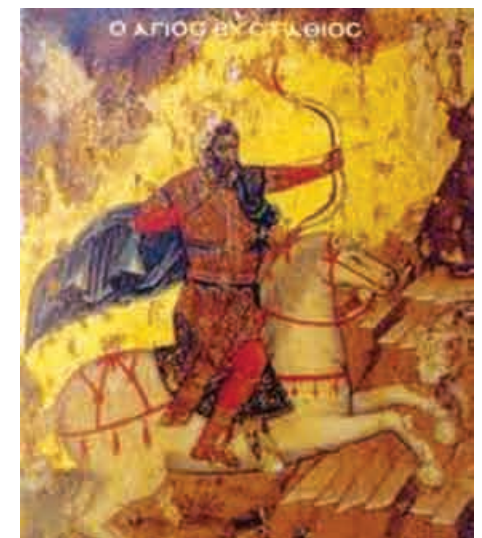
Ετσι και στα βυζαντινά χρόνια διαφορετικά κυνηγούν οι κατώτερες τάξεις και διαφορετικά οι ανώτερες και ο αυτοκράτορας.

Οι άρχοντες οργανώνουν ομαδικά κυνήγια που συχνά κινητοποιούν πολλούς ανθρώπους με διαφορετικούς ρόλους (θηρευτές, κυναγωγούς, ιεροκοθήρες, κ.α.) και το κυνήγι παίρνει διαστάσεις πολεμικής επιχείρησης. Στο πρόσωπο του συμβόλου των ακριτών, Βασιλείου Διγενή Ακρίτα το κυνήγι υμνήθηκε ως ανδραγάθημα.

Αντίθετα οι φτωχότεροι, συνήθως άνθρωποι της υπαίθρου, ασχολούνται κυρίως με το κυνήγι μικρών θηραμάτων χρησιμοποιώντας μέσα που χρειάζονται περισσότερη επιδεξιότητα παρά μυική δύναμη (παγίδες, κλπ).

Εκτός των άλλων το κυνήγι συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή της ομάδας και εξακολουθεί να αποτελεί προστρατιωτική εκπαίδευση. Επίσης, με βάση έρευνες από κείμενα και εικόνες αποτελεί τρόπο ψυχαγωγίας συνοδευμένο από σχετικό συμπόσιο. Γεγονός που δείχνει την κοινωνική και πολιτιστική του διάσταση (Σινάκος Α.).

Τέλος αξίζει να επισημανθεί, ότι και στη χριστιανική θρησκεία τα θηράματα και οι κυνηγοί, ως πλάσματα της δημιουργίας, έχουν τους προστάτες αγίους τους, όπως ο Άγιος Ευστάθιος για τους ελληνορθόδοξους και ο Άγιος Ουβέρτος για τους καθολικούς.

Ο Άγιος Ευστάθιος

ΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ
ΚΟΣΤΟΣ
ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
ΤΗΣ
ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗΣ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΘΡΑΚΗΣ

Εισαγωγή

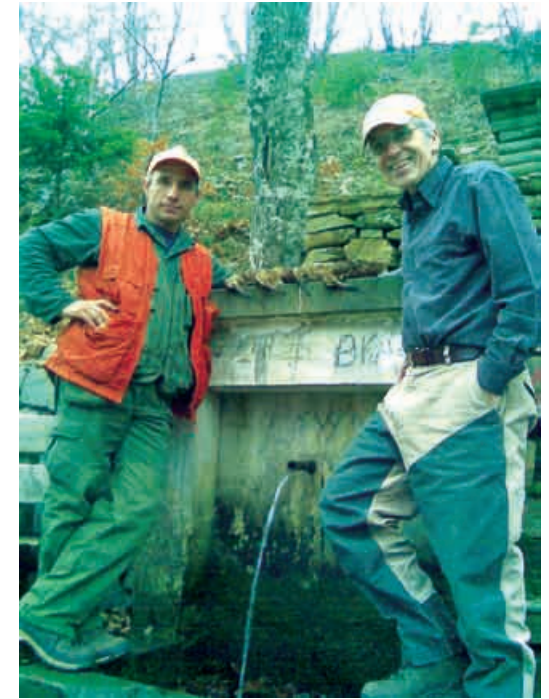
Εδώ και μερικά χρόνια, άρχισαν να εμφανίζονται στη βιβλιογραφία οι πρώτες αιτιάσεις για αύξηση της υπευθυνότητας των Μη Κερδοσκοπικών/Κυβερνητικών Οργανισμών (ΜΚΟ). Παρόλα αυτά, σε ερευνητικό επίπεδο το ζήτημα αυτό δεν έχει αναπτυχθεί ακόμα επαρκώς (Ο'Dwyer & Unerman, 2008). Ο Ebrahim (2003) ορίζει την υπευθυνότητα ως τη διαδικασία μέσω της οποίας άτομα και οργανισμοί δίνουν εξωτερικά λογαριασμό για τις πράξεις τους και αναλαμβάνουν εσωτερικά την ευθύνη για συνεχή διαμόρφωση και εξέταση της αποστολής, των στόχων και της επίδοσής τους. Δύο βασικές μορφές της υπευθυνότητας των ΜΚΟ εμφανίζονται στη βιβλιογραφία: α) η ιεραρχική υπευθυνότητα (hierarchical accountability), γνωστή και ως λειτουργική υπευθυνότητα (functional accountability), και η β) ολιστική υπευθυνότητα (holistic accountability) (Ο'Dwyer & Unerman, 2008).

Η ιεραρχική υπευθυνότητα είναι στενά λειτουργική, βραχυπρόθεσμη στον προσανατολισμό και ευνοεί τη λογοδοσία σε εκείνα τα ενδιαφερόμενα μέρη που ελέγχουν την πρόσβαση στους βασικούς πόρους των ΜΚΟ, κυρίως δηλαδή στους δωρητές. Η ολιστική υπευθυνότητα προτείνει την επέκταση της υπευθυνότητας των ΜΚΟ σε ένα μεγάλο εύρος ενδιαφερομένων μερών, με λογοδοσία τόσο στους δωρητές, όσο και σε άλλες ΜΚΟ, αλλά και στους δικαιούχους (ή ευεργετούμενους). Εδώ περιλαμβάνεται η λογοδοσία των ΜΚΟ για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η λειτουργία τους σε άλλους οργανισμούς, σε άτομα, αλλά και στο περιβάλλον (Ο'Dwyer & Unerman, 2008).

Η ιεραρχική υπευθυνότητα έχει τα χαρακτηριστικά μιας προς τα άνω (upward) προσανατολισμένης υπευθυνότητας, δηλαδή οι ΜΚΟ επιλέγουν κυρίως να λογοδοτούν στους δωρητές τους μόνο και όχι στα υπόλοιπα

ενδιαφερόμενα μέρη (Carman, 2009). Συνήθως, αυτού του είδους η λογοδοσία περιλαμβάνει αναφορές για τα έσοδα και τα έξοδα των ΜΚΟ καθώς και για τις προγραμματισμένες και πραγματικές δραστηριότητες που ανέλαβαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους. Η ολιστική υπευθυνότητα, κρίνεται πιο πλήρης, διότι λαμβάνει υπόψη της εκτός από την προς τα άνω και την προς τα κάτω (downward) υπευθυνότητα. Με αυτή, οι ΜΚΟ λογοδοτούν σε ένα μεγάλο εύρος ενδιαφερομένων μερών, αλλά κυρίως στους δικαιούχους τους, δηλαδή στους ωφελούμενους από τις δραστηριότητές τους και προσπαθούν να εκτιμήσουν κατά πόσο οι τελευταίες έχουν ωφελήσει τους πρώτους (Unerman & Ο'Dwyer 2006, Unerman et al. 2007).

Με βάση τα παραπάνω, στην παρούσα εργασία γίνεται προσπάθεια να διερευνηθεί η υπευθυνότητα της λειτουργίας των Κυνηγετικών Συλλόγων της ΚΟΜΑΘ ως προς τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούν και τις επιπτώσεις που προκαλεί η λειτουργία τους στο φυσικό περιβάλλον.

ΜΚΟ και περιβαλλοντική επίδοση

Το ενδιαφέρον για την υπευθυνότητα των ΜΚΟ φαίνεται και από την προσπάθεια που κάνει από το 2008 το Global Reporting Initiative (GRI) για να εκδώσει κατευθυντήριες οδηγίες που θα ταιριάζουν στη λειτουργία τους για την έκδοση απολογισμών βιωσιμότητας. Το GRI δηλώνει στην ιστοσελίδα του (GRI, 2009) ότι «η αύξηση του τριτογενούς τομέα έχει οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης για μεγαλύτερη υπευθυνότητα από μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς». Έτσι, προσπαθεί να δώσει την κατεύθυνση στους ΜΚΟ ώστε να προωθήσουν την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική τους υπευθυνότητα. Οι οδηγίες αυτές εκδόθηκαν το Ιούνιο του 2010 και είναι διαθέσιμες στο www.globalreporting.org.

Οι ΜΚΟ αναλαμβάνουν δράσεις οι οποίες έχουν σημαντικές θετικές

* Μεγάλο κομμάτι της εργασίας αυτής έχει δημοσιευτεί στα αγγλικά στο περιοδικό Data Analysis Bulletin, τεύχος 12/2011, σελίδες 34-44.

Κ.Γ. Παπασπυρόπουλος^{1,3}

Β. Μπλιούμης¹

Α.Σ. Χριστοδούλου¹

Π.Κ. Μπίρτσας^{2,3}

Κ.Ε. Σκορδάς³

¹ Εργαστήριο Δασικής Οικονομικής, Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος ΑΠΘ, kodafjpe@for.auth.gr

² Εργαστήριο Αγρίας Πανίδας, ΤΕΙ Λάρισας birtsas@teilar.gr

³ Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας Θράκης kskordas@hunters.gr

επιπτώσεις στο περιβάλλον. Από την άλλη, προκειμένου να το πράξουν, πρέπει να χρησιμοποιούν υλικά και να καταναλώνουν ενέργεια οδηγώντας σε αρνητικές επιπτώσεις για το περιβάλλον (Dart & Hill, 2010). Με τον τρόπο αυτό, σύμφωνα με τους Gale (2006) και Jasch (2008), οι ΜΚΟ αυξάνουν το μη προϊόντικό του παράγωγο, δηλαδή τα απόβλητα και τις εκπομπές αερίων. Αποτελούνται κυρίως από οργανισμούς που ανήκουν στον τομέα των υπηρεσιών, όπου όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται και η ενέργεια που καταναλώνεται, καταλήγουν ως απόβλητα και εκπομπές. Αυτό το μη προϊόντικό παράγωγο μετατρέπεται σε μια εξωτερικότητα για την οποία η κοινωνία πρέπει να επωμιστεί το κόστος, αν αυτό δεν εσωτερικεύεται από τον οργανισμό (Howes, 2004).

Οι Dart & Hill (2010) σημειώνουν ότι ακόμη και αν σε επίπεδο ενός και μόνο ΜΚΟ, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του μπορεί να φαίνονται ελάχιστες, η σωρευτική επίπτωση όλου του τομέα των ΜΚΟ είναι πραγματικά σημαντική. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τους ίδιους συγγραφείς, σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, όπου το 80% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) και το 37,6% των συνολικών εκπομπών του φαινομένου του θερμοκηπίου προέρχεται από τον τομέα των υπηρεσιών, το μήνυμα είναι σαφές:

«ο τομέας των ΜΚΟ δημιουργεί περιβαλλοντικές επιπτώσεις που αξίζουν προσοχής» (Dart & Hill, 2010, σ. 297). Υπάρχουν, επίσης, μια σειρά από μελετητές που πιστεύουν ότι η κοινωνική και περιβαλλοντική υπευθυνότητα του τομέα των ΜΚΟ μπορεί να αυξηθεί μέσω της χρήσης της κοινωνικής και περιβαλλοντικής λογιστικής και λογοδοσίας, καθώς και τις πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (Richmond et al. 2003, Seitanidi 2005, Seitanidi & Crane 2009).

Οι Dart & Hill (2010) πιστεύουν ότι, δεδομένου ότι ο τομέας των ΜΚΟ επικε-

ντρώνεται σε αλτρουιστικές αξίες, θα περίμενε κανείς ότι οι περιβαλλοντικές αξίες θα ήταν σημαντικές για αυτόν και καλά διερευνημένες, κάτι που όμως δεν συμβαίνει. Ως εκ τούτου, ο τομέας θα πρέπει να προσπαθήσει να βελτιώσει τις περιβαλλοντικές επιδόσεις του, ακόμη και αν είναι γνωστό ότι κάθε αρνητική επίπτωση στο περιβάλλον δημιουργείται λόγω του θετικού έργου για την κοινωνία ή το περιβάλλον. Εξάλλου, όπως σημειώνει ο Edwards (2004), οι ΜΚΟ πριν να επιζητούν την υπευθυνότητα των υπόλοιπων κοινωνικών φορέων, πρέπει να είναι πρώτα οι ίδιοι υπεύθυνοι. Γενικά, η έννοια της υπευθυνότητας στους ΜΚΟ μπορεί να τους οδηγήσει να γίνουν πιο αποδοτικοί και αποτελεσματικοί οργανισμοί (Emerson, 2001).

Κύριες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ΜΚΟ

Οι ΜΚΟ ανήκουν στον τομέα των υπηρεσιών. Πολλές καθημερινές δραστηριότητες αυτών των οργανισμών καταναλώνουν ενέργεια, η οποία είναι ο πρωταρχικός συντελεστής της κλιματικής αλλαγής. Αυτές οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας για φωτισμό, θέρμανση και ψύξη, ηλεκτρονικές συσκευές, καθώς και ενέργεια (καύσιμα) για μεταφορές ή θέρμανση (Del Pino et al., 2006). Επίσης, χρησιμοποιούν και άλλα υλικά όπως χαρτί ή μελάνια για την καθημερινή εργασία γραφείου (Dart & Hill, 2010). Η κατανάλωση ενέργειας έχει ως κύριο αποτέλεσμα τη δημιουργία CO₂ και την εκπομπή του στην ατμόσφαιρα, ενώ η κατανάλωση υλικών συμβάλλει στη δημιουργία αποβλήτων.

Η επίπτωση της χρήσης χαρτιού γραφείου εξηγείται λεπτομερώς από τους Counsell & Allwood (2007). Αναφέρουν ότι για την παραγωγή ενός τόνου χαρτιού απαιτούνται 44 GJ ενέργειας και 6,3 τόνοι ισοδύναμου CO₂. Επιπλέον, το 74% των εκπομπών αυτών σχετίζονται με την απόρριψη του χαρτιού γραφείου. Οι Counsell & Allwood (2008) επίσης αναφέρουν ότι εάν ο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η μείωση των εκπομπών CO₂ κατά 80% μέχρι το 2050, μελλοντικά μια σημαντική μείωση της χρήσης χαρτιού εκτύπωσης είναι απαραίτητη.

Τα μελάνια ανήκουν στα λεγόμενα e-απόβλητα. Πρόκειται για στερεά απόβλητα που παράγονται από την αυξανόμενη χρήση των ηλεκτρονικών και ηλεκτρικών συσκευών. Σύμφωνα με τους Davis & Heart (2008), το Πρόγραμμα Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP) προειδοποιεί ότι τα e-απόβλητα είναι τώρα μια σημαντική συνιστώσα του συνόλου των αποβλήτων, αυξάνονται ετησίως κατά 3 έως 5%, και ξεπερνούν σε ποσοστό την αύξηση των γενικών αποβλήτων.

Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, η βενζίνη και το πετρέλαιο θέρμανσης παράγει εκπομπές CO₂. Η επίπτωση του CO₂ στο κλίμα έχει ανα-

γνωρισθεί εδώ και περισσότερα από 30 χρόνια τώρα. Ο Bach (1979) μιλάει για το «φαινόμενο του θερμοκηπίου» (greenhouse effect), το οποίο παράγεται από την αυξημένη συγκέντρωση του CO₂ που θερμαίνει την κατώτερη ατμόσφαιρα και δροσίζει την ανώτερη στρατόσφαιρα. Το CO₂ είναι ένα από τα έξι αέρια του θερμοκηπίου που ανήκουν στο Πρωτόκολλο του Κιότο, που εκδόθηκε το 1998. Ωστόσο, αυτό είναι το πιο κρίσιμο μεταξύ τους, δεδομένου ότι είναι υπεύθυνο για το 60% της μεταβολής της ακτινοβολίας του ενεργειακού ισοζυγίου από προβιομηχανικής εποχής (Korhonen & Savolainen, 1999). Οι Del Pino et al. (2006) εκτιμούν ότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας εκπέμπει το 32% των συνολικών εκπομπών CO₂ ενώ οι μεταφορές είναι υπεύθυνες για το 17% των εκπομπών αυτών. Γι αυτό και το CO₂ είναι ακόμη τόσο σημαντικό για την παγκόσμια περιβαλλοντική ατζέντα, όπως αποδείχθηκε και στην πρόσφατη σύνοδο κορυφής της Κοπεγχάγης (Δεκέμβριος 2009) (Brahic & Pearce, 2009).

Μέθοδος έρευνας

Για τους σκοπούς της έρευνας, έπρεπε να συλλεχθούν δεδομένα και από τους 62 κυνηγετικούς συλλόγους της ΚΟΜΑΘ. Ως εκ τούτου, ένα ερωτηματολόγιο-μήτρα συστάθηκε προκειμένου να σταλεί σε αυτούς. Η μήτρα απαιτούσε τη συμπλήρωση των στοιχείων που αντιστοιχούσαν στις ποσότητες των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν για τους σκοπούς της λειτουργίας τους και τις τιμές αγοράς τους. Ειδικότερα, οι σύλλογοι κλήθηκαν να υποβάλουν έκθεση σχετικά με: i) το χαρτί γραφείου, ii) τα μελάνια, iii) την ηλεκτρική ενέργεια, iv) τη βενζίνη, v) το πετρέλαιο θέρμανσης, vi) το φυσικό αέριο και vii) το νερό που καταναλώθηκε σε δύο περιόδους αναφοράς, το 2006 και 2007.

Τα ερωτηματολόγια εστάλησαν με φαξ επισήμως από την ΚΟΜΑΘ μαζί με ένα κείμενο που εξηγούσε το λόγο για την έρευνα. Είχαν αποσταλεί το Νοέμβριο του 2008. Μετά από επτά μήνες, μέχρι τον Ιούνιο του 2009, μόνο οι 25 σύλλογοι είχαν στείλει πίσω τα ερωτηματολόγια (ποσοστό απόκρισης 40,4%), αν και τους επισημάνθηκε ξανά η έρευνα αρκετές φορές κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Η σχετικά μικρή αυτή απόκριση μπορεί να εξηγηθεί από την έλλειψη μόνιμου γραμματέα σε πολλούς συλλόγους, οι οποίοι θα μπορούσαν να έχουν κάνει αυτό το έργο, καθώς και από την πιθανή έλλειψη διαθέσιμων στοιχείων στα αρχεία τους.

Ένα άλλο μειονέκτημα είναι ότι πολλοί από τους συλλόγους δεν υπέβαλαν έκθεση σχετικά με τη χρήση του νερού. Αυτό συμβαίνει διότι οι σύλλογοι αυτοί, που λειτουργούν σε μικρές επαρχιακές πόλεις, συνήθως βρίσκονται στα γραφεία του δήμου, οπότε οι λογαριασμοί ύδρευσης πληρώνονται

από αυτόν. Έτσι, δεν διατηρούν στοιχεία των ποσοτήτων που χρησιμοποιήθηκαν. Κανένας, επίσης, δεν ανέφερε σχετικά με τη χρήση του φυσικού αερίου. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το ότι το φυσικό αέριο είναι ακόμη μια νέα περίπτωση για την Ελλάδα, ως επί το πλείστον χρησιμοποιείται σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, και ιδιαίτερα για τις περιόδους 2006 και 2007, η χρήση του στην Ελλάδα ήταν στα πρώτα της βήματα.

Για τους προαναφερθέντες λόγους, και προκειμένου να υπάρχουν πληρέστερα δεδομένα όσο το δυνατόν, δημιουργήθηκαν τρεις τελικές μεταβλητές: i) χαρτί γραφείου, ii) μελάνια, και iii) εκπομπές CO₂, όλες ως η μέση τιμή χρήσης των 2006 και 2007. Οι εκπομπές CO₂ υπολογίστηκαν με τη χρήση του Greenhouse Gas Protocol (WBCSD/WRI, 2004). Με αυτό τον τρόπο, η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, βενζίνης και του πετρελαίου θέρμανσης μετατράπηκαν σε τόνους εκπεμπόμενου CO₂ και αθροίστηκαν μεταξύ τους.

Εξαιτίας του γεγονότος ότι αυτές οι τρεις μεταβλητές μετρούνται σε διαφορετικές μονάδες, μετατράπηκαν στις τυποποιημένες τιμές τους (Bradley, 2007) προκειμένου να εφαρμοσθούν οι μέθοδοι Ανάλυσης Δεδομένων. Ωστόσο, η ίση μεταχείριση από αυτές θα ήταν εσφαλμένη. Έπρεπε να εξεταστεί με τι ποσοστό οι τρεις αυτές μεταβλητές-υλικά που χρησιμοποιού-

νται από τους συλλόγους συμμετέχουν στη διαμόρφωση του αρνητικού τους περιβαλλοντικού αντίκτυπου. Από παλαιότερη έρευνα (Paraspyropoulos et al., 2009a,b) είναι γνωστό ότι η χρήση του χαρτιού γραφείου, των μελανιών και της ενέργειας στην ΚΟΜΑΘ είναι 1%, 1% και 98% αντίστοιχα. Αφού δεν υπάρχει κάποιος άλλος γνωστός συντελεστής για του κυνηγετικούς συλλόγους, χρησιμοποιήθηκαν τα ποσοστά της ΚΟΜΑΘ και σε αυτούς. Συνεπώς, οι τρεις τυποποιημένες μεταβλητές πολλαπλασιάστηκαν με 1, 1, και 98, αντίστοιχα, έτσι ώστε να σταθμιστούν σύμφωνα με τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις που δημιουργούν.

Μετά το σχηματισμό αυτών των νέων μεταβλητών, ακολουθήθηκε το μεγαλύτερο μέρος της μεθοδολογίας που χρησιμοποίησαν οι Αγγελόπουλος & Μενεξές (2008). Οι τρεις μεταβλητές χρησιμοποιήθηκαν στην Ιεραρχική Ανάλυση κατά Συστάδες (ΙΣΑ) (Hierarchical Cluster Analysis) με σκοπό τη δημιουργία συστάδων (ομάδων) κυνηγετικών συλλόγων (μόνο αυτών που απάντησαν) ανάλογα με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους. Λεπτομέρειες σχετικά με αυτή τη μέθοδο Ανάλυσης Δεδομένων μπορούν να βρεθούν στους Παπαδημητρίου (2007) και Hair et al. (2006). Προκειμένου να δημιουργηθούν οι ομάδες, χρησιμοποιήθηκε το τετράγωνο της Ευκλείδειας απόστασης σε συνδυασμό με το κριτήριο Ward (Sharma et al., 1996). Η σταθερότητα των ομάδων ελέγχθηκε κάνοντας επαναδειγματοληψία (resampling) στο 50% των συλλόγων και την εφαρμογή κάθε φορά της Ιεραρχικής Ανάλυσης κατά Συστάδες (Καρλής, 2005). Αυτή η προσομοίωση έγινε 1000 φορές.

Μετά τον σχηματισμό των συστάδων, η Πολυμεταβλητή Ανάλυση Αντιστοιχιών (ΠΑΑ) χρησιμοποιήθηκε (Παπαδημητρίου 2007, Tabachnick & Fidell 2007). Οι εν λόγω ομάδες που σχηματίστηκαν από την ΙΣΑ συσχετίστηκαν με τρεις κατηγορικές μεταβλητές-χαρακτηριστικά των κυνηγετικών συλλόγων: i) τη γεωγραφική θέση, ii) το μέγεθος του κυνηγετικού συλλόγου, και iii) την απασχόληση ή όχι μόνιμου γραμματέα. Αυτές οι μεταβλητές αναλύονται ως εξής:

Η γεωγραφική θέση του συλλόγου είναι σημαντική, διότι μπορεί να αποκαλύψει αν υπάρχουν πρότυπα αρνητικής περιβαλλοντικής συμπεριφοράς εντός της περιοχής λειτουργίας της ΚΟΜΑΘ. Το τελευταίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από την ΚΟΜΑΘ ώστε να συσχετιστεί με την απόδοση των συλλόγων σε σχέση με το σκοπό της λειτουργίας τους (Παπασπυρόπουλος κ.ά, 2008). Χρησιμοποιήθηκαν οι έξι γεωγραφικές περιοχές που φαίνονται στον Πίνακα 3.1.

Το μέγεθος του κυνηγετικού συλλόγου αναμένεται να συσχετίζεται θετικά με τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Δηλαδή, όσο μεγαλύτε-

ρος ο σύλλογος, τόσο μεγαλύτερη και η επίπτωση. Το αντίστροφο θα μπορούσε να αποκαλύψει μια κακή περιβαλλοντική συμπεριφορά από μικρούς συλλόγους. Το μέγεθος αυτό καθορίστηκε από τον μέσο αριθμό των κυνηγών που αποτελούσαν μέλη του κάθε συλλόγου, το 2006 και το 2007. Τρεις κατηγορίες δημιουργήθηκαν: οι μικροί (<800 κυνηγοί), οι μεσαίοι (801-1600 κυνηγοί), καθώς και οι μεγάλοι σύλλογοι (> 1601 κυνηγούς).

Η απασχόληση ή όχι μόνιμου γραμματέα είναι σημαντική, διότι ο γραμματέας των συλλόγων θα μπορούσε να αποτελέσει ένα σημαντικό περιβαλλοντικό διαχειριστή. Ο γραμματέας είναι σε θέση να γνωρίζει τις ποσότητες των υλικών που χρησιμοποιούνται και μπορεί να λάβει κάποια μέτρα για τη μείωσή τους.

Το περιβαλλοντικό κόστος για κάθε συστάδα υπολογίστηκε πριν από την εφαρμογή της ΠΑΑ. Σύμφωνα με τις μέσες τιμές των μεταβλητών, το περιβαλλοντικό κόστος ήταν οι μέσες τιμές αγοράς των πρώτων υλών, όπως αυτές αναφέρθηκαν από τους συλλόγους, συν το κόστος των εξωτερικότητων που δημιουργούνται από τις εκπομπές CO₂. Για τον υπολογισμό χρησιμοποιήθηκε η εξίσωση 2.1. Ο υπολογισμός του κόστους αντιστάθμισης των αρνητικών εξωτερικότητων έγινε σε αυτή την περίπτωση με την τιμή του Πίνακα 4.4 (9,78 €/mt) γιατί αυτή ήταν πιο κοντά χρονολογικά στα δεδομένα.

Η εφαρμογή των δύο μεθόδων Ανάλυσης Δεδομένων και η προσομοίωση πραγματοποιήθηκαν με το στατιστικό πακέτο SPSS/PASW 17.0.

Αποτελέσματα

Η εφαρμογή της μεθόδου της ιεραρχικής ανάλυσης κατά συστάδες είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία δύο ομάδων-συστάδων. Η ομάδα Α η οποία

αποτελείται από 15 κυνηγετικούς συλλόγους (62,5%) και η ομάδα Β από 9 (37,5%). Ένας σύλλογος απορρίφθηκε λόγω έλλειψης στοιχείων. Τα περιγραφικά στατιστικά στοιχεία των δύο ομάδων παρουσιάζονται στον Πίνακα 1. Η προσομοίωση της μεθόδου ανάλυσης συστάδων έγινε 1000 φορές και έδειξε ότι η λύση των δύο ομάδων ταίριαζε με τα δεδομένα.

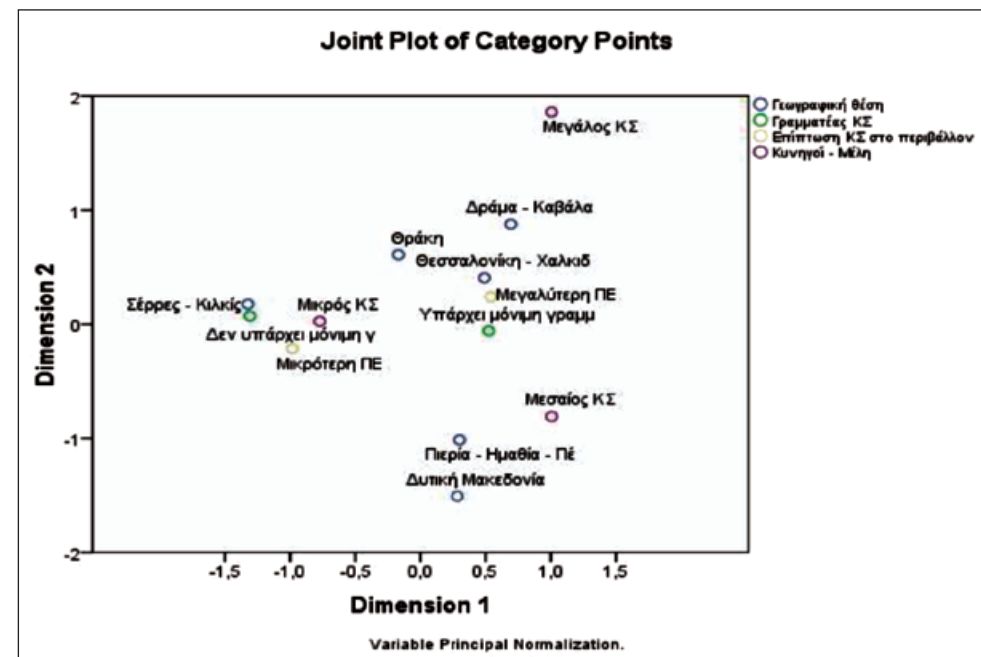
Η ομάδα Α περιλαμβάνει τους κυνηγετικούς συλλόγους οι οποίοι προκαλούν υψηλότερη περιβαλλοντική επιβάρυνση κατά τη λειτουργία τους. Σημαντικότερη αρνητική περιβαλλοντική επίπτωση αποτελούν οι εκπομπές CO₂, οι οποίες ξεπερνούν τους 6,5 τόνους/έτος. Οι ποσότητες χαρτιού γραφείου και μελανιών που καταναλώνονται από τους συλλόγους της ομάδας Α δε διαφέρουν στατιστικά από την αντίστοιχη κατανάλωση των κυνηγετικών συλλόγων της ομάδας Β (παρόλο που χρησιμοποιούν σχεδόν τη διπλάσια ποσότητα μελανιών). Η ομάδα Β αποτελεί και την ομάδα η οποία προκαλεί τις λιγότερες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι εκπομπές CO₂, για την ομάδα Β είναι λιγότερες του ενός τόνου ετησίως, τιμή που είναι στατιστικά σημαντικά χαμηλότερη σε σύγκριση με την ομάδα Α, όπως έδειξε και το Tukey's post hoc test. Η ομάδα Β παρουσιάζει 657% λιγότερες εκπομπές και έχει 452% μικρότερο περιβαλλοντικό κόστος σε σύγκριση με την ομάδα Α.

Πίνακας 1.

Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία των δύο ομάδων κυνηγετικών συλλόγων (μέση τιμή ετών 2006 – 2007)

	Υψηλότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις (Ομάδα Α)		Χαμηλότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις (Ομάδα Β)	
	Μέση τιμή	Τυπική απόκλιση	Μέση τιμή	Τυπική απόκλιση
Χαρτί γραφείου (kg)	12,33	6,9	9,5	12,02
Μελάνια (τεμάχιο)	7,07	4,61	3,5	3,43
Εκπομπές CO ₂ (τόνοι)*	6,59	2,69	0,87	0,89
Περιβαλλοντικό κόστος (€)	2.577,70		466,53	
Κυνηγετικοί σύλλογοι (%)	62,5%		37,5%	

* στατιστικά σημαντική διαφορά για $p < 0.05$

Σχήμα 1. Κοινό πεδίο των σημείων των δύο κατηγοριών

* NEI: Αρνητική περιβαλλοντική επίπτωση, HA: Κυνηγετικός Σύλλογος

Η εφαρμογή της πολυμεταβλητής παραγοντικής ανάλυσης των αντιστοιχιών έδωσε ως βέλτιστη μία διδιάστατη λύση, δεδομένου ότι η λύση αυτή ερμηνεύει το 93% της συνολικής διακύμανσης. Η πρώτη διάσταση είχε τιμή αδράνειας ίση με 0,596 (59,6% της διακύμανσης), ενώ η δεύτερη 0,334 (33,4% της διακύμανσης). Στο Σχήμα 1 παρουσιάζεται το κοινό πεδίο των σημείων των δύο κατηγοριών.

Στο σχήμα φαίνεται να υπάρχει σαφής διαχωρισμός μεταξύ της ομάδας Α (περισσότερες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις) και της ομάδας Β (λιγότερες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις) στη διάσταση 1 (Dimension 1). Σε αυτή τη διάσταση οι περισσότερες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις φαίνεται να συνδέονται κυρίως με την ύπαρξη μόνιμης γραμματειακής υποστήριξης στους συλλόγους αυτούς. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στην ΚΟΜΑΘ και τους συλλόγους να ελέγξουν μέσω της γραμματείας τους την επιβάρυνση που προκαλούν στο περιβάλλον. Τα άτομα αυτά δουλεύουν μόνιμα στους συλλόγους και επομένως, αν τους δινόταν κάποιες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη χρήση των υλικών θα μπορούσε να επιτευχθεί μία πιο αποτελεσματική χρήση τους.

Οι περισσότερες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις σχετίζονται στενά με τους κυνηγετικούς συλλόγους οι οποίοι γεωγραφικά δραστηρι-

οποιοούνται στις περιοχές της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής. Αυτή η περιοχή συμμετέχει στην έρευνα με 2 μικρούς, 2 μεσαίους και 1 μεγάλο κυνηγετικό σύλλογο. Το γεγονός αυτό φανερώνει ότι στους συλλόγους των περιοχών αυτών μπορεί να γίνεται χρήση υλικών μεγαλύτερη από ό,τι πραγματικά χρειάζονται οι σύλλογοι, δεδομένου ότι στην πρώτη διάσταση λιγότερες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις (Ομάδα Β) συνδέονται στενά με τους μικρούς κυνηγετικούς συλλόγους. Αυτό δίνει το κίνητρο να ελεγχθεί αυτή η περιοχή έτσι ώστε να επιτευχθεί καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος.

Εκτός από τη σχέση μεταξύ των λιγότερων αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων με τις μικρές κυνηγετικές ομοσπονδίες η διάσταση 1 δείχνει επίσης ότι οι σύλλογοι της ομάδας Β σχετίζονται με τη μη ύπαρξη ενός μόνιμου γραμματέα. Αυτό ίσως στην πραγματικότητα να έχει να κάνει με το μικρό μέγεθος των συλλόγων αυτών και όχι με το ότι δεν προκαλούν σημαντική περιβαλλοντική επιβάρυνση. Αυτοί οι σύλλογοι έχουν λίγους κυνηγούς/μέλη και έτσι η μόνιμη γραμματειακή υποστήριξη δεν είναι απαραίτητη. Επομένως προτιμούν προσωρινή γραμματειακή υποστήριξη, κυρίως τους πρώτους μήνες της κυνηγετικής περιόδου. Όσον αφορά στη γεωγραφική θέση, οι λιγότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις φαίνεται να συνδέονται κυρίως με την περιοχή των Σερρών και του Κιλκίς. Η περιοχή αυτή συμμετέχει στην έρευνα με τέσσερις κυνηγετικούς συλλόγους, όλοι μικρού μεγέθους,

επιβεβαιώνοντας τη σχέση των μικρών συλλόγων με τις χαμηλές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Στη διάσταση 2 (Dimension 2) δε γίνεται καμία διάκριση μεταξύ των δύο ομάδων. Έτσι, τα αποτελέσματα της έχουν κυρίως να κάνουν με τη συσχέτιση του μεγέθους των κυνηγετικών συλλόγων με τη γεωγραφική περιοχή, το οποίο δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας έρευνας.

Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει το προφίλ της κάθε ομάδας σε σχέση με τις τρεις κατηγορικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται για την πολυμεταβλητή παραγοντική ανάλυση των αντιστοιχιών. Δύο από τις τρεις μεταβλητές σχετίζονται σημαντικά με τις ομάδες των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως έδειξε ο έλεγχος χ^2 . Αποδεικνύεται ότι οι μικρού μεγέθους κυνηγετικοί σύλλογοι προκαλούν λιγότερες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, αλλά το αντίθετο (μεγάλος κυνηγετικός σύλλογος = περισσότερες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις) δεν αποδεικνύεται σαφώς, δεδομένου ότι πάνω από το 30% των κυνηγετικών συλλόγων που προκαλούν υψηλή περιβαλλοντική επιβάρυνση είναι μικρού μεγέθους.

Το γεγονός ότι η ύπαρξη ενός μόνιμου γραμματέα σε έναν σύλλογο συνδέεται με υψηλά επίπεδα αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων αποτελεί κίνητρο για τη μείωση του φαινομένου αυτού. Η γραμματεία μπορεί να εκπαιδευτεί και να καθοδηγηθεί έτσι ώστε να ελέγχει τη χρήση των υλικών και να βοηθήσει τον κυνηγετικό σύλλογο να δράσει με ένα περισσότερο περιβαλλοντικά φιλικό τρόπο. Το χαρακτηριστικό «γεωγραφική θέση» δε βρέθηκε να σχετίζεται στατιστικά σημαντικά με τις δύο ομάδες.

Πίνακας 2.

Προφίλ των δύο ομάδων αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων

		Αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις κυνηγετικών συλλόγων			
		Περισσότερες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις (ομάδα Α)		Λιγότερες αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις (ομάδα Β)	
		ΚΣ	%	ΚΣ	%
Μέγεθος ΚΣ*	Μικρός Κ.Σ.	5	33,3	9	100,0
	Μεσαίος Κ.Σ.	7	46,7	0	0,0
	Μεγάλος Κ.Σ.	3	20,0	0	0,0
Γραμματεία*	Ναι	13	86,7	4	44,4
	Όχι	2	13,3	5	55,6
Γεωγραφική θέση	Θεσσαλονίκη-Χαλκιδική	4	26,7	1	11,1
	Δράμα – Καβάλα	2	13,3	1	11,1
	Δυτική Μακεδονία	2	13,3	2	22,2
	Θράκη	4	26,7	2	22,2
	Σέρρες – Κιλκίς	2	13,3	2	22,2
	Πιερία – Ημαθία – Πέλλα	1	6,7	1	11,1

* στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της μεταβλητής και της ομάδας περιβαλλοντικής επίπτωσης

Συμπεράσματα

Στην παρούσα εργασία διερευνήθηκε η αρνητική περιβαλλοντική επίπτωση των 62 κυνηγετικών συλλόγων της ΚΟΜΑΘ. Αν και δεν υπήρξε πλήρης απόκρισή τους στο ερωτηματολόγιο που τους εστάλη στα πλαίσια της έρευνας, αποδείχτηκε από τους 25 που συμμετείχαν ότι υπάρχουν σύλλογοι που έχουν κατά μέσο όρο σχεδόν εξαπλάσιες εκπομπές αερίων σε σχέση με αυτούς που εκπέμπουν λιγότερο. Αν και οι μικρότερες εκπομπές συνδέονται με μικρούς συλλόγους, υπάρχουν μικροί σύλλογοι που εκπέμπουν μεγάλες ποσότητες αερίων. Άρα, εδώ υπάρχει μια δυνατότητα για βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσής τους. Περαιτέρω έρευνα, σε όλους του κυνηγετικούς συλλόγους της ΚΟΜΑΘ, θα έδινε μια καλύτερη εικόνα για το ποιοι είναι εκείνοι οι παράγοντες που επηρεάζουν την πρόκληση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των συλλόγων ώστε να βρεθούν και οι κατάλληλοι τρόποι αντιμετώπισής τους. Επίσης, η παρούσα έρευνα δεν ασχολήθηκε καθόλου με την αρνητική περιβαλλοντική επίπτωση που προκύπτει από τη χρήση των φυσιγγίων στο οικοσύστημα. Τα μέλη των συλλόγων αυτών και η συμπεριφορά τους όσον αφορά την κατανάλωση φυσιγγίων κατά την άσκηση της θήρας είναι ένα θέμα που θα πρέπει να διερευνηθεί μελλοντικά και αντικατοπτρίζει ένα κομμάτι της υπευθυνότητας των κυνηγετικών συλλόγων. Τέλος, η παρούσα έρευνα δεν αξιολόγησε το θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο αυτών των συλλόγων, κάτι που θα μπορούσε να διερευνήσει μια μελλοντική έρευνα και να διαπιστώσει τη σχέση ή την απόκλιση που μπορεί να έχει με τον αρνητικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο στις μικρές αυτές μονάδες των κυνηγετικών οργανώσεων.

Βιβλιογραφία

- Aggelopoulos, S. and Menexes, G. (2008). *Typology of Greek pig-farms: proposals for agricultural policy measures and financing* (in Greek). Data Analysis Bulletin, 9: 131-146.
- Bach, W. (1979). *Impact of increasing atmospheric CO2 concentrations on global climate: Potential consequences and corrective measures*. Environment International 2 (4-6): 215-228.
- Bradley, T. (2007). *Essential statistics for economics, business and management*. Chichester, England: John Wiley & Sons.
- Brahic, C. and F. Pearce (2009). *A low-carbon future starts here*. The New Scientist, 204 (2733): 12-15.
- Carman, J.G. (2009). Nonprofits, Funders, & Evaluation. Accountability in Action. *The American Review of Public Administration*, 39(4), 374-390.

- Counsell, T.A.M. and Allwood, J.M. (2007). *Reducing climate change gas emissions by cutting out stages in the life cycle of office paper*. Resources, Conservation and Recycling 49, 340–352.
- Counsell, T.A.M. and Allwood, J.M. (2008). *Meeting the 2050 carbon target for paper by print removal*. CIRP Annals - Manufacturing Technology 57 (1), 25-28.
- Dart, R., & Hill, S.D. (2010). Green matters? An exploration of environmental performance in the nonprofit sector. *Nonprofit management & leadership*, 20(3): 295-314.
- Davis, G. and Herat, S. (2008). *Electronic waste: The local government perspective in Queensland, Australia*. Resources, Conservation and Recycling 52, 1031-1039.
- Ebrahim, A. (2003). Making sense of accountability: conceptual perspectives for Northern and Southern nonprofits. *Nonprofit Management and Leadership*, 14(2), 191-212.
- Global Reporting Initiative (2006). *Sustainability Reporting Guidelines on Economic, Environmental and Social Performance*. Amsterdam.
- Global Reporting Initiative (2009). <http://www.globalreporting.org> (accessed on 29.04.2009)
- Gray, R.H., Bebbington, J., Collison, D. (2006). *NGOs, civil society and accountability: Making the people accountable to capital*. Accounting, Auditing and Accountability Journal, 19 (3): 319–348.
- Greenhouse Gas Protocol (2009). *A corporate accounting and reporting standard*. Revised edition. World Resources Institute.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E. and Tattum, R.C., (2006). *Multivariate data analysis* (sixth edition). Upper Saddle River, N.J.: Pearson Prentice Hall.
- Hedberg C.J and F. von Malmberg (2003). *The Global Reporting Initiative and Corporate Sustainability Reporting In Swedish Companies*. Corporate Social Responsibility and Environmental Management, 10, 153–164.
- Howes, R. (2004). *Environmental Cost Accounting: Coming of Age? Tracking Organisational Performance Towards Environmental Sustainability*, in Henriques, A., & Richardson, J. (eds), 'The Triple Bottom Line, Does It All Add Up?: Assessing the Sustainability of Business and CSR'. London: Earthscan.
- Jasch, C. (2008). *Environmental and Material Flow Cost Accounting: Principles and Procedures*. Springer.
- Jepson, P. (2005). *Governance and accountability of environmental NGOs*. Environmental Science & Policy, 8, 515–524.
- Karlis, D. (2005). *Multivariate statistical analysis*. Athens: Stamoulis pbs. (in Greek)
- Kollmuss, A., Bowell, B. (2007). *Voluntary Offsets For Air-Travel Carbon Emissions*.

- Evaluations and Recommendations of Voluntary Offset Companies*. Tufts Climate Initiative. (<http://www.tufts.edu>, accessed on 23.02.2009).
- Korhonen, R. and I. Savolainen (1999). *Contribution of industrial and developing countries to the atmospheric CO₂ concentrations-impact of the Kyoto protocol*. Environmental Science & Policy 2: 381-388.
- O'Dwyer, B. & Unerman, J. (2008). *The paradox of greater NGO accountability: A case study of Amnesty Ireland*. Accounting, Organizations and Society 33: 801–824.
- Papadimitriou, I. (2007). *Data Analysis: Correspondence Analysis, Hierarchical Cluster Analysis and other methods* (in Greek). Athens: Typothito publications – Georgios Dardanos.
- Papaspyropoulos K.G., V. Blioumis, A.S. Christodoulou, P.K. Birtsas, and K.E. Skordas, 2009a. *Environmental reporting and environmental cost accounting in a state-controlled nonprofit Greek organization: is it feasible?* First International Conference on Sustainable Management of Public and Not For Profit Organizations, Forli, Italy.
- Papaspyropoulos K.G., V. Blioumis, A.S. Christodoulou, P.K. Birtsas, and K.E. Skordas, 2009b. *Exploring the potentiality of applying an environmental cost accounting system to a Greek hunting organization*. Proceedings (in CD) of the «EMAN 2009: Environmental Accounting – Sustainable Development Indicators Conference» (23-24 April 2009), Prague, Czech Republic.
- Papaspyropoulos, K.G., Skordas, K.E., Birtsas, P.K. (2008). *Evaluation of a NGO's employees' performance: a case study applied to the Hunting Federation of Macedonia-Thrace* (in Greek). Data Analysis Bulletin, 9: 147-158.
- Quarter, J. and Richmond, B.J. (2001). *Accounting for Social Value in Nonprofits and For-Profits*. Nonprofit management & leadership, 12(1): 75-85.
- Sharma, S. (1996). *Applied Multivariate Techniques*. New York: John Wiley and Sons, Inc.
- Speckbacher, G. (2003). *The Economics of Performance Management in Nonprofit Organizations*. Nonprofit management & leadership, 13(3): 267-281.
- Tabachnick, B.G., and L. S. Fidell (2007). *Using multivariate statistics*, 5th ed. Boston: Allyn & Bacon
- Unerman, J., & O'Dwyer, B. (2006). On James Bond and the importance of NGO accountability. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 19(3), 305-318.
- Unerman, J., Bebbington J., & O'Dwyer, B. (eds.) (2007). *Sustainability Accounting and Accountability*. Routledge, London.
- United Nations Division for Sustainable Development (2001). *Environmental Management Accounting, Procedures and Principles*, New York and Geneva: United Nations Publications.

**ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΚΟΜΑΘ ΠΟΥ
ΑΦΟΡΑ
ΣΤΙΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ
ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ
ΑΠΟ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ
ΤΟΥ ΔΑΣΙΚΟΥ
ΤΟΜΕΑ**

Η ΚΟΜΑΘ υποστήριξε έρευνα των Κ.Γ. Παπασπυρόπουλου, Π.Κ. Μπίρτσα και Κ.Ε. Σκορδά με τίτλο «An ethical issue on carbon reporting: evidence from forestry related organizations» (Ένα ηθικό ζήτημα για την λογοδοσία εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα: αποδείξεις από οργανισμούς του δασικού τομέα). Η έρευνα παρουσιάστηκε στο 14^ο Συνέδριο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Περιβαλλοντικής και Αειφορικής Διοικητικής Λογιστικής που έγινε από 23 έως 25 Γενάρη 2011 στη Βουδαπέστη και συμπεριλήφθηκε στον τόμο των πρακτικών με τίτλο: “Accounting for Climate Change – What and how to measure” (Λογιστική της Κλιματικής Αλλαγής – Τι και πώς να πρέπει να μετρείται). Η ΚΟΜΑΘ πάντα είναι πρωτοπόρα στις προσπάθειες για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και με την έρευνα αυτή θέλησε να καταδείξει την αναγκαιότητα για σοβαρή ενασχόληση με τα ζητήματα που αφορούν την κλιματική αλλαγή.

Η ανάγκη για μια παγκόσμια προσπάθεια για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος έχει αναγκάσει τους οργανισμούς σήμερα να αναλάβουν δράσεις για τη μέτρηση, την υποβολή εκθέσεων και τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα (του ίχνους δηλαδή που η κάθε δραστηριότητα αφήνει στο περιβάλλον μέσα από εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα). Το Global Reporting Initiative περιλαμβάνει σχετικούς δείκτες σε κατευθυντήριες γραμμές για την υποβολή εκθέσεων αειφορίας, οι οποίες απαιτούν, μεταξύ άλλων, την αποκάλυψη των πραγματικών εκπομπών CO₂ και τις μειώσεις που επιτυγχάνονται με την εφαρμογή καθαρότερων τεχνικών παραγωγής.

Μια κοινή προσέγγιση που επιλέγεται από τους οργανισμούς με σκοπό την αντιστάθμιση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα είναι η συμμετοχή σε δενδροφυτεύσεις, αναδάσώσεις και στην αποφυγή της αποψίλωσης των δασών. Οι οργανισμοί αναλαμβάνουν, είτε το σύνολο του έργου από μόνοι τους, ή να αγοράσουν τα αντισταθμιστικά οφέλη του άνθρακα που αποδίδουν τα έργα αυτά. Ωστόσο, υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός

οργανώσεων που σχετίζονται με την επιστήμη της δασολογίας (εταιρείες παραγωγής ξυλείας, οι δημόσιες δασικές υπηρεσίες, οι κυνηγετικές οργανώσεις) των οποίων η παραγωγική διαδικασία για το σκοπό λειτουργίας τους έχει ως αποτέλεσμα προϊόντα που μετριάζουν τις ποσότητες CO₂: δέντρα και φυτά. Ως εκ τούτου, υπάρχει ένα ηθικό ζήτημα εδώ: οι οργανισμοί αυτοί παράγουν τα φυτά, τα δέντρα και, ενδεχομένως, κάνουν τη διαχείριση των δασών για τους επιχειρησιακούς στόχους τους. Πρέπει οι εν λόγω οργανισμοί να εκτιμούν και να αναφέρουν τις ποσότητες δέσμευσης του άνθρακα που προέκυψε από αυτήν τη διαδικασία;

Για παράδειγμα, οι κυνηγετικές οργανώσεις στην Ελλάδα, υλοποιούν σχέδια βελτίωσης ενδιαυμάτων προς όφελος των ειδών της άγριας ζωής, και ιδιαίτερα των θηραματικών ειδών, συμβάλλοντας θετικά στη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Περιλαμβάνουν φυτεύσεις δένδρων, καλλιέργειες σπόρων, ενώ χρησιμοποιείται και το σύστημα της αγροανάπαυσης. Όλες αυτές οι δράσεις οδηγούν σε απομόνωση του άνθρακα. Είναι σωστό για τις κυνηγετικές οργανώσεις να αναφέρουν τις ποσότητες του άνθρακα που δεσμεύεται ως αντισταθμίσεις για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που προκύπτουν από την όλη λειτουργία της (στόλος αυτοκινήτων, αεροπορικά εισιτήρια, ηλεκτρική ενέργεια, αναλώσιμα υλικά); Από την άλλη πλευρά, οι δασικές υπηρεσίες στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα δεκαετή σχέδια διαχείρι-

σης, υλοτομούν τα δάση και πωλούν προϊόντα ξυλείας στην δασική βιομηχανία. Πρέπει να «τιμωρηθούν» για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που παράγονται από αυτήν την ενέργεια; Πρέπει να αναγκαστεί να έχει μηδενικό ισοζύγιο άνθρακα;

Τα παραπάνω ερωτήματα διερευνήθηκαν και προτάθηκαν να λαμβάνεται υπόψη το βασικό χαρακτηριστικό της «προσθετικότητας». Δηλαδή, εάν η δράση που κάνει ο οργανισμός του δασικού τομέα είναι προσθετική σε κάποιο βασικό σενάριο, τότε οι μειώσεις των εκπομπών μπορεί να επιτρέπεται να αντισταθμίζουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από τη λειτουργία του.

Στην περίπτωση μάλιστα των κυνηγετικών οργανώσεων οι δασώσεις σε γυμνές – οριακές εκτάσεις έχουν το χαρακτηριστικό της προσθετικότητας και η δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα που προκύπτει από αυτές θα μπορούσε να εκτιμηθεί ως αντισταθμιστική στο διοξείδιο του άνθρακα που εκλύεται από τη λειτουργία τους. Με αυτή την έρευνα η ΚΟΜΑΘ μπαίνει δυναμικά, μεθοδικά και με σοβαρότητα στα θέματα που αφορούν την κλιματική αλλαγή, αποδεικνύοντας πως οι φιλοθηραματικές δράσεις της έχουν ένα επιπλέον θετικό ρόλο, πέρα από τα πολλαπλά οφέλη που ήταν γνωστά ως τώρα.

Στα πλαίσια του συνεχούς ενδιαφέροντος της ΣΤ' ΚΟΜΑΘ για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, το Διοικητικό Συμβούλιο με ομόφωνη απόφασή του το 2007 επέτρεψε στον Δασολόγο – Περιβαλλοντολόγο Κωνσταντίνο Γ. Παπασπυρόπουλο να εκπονήσει τη διδακτορική του διατριβή με πεδίο εφαρμογής την- και χρήση στοιχείων της ΚΟΜΑΘ. Η διδακτορική διατριβή του κ. Παπασπυρόπουλου με τίτο: «**Περιβαλλοντική Κοστολόγηση σε επίπεδο οργανισμού: η περίπτωση της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας Θράκης**» έγινε στο Εργαστήριο Δασικής Οικονομικής της Σχολής Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ με επιβλέποντα τον Αναπληρωτή Καθηγητή Βάιο Μπλιούμη. Μέσα από τη διδακτορική διατριβή αυτή η ΚΟΜΑΘ επιδίωξε και πάλι την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αυτή τη φορά μέσω της κατανόησης του αντίκτυπου της στο περιβάλλον από τη λειτουργία της ίδιας και των Κυνηγετικών Συλλόγων της. Η χρήση πρώτων υλών και ενέργειας, που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία και τη δράση της, πρέπει να είναι ορθολογική, να μην ξεπερνά κάποια όρια, διότι με αυτό τον τρόπο προκαλεί στο βαθμό που της αναλογεί υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και μπορεί να πληρώνει παραπάνω χρήματα για πρώτες ύλες από όσες πραγματικά χρειάζεται, ενώ θα μπορούσε να τα δαπανά σε φιλοθραματικές δράσεις. Η διδακτορική διατριβή παρουσιάστηκε με επιτυχία στις 30 Ιουνίου 2010 ενώπιον επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η περίληψή της έχει ως εξής:

«Στην παρούσα διδακτορική διατριβή εκτελέστηκε ένα «πείραμα» για να διαπιστωθεί εάν η μέθοδος της περιβαλλοντικής κοστολόγησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί στις κυνηγετικές οργανώσεις της Ελλάδας για βελτίωση της περιβαλλοντικής τους επίδοσης. Η εμπειρική ανάλυση έγινε στη Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας Θράκης (ΚΟΜΑΘ). Η Ομοσπονδία αυτή εργάζεται για τη διαχείριση και προστασία των θηραματικών πόρων. Πριν την εκτέλεση του πειράματος, εξετάστηκε κατά πόσο εφαρμόζονται πρακτικές περιβαλλοντικής κοστολόγησης σε επίπεδο οργανισμών γενικά στην Ελλάδα. Αρχικά με-

λετήθηκαν οι οργανισμοί που βρίσκονται στη λίστα του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, διότι αυτοί θεωρούνται αντιπροσωπευτικοί των κερδοσκοπικών οργανισμών της χώρας. Έπειτα, εξετάστηκε ένας μεγάλος αριθμός μη κερδοσκοπικών οργανισμών για να διαπιστωθεί αν ακολουθούν ανάλογες πρακτικές. Στο πείραμα στην ΚΟΜΑΘ εκτιμήθηκαν οι αρνητικές και θετικές περιβαλλοντικές επιδράσεις που προκαλούνται από τη λειτουργία του οργανισμού καθώς και τα περιβαλλοντικά του στοιχεία κόστους. Έπειτα, μέσω ενός οικονομετρικού μοντέλου, εξετάστηκε το αν μπορεί να μειωθεί η αρνητική περιβαλλοντική επίδραση, χωρίς να μειωθεί ταυτόχρονα η θετική περιβαλλοντική επίδραση του οργανισμού. Τέλος, μελετήθηκε η αρνητική περιβαλλοντική επίδραση των 62 Κυνηγετικών Συλλόγων της ΚΟΜΑΘ, οι οποίοι ομαδοποιήθηκαν σε περισσότερο και λιγότερο επιβλαβείς. Τα αποτελέσματα δείχνουν ανύπαρκτη εφαρμογή της περιβαλλοντικής κοστολόγησης σε επίπεδο οργανισμού στην Ελλάδα. Σε επίπεδο ΚΟΜΑΘ η εφαρμογή της περιβαλλοντικής κοστολόγησης έδειξε ότι εν μέρει θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να βοηθήσει τον οργανισμό να λειτουργήσει ακόμα περισσότερο προς όφελος του φυσικού περιβάλλοντος. Παρόλα αυτά, δεν αποκαλύπτει αν μέσω της λειτουργίας του, έχει βελτιωθεί η ευημερία των θηραματικών πόρων. Η μεθοδολογία της περιβαλλοντικής κοστολόγησης θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την αύξηση της περιβαλλοντικής επίδοσης και υπευθυνότητας όλων των οργανισμών που σχετίζονται με το δασολογικό αντικείμενο».

Τα **συμπεράσματά** της, τα οποία αφορούν την ΚΟΜΑΘ έχουν ως εξής:
«Όσον αφορά την ΚΟΜΑΘ, η οποία αποτέλεσε και το πεδίο εφαρμογής του βασικού σκοπού της έρευνας, διαπιστώθηκε ότι η περιβαλλοντική κοστολόγηση μπορεί να είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης του οργανισμού. Αυτό αποδείχτηκε μέσω της κατασκευής ενός περιβαλλοντικού λογαριασμού, ο οποίος χωρίστηκε σε δύο μέρη: α) σε ένα περιβαλλοντικό φυσικό λογαριασμό, που αποκάλυψε τη χρήση από την ΚΟΜΑΘ των φυσικών πόρων σε φυσικές μονάδες, και β) σε ένα περιβαλλοντικό χρηματικό λογαριασμό, που αποκάλυψε τα περιβαλλοντικά στοιχεία κόστους της ΚΟΜΑΘ σε ευρώ.

Η χρήση της παραπάνω μεθοδολογίας έχει τη δυνατότητα να αυξήσει εν μέρει την υπευθυνότητα και τη διαφάνεια της λειτουργίας της ΚΟΜΑΘ. Με την χρήση των περιβαλλοντικών δεικτών, το επιστημονικό προσωπικό μπορεί να θέσει στόχους για τις περιβαλλοντικές επιδόσεις του οργανισμού και να συγκρίνει τα επιτεύγματα ή τις αποτυχίες της με άλλες κυνηγετικές ομοσπονδίες αλλά και μέσα στην ίδια την ΚΟΜΑΘ διαχρονικά. Μέσω της χρήσης του περιβαλλοντικού χρηματικού λογαριασμού, το επιστημονικό προσωπικό μπορεί να βοηθηθεί έτσι ώστε να ανακαλύψει ποιο είναι το κόστος παραγωγής του μη προϊόντικού παραγώγου, δηλαδή των αποβλήτων, αλλά και των θετικών εξωτερικοτήτων. Αυτό το μη προϊόντικό παράγωγο, τόσο το θετικό όσο και το αρνητικό, μπορεί να διαχειριστεί έτσι ώστε να παρέχει τη βέλτιστη κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, αυξάνοντας τη υπευθυνότητα της ΚΟΜΑΘ.

Ωστόσο, η περιβαλλοντική κοστολόγηση δεν μπορεί να αντιμετωπίσει όλα τα θέματα που προκύπτουν από τη λειτουργία ενός τέτοιου οργανισμού. Η αποτελεσματικότητα του πρωταρχικού στόχου της ΚΟΜΑΘ δεν μπορεί να μετρηθεί από τη μεθοδολογία αυτή. Στους περιβαλλοντικούς δείκτες του GRI δεν υπάρχει κανένας δείκτης που να ζητά τη μέτρηση αυτή. Επιτυγχάνει η βελτίωση των ενδιαιτημάτων να κάνει τους θηραματικούς πόρους περισσότερο ανταγωνιστικούς για τους θηρευτές; Πώς μπορεί να μετρηθεί αυτό; Έχει αυξηθεί η αφθονία των θηραμάτων μέσω της λειτουργίας της ΚΟΜΑΘ; Αυτή η αδυναμία της περιβαλλοντικής κοστολόγησης χρειάζεται να ενισχυθεί και με ένα πλαίσιο δεικτών που να επιτρέπουν την εκτίμηση τέτοιων ζητημάτων και την αποκάλυψή τους στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Για το λόγο αυτό, μια πιθανή μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να διερευνήσει και να προτείνει ένα σύνολο δεικτών, το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να μετρήσει όλα τα θέματα που αφορούν την αειφορική διαχείριση των θηραματικών πόρων. Αυτοί οι δείκτες, μαζί με τη μεθοδολογία της περιβαλλοντικής κοστολόγησης όπως παρουσιάστηκε στην παρούσα έρευνα, θα αποτελούν το πλαίσιο υπευθυνότητας της ΚΟΜΑΘ και γενικότερα των κυνηγετικών οργανώσεων για καλύτερη περιβαλλοντική επίδοση διαχρονικά. Επίσης, μια μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να εφαρμόσει τους νέους δείκτες του GRI (Ιούνιος 2010) για τις ΜΚΟ και να δει αν μπορούν να αποτιμήσουν τις περιβαλλοντικές δράσεις της ΚΟΜΑΘ.

Επίσης, μπαίνοντας σε πιο ειδικά θέματα που αφορούν το πώς διεξήχθη η παρούσα έρευνα, θα μπορούσε μελλοντικά να διερευνηθεί ένας άλλος τρόπος για το διαχωρισμό των κοινών δαπανών και την εκτίμηση του αρνητικού περιβαλλοντικού κόστους ανά μονάδα των τριών υπηρεσιών – φορέων κόστους (μήνυση, έλεγχος, χιλιόμετρο) και όχι με τις τυποποιημένες τιμές που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα έρευνα. Θα μπορούσε να αντιστοιχηθεί από τα αρχεία της ΚΟΜΑΘ η ημερομηνία των ελέγχων και των μηνύσεων με τα χιλιόμετρα που έγιναν τις συγκεκριμένες μέρες και έτσι αυτά να κατανέμονται κατευθείαν στους δύο αυτούς φορείς κόστους. Με αυτό τον τρόπο ένα μέρος των χιλιομέτρων (οπότε και των καυσίμων) θα καταλογιστεί στους ελέγχους και τις μηνύσεις πιο άμεσα, χρεώνοντάς τους μερίδιο από τα περιβαλλοντικά στοιχεία κόστους της ΚΟΜΑΘ που

αφορούν τη χρήση καυσίμων και δεν θα καταλογίζεται όλο το κόστος των καυσίμων στο φορέα κόστους χιλιόμετρο, όπως έγινε με τη μέθοδο ABC που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα. Βέβαια, μια τέτοια προσέγγιση στο διαχωρισμό των κοινών δαπανών των τριών υπηρεσιών θα ήταν πιο εύκολη εάν υπήρχε ηλεκτρονικό αρχείο με τις ημερομηνίες κινήσεων, ελέγχων και μηνύσεων. Προς το παρόν δεν υπάρχει σε ολοκληρωμένη μορφή κάτι τέτοιο. Όμως, ήδη και μέσω του προγράμματος INTERREG έχει ξεκινήσει κάτι τέτοιο για την περιοχή της οροσειράς της Ροδόπης, οπότε θα μπορούσε να γίνει μια εφαρμογή σε μικρότερη κλίμακα για αυτό το θέμα και να διαπιστωθεί αν υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις σε σχέση με τα περιβαλλοντικά στοιχεία κόστους που υπολογίστηκαν στην παρούσα έρευνα.

Γενικά, αποδείχτηκε στην ΚΟΜΑΘ ότι η μεγαλύτερη αρνητική περιβαλλοντική της επίπτωση προέρχεται από τη χρήση καυσίμων για την εκτέλεση των δράσεών της, κυρίως μέσω της λειτουργίας της Θηροφυλακής. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να υπάρξει μια πρωτοβουλία για να μειωθεί αυτή η επίπτωση όσο το δυνατόν. Στην παρούσα έρευνα αποδείχτηκε με τη χρήση ενός οικονομομετρικού μοντέλου ARDL συνολοκλήρωσης ότι κάτι τέτοιο δεν θα ήταν δυνατό χωρίς να χρειάζεται να θυσιάσει το περιβαλλοντικό όφελος που προκύπτει από τη λειτουργία της. Άρα, πρέπει να αναζητηθούν νέοι τρόποι διαχείρισης του μη προϊόντιου παραγώγου που προέρχεται από τα καύσιμα και δημιουργεί αρνητικές επιπτώσεις στον αέρα. Συζητήθηκε η προσέγγιση της αντιστάθμισης των εκπομπών CO₂ είτε μέσω της αγοράς αντισταθμισμάτων άνθρακα, είτε μέσω της εντατικοποίησης της φύτευσης δενδρυλλίων που θα δεσμεύουν CO₂ και ταυτόχρονα θα βελτιώνουν τα ενδιατήματα. Όμως, μια μελλοντική έρευνα που θα ασχολούνταν διεξοδικά για να βρει τρόπους που θα μπορούσαν να μειώσουν την αρνητική περιβαλλοντική επίπτωση της ΚΟΜΑΘ, πιθανά να έδειχνε και πιο υπεύθυνους τρόπους διαχείρισης των εκπομπών, πέρα από το αντιστάθμισμά τους με τους παραπάνω δύο τρόπους. Εξάλλου, όπως αναλύθηκε και στην παρούσα έρευνα, το ζήτημα πια είναι η καθαρότερη παραγωγή που θα οδηγήσει σε μια κοινωνία μηδενικών ρύπων και όχι η εύκολη λύση του αντισταθμίσματος.

Τέλος, όσον αφορά την ΚΟΜΑΘ, διερευνήθηκε και η αρνητική περιβαλλοντική επίπτωση των 62 κυνηγετικών συλλόγων της. Αν και δεν υπήρξε πλήρης απόκρισή τους στο ερωτηματολόγιο που τους εστάλη στα πλαίσια της έρευνας, αποδείχτηκε από τους 25 που συμμετείχαν ότι υπάρχουν σύλλογοι που έχουν κατά μέσο όρο σχεδόν εξαπλάσιες εκπομπές αερίων σε σχέση με αυτούς που εκπέμπουν λιγότερο. Αν και οι μικρότερες εκπομπές συνδέονται με μικρούς συλλόγους, υπάρχουν μικροί σύλλογοι που εκπέμπουν μεγάλες ποσότητες αερίων. Άρα, εδώ υπάρχει μια δυνατότητα για

βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσής τους. Περαιτέρω έρευνα, σε όλους του κυνηγετικούς συλλόγους της ΚΟΜΑΘ, θα έδινε μια καλύτερη εικόνα για το ποιοι είναι εκείνοι οι παράγοντες που επηρεάζουν την πρόκληση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των συλλόγων ώστε να βρεθούν και οι κατάλληλοι τρόποι αντιμετώπισής τους. Επίσης, η παρούσα έρευνα δεν ασχολήθηκε καθόλου με την αρνητική περιβαλλοντική επίπτωση που προκύπτει από τη χρήση των φυσιγγίων στο οικοσύστημα. Τα μέλη των συλλόγων αυτών και η συμπεριφορά τους όσον αφορά την κατανάλωση φυσιγγίων κατά την άσκηση της θήρας είναι ένα θέμα που θα πρέπει να διερευνηθεί μελλοντικά και αντικατοπτρίζει ένα κομμάτι της υπευθυνότητας των κυνηγετικών συλλόγων. Τέλος, η παρούσα έρευνα δεν αξιολόγησε το θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο αυτών των συλλόγων, κάτι που θα μπορούσε να διερευνήσει μια μελλοντική έρευνα και να διαπιστώσει τη σχέση ή την απόκλιση που μπορεί να έχει με τον αρνητικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο στις μικρές αυτές μονάδες των κυνηγετικών οργανώσεων».

Να σημειωθεί πως ο κ. Παπασπυρόπουλος εκτίμησε και την περιβαλλοντική επίπτωση των ενεργειών του κατά την εκπόνηση της διατριβής και πλήρωσε τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό Carbonfund.org για να αντισταθμίσει το CO₂ που εκλύθηκε στην ατμόσφαιρα από αυτές. Κάτι τέτοιο είναι πιθανό να γίνεται για πρώτη φορά παγκοσμίως, ενώ για την Ελλάδα είναι σίγουρα η πρώτη φορά.

Ολόκληρο το κείμενο της διδακτορικής διατριβής είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της ΚΟΜΑΘ (<http://www.hunters.gr/?p=1103>).

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010

Η Ομοσπονδιακή Θηροφυλακή κατά το 2010 επιτέλεσε για ακόμα μια χρονιά σημαντικό έργο ως προς την προστασία του θηραματικού πλούτου και της άγριας πανίδας γενικότερα. Μέσα στη χρονιά εργάστηκαν 65 διαφορετικοί θηροφύλακες, οι οποίοι έκαναν συνολικά 21.122 ελέγχους και 275 μηνύσεις. Από το σύνολο των 275 μηνύσεων οι 226 είναι κατά γνωστών ενώ οι 49 κατά αγνώστων. Επίσης 4 μηνύσεις με 4 μηνυόμενους έγιναν από θηροφύλακες συλλόγου (δεν υπάρχουν στον πίνακα), με παραπτώματα που αφορούσαν: Παράνομη μεταφορά όπλου: 2, Θήρα σε καταφύγιο: 1, Παράνομη μετατροπή όπλου: 1 και Απειθεία και άρνηση ελέγχου: 2.

Στον Πίνακα παρουσιάζεται πώς κατανέμονται τα 477 παραπτώματα για τα οποία έγιναν οι μηνύσεις από τους Ομοσπονδιακούς Θηροφύλακες της ΚΟΜΑΘ το 2010.

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΗΝΥΣΕΩΝ ΑΙΤΙΟ	Ετος 2010
Α/Α	Σύνολο παραβάσεων	477
	Σύνολο μηνυόμενων	298
	Σύνολο μηνύσεων	275
1	Άρνηση για έλεγχο και απειθεία	74
2	Χρήση μμητικών συσκευών και ομοιωμάτων	64
3	Παράνομη μεταφορά κυνηγετικού όπλου	46
4	Άσκηση θήρας άνευ κυνηγετικής άδειας	40
5	Παράνομη μετατροπή κυνηγετικού όπλου	37
6	Παράνομη θήρα εντός καταφυγίου και προστατευόμενων περιοχών	37
7	Θήρα εκτός ζώνης διάβασης τρυγониών και ορτυκιών	23
8	Παράνομη θήρα εκτός επιτρεπόμενου ωραρίου	20
9	Παράνομη θήρα εκτός κυνηγετικής περιόδου	19
10	Χρήση ιξών για σύλληψη ωδικών πτηνών και παγίδων για σύλληψη θηραμάτων	17
11	Κυκλοφορία κυνηγετικών σκύλων όταν και όπου απαγορεύεται το κυνήγι	13
12	Θήρα κατά τη διάρκεια εκτεταμένης χιονοκάλυψης	10
13	Κράτηση άγριων ζώων σε αιχμαλωσία	9
14	Θήρα με μηχανοκίνητο μέσο	8
15	Παράνομη θήρα εκτός επιτρεπόμενης ημέρας	7

16	Άσκηση θήρας με προβολέα κατά τη διάρκεια της νύχτας	7
17	Παράνομη θήρα Ζαρκαδιού	5
18	Οδηγός μηχανοκίνητου ως συναυτοργός	5
19	Θήρα απαγορευμένου θηράματος	5
20	Παρακολούθηση ιχνών στο χιόνι	5
21	Άσκηση θήρας στο καρτέρι	3
22	Παράνομη χρήση συσκευών V.H.F.	3
23	Πλημμελή φύλαξη όπλου (2168/93 άρθρο 8 § 2)	3
24	Παράνομη παραχώρηση κυνηγετικού όπλου	2
25	Άσκηση θήρας χωρίς φωσφορίζον πορτοκαλί ένδυμα	2
26	Απειλή (333 Π.Κ.)	2
27	Άμεσος συνεργός (46 Π.Κ.)	2
28	Εξύβριση (361 Π.Κ.)	2
29	Θήρα με μη σύνηθες όπλο (ένα αεροβόλο και ένα G3A3 252 § 1)	2
30	Θήρευση θηραμάτων υπέρ του προβλεπόμενου αριθμού	1
31	Παράνομη υλοτομία	1
32	Θήρα σε κατοικημένη περιοχή (256 § 1)	1
33	Φθορά ξένης περιουσίας (381 Π.Κ.)	1
34	Ψευδής ανωμοτή κατάθεση (225 § 2)	1

Κεντρική ομιλία που έγινε σε ημερίδα της WWF και του ΙΜΔΟ & ΤΔΠ. «Ελληνική Δασοπονία: ένα μεγάλο πλεονέκτημα και για την ελληνική οικονομία» Αίθουσα Εκδηλώσεων ΙΜΔΟ & ΤΔΠ, Αθήνα, 16/5/2011.

Κάθε προσπάθεια ανάδειξης της σημασίας της δασοπονίας για τη χώρα μας έχει ουσία ύπαρξης, ειδικά φέτος που διανύουμε το Παγκόσμιο Έτος Δασών, όπως καθορίστηκε από τον ΟΗΕ. Πάντα υπάρχει νέο κοινό χωρίς πλήρη, ή με διαστρεβλωμένη γνώση του θέματος της ελληνικής δασοπονίας. Υπάρχει, όμως, πάντα και νέα γνώση, νέα δεδομένα που αφορούν τη Δασοπονία μας και πρέπει να δίνονται ευκαιρίες ανάδειξής τους. Οπότε, χρήσιμο είναι να αναδείξουμε τα πλεονεκτήματα της ελληνικής δασοπονίας, καθώς και τους λόγους για τους οποίους με τον έναν ή τον άλλο τρόπο αυτή μπορεί να παίξει το δικό της ρόλο στην ανακούφιση από τη μεγάλη οικονομική ύφεση στην οποία έχει περιέλθει η χώρα. Εξάλλου, αυτό το «και» στον τίτλο της ημερίδας υπονοεί ότι διεθνώς τα δάση έχουν ένα σημαντικό μερίδιο στην οικονομία των χωρών. Γιατί όχι και εδώ;

Οικονομική ύφεση, λοιπόν. Μια ύφεση που ίσως δεν την περίμενε κανείς να έρθει σε τόσο έντονο βαθμό. Μια ύφεση που μας έχει φέρει όλους σε αμηχανία για το μέλλον που θα αντιμετωπίσουμε. Ποιες θα είναι οι προτεραιότητές μας; Πώς μπορούμε να ενσωματώσουμε την περιβαλλοντική πολιτική μέσα σε αυτή την κρίση; Μπορούν οι πολίτες και οι κυβερνήσεις να καταλάβουν ότι οικονομική κρίση και προστασία του περιβάλλοντος μπορούν να συμβαδίσουν; Σε ποιο βαθμό δεν θα ευνοηθεί η λύση της πρώτης μέσω της αγνόησης της δεύτερης;

Οι οικονομικές κρίσεις κατά το παρελθόν είχαν πάντοτε δύο χαρακτηριστικά: το πρώτο ήταν η βίαιη χρήση των φυσικών πόρων για να καλυφθούν οι πρώτες ανάγκες των πολιτών· το δεύτερο ήταν πως έδιναν πάντα ευκαιρίες για τη δημιουργία καινοτόμων αναπτυξιακών λύσεων. Για τη δημιουργία ενός νέου μοντέ-

Κωνσταντίνος Γ.
Παπασπυρόπουλος
Δρ Δασολόγος -
Περιβαλλοντολόγος

λου ανάπτυξης, εντελώς διαφορετικού από το προηγούμενο. Στην παρούσα οικονομική συγκυρία, και ενώ πια μιλάμε παντού για πράσινη οικονομία, αειφόρο και πράσινη ανάπτυξη, είναι αναγκαίο να κατανοηθεί ότι όντως χρειαζόμαστε ένα διαφορετικό μοντέλο ανάπτυξης. Χρειάζεται όμως να κατανοηθεί πως πια, σε αντίθεση με το παρελθόν, το μοντέλο αυτό πρέπει να σεβαστεί και να χρησιμοποιήσει αειφορικά τους φυσικούς πόρους, να τους έχει συμμάχους και όχι να «ασελγήσει» πάνω τους για να βρει διέξοδο από την κρίση.

Ποιο ρόλο μπορεί να διαδραματίσει η Δασοπονία σε αυτά τα δεδομένα; Μπορεί να είναι ένας αρωγός για την άμβλυνση της κρίσης; Κατά το παρελθόν τα ελληνικά δάση βοήθησαν σε παρόμοιες κρίσεις τους πολίτες να επιβιώσουν οικονομικά, με όχι και τόσο αειφορικό τρόπο, βέβαια. Λαθρο-ύλοτομίες για ενεργειακούς λόγους, λαθροθηρία και υπερβόσκηση για σίτιση, πυρκαγιές για τη δημιουργία αγροτικής και οικοδομήσιμης γης, έδωσαν λύση σε προβλήματα φτώχειας των ελλήνων πολιτών. Το δάσος αποτέλεσε το οικονομικό καταφύγιό τους με την δικαιολογημένη, ίσως, ανοχή και της πολιτείας. Στην παρούσα συγκυρία, όμως, και ενώ γύρω μας οι πιέσεις για μια πιο ορθολογική συμπεριφορά προς το φυσικό περιβάλλον εντείνονται, δεν έχουμε τα περιθώρια να επιτρέψουμε ξανά την εκμετάλλευση των δασικών

οικοσυστημάτων με τον παλαιό τρόπο. Τα δασικά οικοσυστήματα μέσω της αειφορικής τους διαχείρισης μπορούν να δώσουν και πάλι λύσεις, αυτή τη φορά ίσως και πιο καινοτόμες σε σχέση με το παρελθόν, και να βοηθήσουν στο κομμάτι που μπορούν για να φτάσουμε σε μια win-win κατάσταση, που λένε και οι οικονομολόγοι: και το φυσικό περιβάλλον να προστατευθεί και η οικονομία να αναζωογονηθεί. Αρκεί να υπάρχει η πολιτική βούληση.

Να, όπως για παράδειγμα, η βούληση που είχε πριν από μερικά χρόνια η κυβέρνηση του Ισημερινού. Το 2007 η κυβέρνηση της χώρας αποφάσισε να προστατεύσει από καταστροφή το Εθνικό Πάρκο Yasuni που βρίσκεται στον Αμαζόνιο και το οποίο υπογείως περικλείει 846 εκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου, ικανά να αποφέρουν έσοδα της τάξης των 6,9 δις \$ στη χώρα (υπολογιζόμενα με τιμή βαρελιού τα 61,2 \$, τιμές Μαΐου 2009). Η κυβέρνηση πρότεινε μια καινοτόμο λύση για τη μάχη εναντίον του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής με το να μην εξορύξει τα ορυκτά καύσιμα σε αυτό το πάρκο, που έχει υψηλή αξία βιοποικιλότητας, και με το να αφήσει ανεπηρέαστους τους αυτόχθονες πληθυσμούς που με δική τους επιλογή μένουν μέσα στο δάσος σε απομόνωση μακριά από τον «πολιτισμό». Ο Ισημερινός είδε ένα εναλλακτικό προϊόν στο δάσος του Yasuni. Διαπίστωσε ότι η αξία του CO₂ που θα εκλυόταν από την εξόρυξη, το οποίο ανερχόταν στους 407 εκατομμύρια τόνους, ήταν 7,2 δις \$ (υπολογιζόμενα με τιμή ανά τόνο στα 17,66 \$, τιμές Μαΐου 2009). Δηλαδή, 0,3 δις \$ παραπάνω από την τιμή του πετρελαίου. Για το λόγο αυτό ξεκίνησε μια προσπάθεια πρωτοπόρα και συνάμα δύσκολη, να πείσει τα αναπτυγμένα κράτη να πληρώσουν στη χώρα τα μισά από τα χρήματα της αξίας του CO₂ (3,6 δις \$) για να μην προχωρήσει ο Ισημερινός στην εξόρυξη του πετρελαίου. Με αυτό θα πετύχαινε: α) την προστασία της υπερπλούσιας βιοποικιλότητας του Yasuni (έχουν βρεθεί 655 διαφορετικά είδη χλωρίδας σε ένα μόλις εκτάριο, ενώ έχουν παρατηρηθεί 593 είδη πουλιών), β) την προστασία των αυτοχθόνων πληθυσμών και γ) τη μη έκλυση εκατομμυρίων τόνων CO₂. Αυτή την καινοτόμο πρόταση τελικά την αποδέχθηκαν κάποιες ανεπτυγμένες χώρες και, στην Κοπεγχάγη το 2009, σε μια από τις ελάχιστες επιτυχίες εκείνης της συνόδου, δημιουργήθηκε το διεθνές ταμείο Yasuni-ITT Trust Fund, το οποίο έχει αναλάβει να φέρει σε πέρας αυτό το παράτολμο εγχείρημα. Με το παράδειγμα αυτό αποδεικνύεται ότι υπάρχουν τρόποι να ιδωθούν τα ελληνικά δάση και μέσω ενός διαφορετικού πρίσματος σε σχέση με την παραδοσιακή οπτική τους. Με νέους τρόπους, που αξιολογούνται οικονομικά και μετέχουν στο μηχανισμό της αγοράς, μπορούν να φέρουν χρήματα και να συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη.

Ακολούθως θα γίνει αναφορά στα μη ξυλώδη δασικά προϊόντα. Όμως

και στα ξυλώδη υπάρχουν πια επιλογές που δίνουν τη δυνατότητα να εκμεταλλευθούν τα δάση με νέους τρόπους, πέρα από τους παραδοσιακούς. Για παράδειγμα, τα wood pellets, δηλαδή τα συσσωματώματα ξύλου. Πρόκειται για προϊόν που χρησιμοποιείται ως καύσιμο, αποτελούμενο από ξερό συμπιεσμένο ξύλο, στο οποίο δεν ενσωματώνονται συγκολλητικές ουσίες. Τα wood pellets έχουν υψηλή ενεργειακή αξία, ενώ είναι πολύ πιο φθηνή η αγορά τους για τον τελικό καταναλωτή σε σχέση με το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, αφού μπορεί να κοστίζουν ως και 50% λιγότερο από αυτά. Τα πλεονεκτήματα των wood pellets είναι ότι παράγονται κυρίως από υπολείμματα της κατεργασίας του ξύλου στη βιομηχανία. Αυτή τη στιγμή στη διεθνή εμπειρία υπάρχει η πίεση προς τις επιχειρήσεις να μειώνουν τα απόβλητά τους και να καταφέρνουν να επαναχρησιμοποιούν όσα τελικά απόβλητα τους απομένουν, ή να τα πωλούν σε άλλες βιομηχανίες που μπορεί να τα χρησιμοποιούν ως εισροές στην παραγωγική τους διαδικασία. Τα wood pellets το πετυχαίνουν αυτό, όπως πετυχαίνουν και το να είναι ουδέτερα σε εκπομπές άνθρακα. Σύμφωνα με πρόσφατα διεθνή στοιχεία, στην Ελλάδα το 2009 υπήρχαν 5 παραγωγοί wood pellets και σχεδόν τα 2/3 της ελληνικής, μικρής βέβαια, παραγωγής εξαγόταν στο εξωτερικό, αποφέ-

ροντας έσοδα στην ελληνική οικονομία. Τα wood pellets είναι ένα από τα πιο γρήγορα ανερχόμενα δευτερεύοντα ξυλώδη δασικά προϊόντα, με εξαιρετικά ωφέλιμες για το φυσικό περιβάλλον ιδιότητες και δυνατότητες για μείωση του κόστους ενέργειας για τους πολίτες, απεξάρτηση ως ένα βαθμό από το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, καλύτερη χρήση των υπολειμμάτων επεξεργασίας της ξυλείας, μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και εισροή χρημάτων στην ελληνική οικονομία. Για να ισχύουν, βέβαια, όλα αυτά, είναι αναγκαίο τα wood pellets να προέρχονται κατά κύριο λόγο από την Ελλάδα, ώστε να μην αντισταθμίζεται η ωφέλεια των μηδενικών ρύπων της παραγωγής τους από τα μεγάλα ποσά ρύπων για τη μεταφορά τους από το εξωτερικό. Και φυσικά να επιτραπεί η χρήση τους σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη για να υπάρξει όντως διαφορά.

Να πάμε στα λιβαδικά οικοσυστήματα της χώρας. Οικοσυστήματα σε άμεση επαφή με τα δασικά, τα οποία διέπονται κυρίως από τις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας και η διαχείρισή τους διδάσκεται στις Δασολογικές και Δασοπονικές Σχολές της χώρας μας. Πρόσφατη διδακτορική έρευνα στο ΑΠΘ απέδειξε πως ακόμα και τα λιβαδικά φυτά μπορούν να βοηθήσουν με το μέρος τους στην δημιουργία βιοενέργειας και να συμβάλλουν στην μείωση των ρύπων και την απεξάρτηση από το πετρέλαιο. Αποδείχτηκε ότι συγκεκριμένα το είδος της φαλαρίδας (*Phalaris aquatic L.*) εμφανίζει υψηλή δέσμευση CO₂ στο υπέργειο μέρος του, συσσωρεύει μεγάλη ποσότητα άνθρακα στο έδαφος, προστατεύει τη βιοποικιλότητα και αποτελεί ιδανική περίπτωση φυσικού προϊόντος των δασολιβαδικών οικοσυστημάτων για την παραγωγή βιοενέργειας. Άλλη έρευνά μας στο ΤΕΙ Λαμίας απέδειξε την υψηλή αξία των λιβαδιών της χώρας για κτηνοτροφία εκτατικού τύπου, δηλαδή για παραγωγή προϊόντων περισσότερο φυσικών και υγιεινών σε σχέση με την ενσταυλισμένη κτηνοτροφία. Οι κτηνοτρόφοι πληρώνουν πάνω από 17,5 χιλιάδες € για ζωοτροφές το χρόνο, συμβάλλοντας ισχυρά στον κλάδο αυτό της οικονομίας, ενώ αποδίδουν στην άμεση αξία χρήσης των λιβαδικών οικοσυστημάτων ένα ποσό που φτάνει τα 105.000 €, διόλου ευκαταφρόνητο αν σκεφτεί κανείς πως πρόκειται για μια μικρή περιοχή μόνο της χώρας, αυτή των λιβαδιών του νομού Φθιώτιδας. Πάντως, παλαιότερες έρευνες πανεπιστημιακών δασκάλων της λιβαδοπονίας ανεβάζουν τη συμβολή των λιβαδιών στη ζωική παραγωγή σε αρκετά υψηλά επίπεδα και, κατά συνέπεια, την πρόσοδο από τις λιβαδικές εκτάσεις στο 3% του ΑΕΠ. Σε έρευνες στο εξωτερικό έχει βρεθεί ότι η προστιθέμενη αξία της βόσκησης στην εθνική οικονομία είναι 47 €/ha σε τιμές 2010. Φυσικά, όλη αυτή η δραστηριότητα θα πρέπει να γίνεται με βάση τη βιοσκοικανότητα κάθε περιοχής, ώστε να μην καταλήγουμε τα οφέλη από την κτηνοτροφία

να είναι χωρίς νόημα, στην περίπτωση που έχουμε προκαλέσει περιβαλλοντική ζημία.

Μιας που αναφερθήκαμε σε θέματα βιοενέργειας, και η συλλογή της δασικής βιομάζας χρησιμοποιείται πια για ενεργειακούς λόγους. Ήδη αυτή η πρακτική εφαρμόζεται σε κάποιες περιοχές του κόσμου, και αποδεικνύεται πως μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στις ενεργειακές ανάγκες των πληθυσμών, αλλά και στην μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Να σας αναφέρω χαρακτηριστικά ότι στην Ινδονησία, από την ετήσια διαθέσιμη δασική βιομάζα μπορεί να παραχθεί τέτοια ποσότητα βιομεθανόλης που να καλύπτει τις ανάγκες σε ηλεκτρισμό 52.000 χωριών, δηλαδή του 86% των χωριών της χώρας. Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται η εκπομπή έως και 38% CO₂. Στη χώρα μας, όπου είναι αναγκαία η απομάκρυνση μέρους

της συσσωρευμένης δασικής βιομάζας, η οποία αποτελεί πολύ εύφλεκτη ύλη και πολλές φορές αποτελεί την αιτία πρόκλησης των δασικών πυρκαγιών, είναι αναγκαίο να βρούμε τους κατάλληλους μηχανισμούς εκμετάλλευσής της. Αυτό δείχνει πως η διαχείριση των δασών μας πρέπει πια να λαμβάνει και τέτοιους παράγοντες υπόψη της, για να είναι περιβαλλοντικά πιο ολοκληρωμένη. Θυμάμαι, είχα αναφέρει κάτι τέτοιο σε έναν κατά τα άλλα εξαιρετικό Δασολόγο της Δασικής Υπηρεσίας, όταν δούλευα το 2004 για ένα χρόνο και εγώ, και μου είχε απαντήσει σχετικά ειρωνικά ότι αυτό δεν γίνεται... Πριν λίγες μέρες η Περιφέρεια Ηπείρου ανακοίνωσε πως θα προχωρήσει στην καταγραφή της δασικής βιομάζας των δασών της η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί μελλοντικά για ενεργειακούς λόγους. Κάλιο αργά, παρά ποτέ που λένε!

Βέβαια, το γεγονός πως η δασική βιομάζα είναι φορέας αποθήκευσης άνθρακα, θα πρέπει να μας προβληματίσει για το άριστο της διαχείρισής της. Παγκοσμίως το 24% του εκλυόμενου CO₂ προέρχεται από τις αλλαγές χρήσης γης στη δασοπονία. Από την εκχέρσωση, δηλαδή, δασών για τη δημιουργία αγροτικών καλλιεργειών. Η απομάκρυνση δασικής βιομάζας είναι επιθυμητή ως ένα βαθμό, αλλά πρέπει να παίρνουμε υπόψη το συνολικό απόθεμα σε άνθρακα που εμπεριέχει. Γενικά, όλη αυτή η συζήτηση περί δέσμευσης CO₂ και της αγοράς που έχει δημιουργηθεί γύρω από αυτή, αποκαλύπτει και το πόσο σημαντική είναι η προστασία των δασικών οικοσυστημάτων της χώρας. Τα δάση μας είναι ενεργές αποθήκες CO₂, οπότε καταλαβαίνεται πόση αξία έχει πια η προστασία των ελληνικών δασών. Ήδη, υπάρχουν κερδοσκοπικές και μη κερδοσκοπικές εταιρίες που προσφέρουν την εθελοντική αγορά αντισταθμισμάτων εκπομπών CO₂, ενώ υπάρχει και το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του Θερμοκηπίου. Σύμφωνα με τη Διεθνή Οργάνωση Τροφίμων και Γεωργίας τα ελληνικά δάση περιείχαν το 2005 59 εκατομμύρια μετρικούς τόνους απόθεμα σε άνθρακα. Αν υποθέσουμε ότι χοντρικά σε ένα ελληνικό δάσος αποθηκεύονται 4 τόνοι ανά εκτάριο και έτος, αυτό ισοδυναμεί με μια αξία των ελληνικών δασών όσον αφορά τη δέσμευση του CO₂ που ξεπερνά τα 500 εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Πολλές πάντως από τις εταιρίες που προσφέρουν αυτά τα δικαιώματα, επενδύουν τα χρήματα από τις εθελοντικές προσφορές επιχειρήσεων σε δασώσεις και αναδασώσεις, δείχνοντας με αυτόν τον τρόπο τη σημαντικότητα της λειτουργίας αυτής των δασών.

Μέχρι στιγμής έχουμε μιλήσει για προϊόντα που έχουν αγοραία αξία και θα συνεχίσουμε να το κάνουμε, μιας και έχει περάσει η αντίληψη στην κοινωνία πως τα δάση μπορούν να προσφέρουν μόνο άυλες μη αγοραίες

υπηρεσίες που συμβάλουν μόνο στην ψυχική ανακούφιση των πολιτών και καθόλου στην οικονομική ανακούφιση της χώρας. Προϊόντα που προσφέρουν και τα δύο παραπάνω στοιχεία ταυτόχρονα είναι η δραστηριότητα της θήρας και η δασική αναψυχή. Η θήρα είναι μια δραστηριότητα αρκετά παρεξηγημένη, αν και τόσο τα επιστημονικά στοιχεία αποδεικνύουν, όσο και η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδέχεται, ότι η αειφορική άσκησή της έχει ωφέλιμες επιδράσεις στους πληθυσμούς της άγριας πανίδας. Αυτός ο σκοπός, της αειφορικής άσκησής της δηλαδή, είναι και το κύριο μέλημα του πλήθους των επιστημόνων περιβάλλοντος που δουλεύει(-ουμε) στις κυνηγετικές οργανώσεις. Η θήρα ταυτόχρονα συμβάλλει και στην οικονομική ανακούφιση των ορεινών, ημιορεινών, αλλά και πολλών πεδινών περιοχών. Εκτιμήσεις του επιστημονικού προσωπικού της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας κάνουν λόγο για συμβολή της θήρας σε όλη την οικονομία της τάξης του 1,5 δις €. Τα χρήματα αυτά προέρχονται από την αγορά εξοπλισμού για τη θήρα, από την αγορά σκύλων, από διανυκτερεύσεις στους κυνηγότοπους, για εστίαση, κίνηση, αγορά τύπου, δράσεις των κυνηγετικών οργανώσεων, όπως πληρωμές σε αγρότες για να χρησιμοποιηθούν οι εκτάσεις τους για βελτίωση ενδιατημάτων. Μάλιστα η τελευταία ενέργεια ομοιάζει με την τακτική PES, δηλαδή τις πληρωμές για τις υπηρεσίες οικοσυστήματος. Αυτή την περίοδο βρίσκεται σε εξέλιξη έρευνα για λογαριασμό της Πανελλήνιας Ένωσης Εμπόρων Κυνηγετικών Ειδών (ΠΕΒΕΚΕ) που θα αποκαλύψει το μέγεθος της συνεισφοράς της δραστηριότητας αυτής στην εθνική οικονομία. Πάντως, σε έρευνες που κάναμε στο ΤΕΙ Λαμίας αποδείχτηκε πως μια μόνιμη ή εποχιακή κατάργηση της θήρας θα είχε επίπτωση στο εισόδημα επιχειρήσεων που επηρεάζονται από την άσκησή της, όπως εστιατόρια και καταλύματα, μέχρι και 30%, ποσοστό που οι περισσότεροι ιδιοκτήτες τέτοιων επιχειρήσεων θεωρούν πολύ σημαντικό. Τέλος, σύμφωνα με τον απολογισμό δραστηριοτήτων της Δασικής Υπηρεσίας, δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΚΑ, τα έσοδα του Πράσινου Ταμείου από τη Θήρα, τουλάχιστον μέχρι τη χρονιά του 2008 για την οποία υπάρχουν δημοσιευμένα στοιχεία, ανέρχονταν στα 5,5 εκατομμύρια €.

Πέρα, βέβαια, από τη δραστηριότητα της θήρας, υπάρχει και η υπόλοιπη δασική αναψυχή η οποία είναι ένα μετρήσιμο οικονομικό αγαθό, ικανό να συνεισφέρει σημαντικά ποσά στην εθνική οικονομία. Η αναψυχή της πεζοπορίας, της ορειβασίας, της ποδηλασίας, της παρατήρησης πουλιών, του ορεινού ψαρέματος, του οικοτουρισμού, του πικ νικ, ή απλά της παρατήρησης της θέας. Η δασική αναψυχή που, δυστυχώς, δεν καλλιεργήθηκε στον επιθυμητό βαθμό στη χώρα μας στερώντας σημαντικό μερίδιο εσόδων για την ορεινή οικονομία, αλλά και για το πράσινο ταμείο. Οι πολίτες συ-

γκεντρώθηκαν στις πόλεις, αποξενώθηκαν από το δάσος, με αποτέλεσμα περισσότερο να το φοβούνται παρά να το απολαμβάνουν. Σαν την ταινία Σκοτεινό Χωριό, πριν μερικά χρόνια, για όσους την έχουν δει! Κι όμως, σε ανεπτυγμένες στο θέμα της δασικής αναψυχής χώρες, όπως η Γαλλία και η Ιταλία, έχει εκτιμηθεί ότι το οικονομικό όφελος μπορεί να φτάσει από 27 ως 154 περίπου €/ha σε τιμές 2010, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 8% της ΣΟΑ των δασών στις χώρες αυτές. Για την Ελλάδα δεν υπάρχουν εκτιμήσεις για την άμεση αξία χρήσης της δασικής αναψυχής. Δική μας έρευνα του 2007 έδειξε ότι για την προστασία του βιογενετικού αποθέματος και αισθητικού δάσους του Κουρί στον Αλμυρό και τη δυνατότητα αναψυχής σε αυτό, οι κάτοικοι της γύρω περιοχής ήταν έτοιμοι να πληρώνουν 3,04 € (του 2007) ανά επίσκεψη για να εισέλθουν στο χώρο, αποδίδοντας μια ετήσια αξία στον μοναδικό αυτό φυσικό πόρο της τάξης των 410 χιλιάδων € περίπου.

Πολύ συχνά η δασική αναψυχή συνδυάζεται με την συλλογή αρωματικών, φαρμακευτικών και άλλων μη ξυλωδών δασικών προϊόντων. Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από την πολύ πλούσια βιοποικιλότητά της και μεγάλο μέρος αυτής βρίσκεται μέσα στα δασικά οικοσυστήματα. Δυστυχώς, δεν υπάρχουν πολλές και ακριβείς εκτιμήσεις για την αξία των αρωματικών, φαρμακευτικών και άλλων μη ξυλωδών προϊόντων του δάσους. Ακόμα και η έκδοση της ΕΕ «Forest Statistics» δεν περιλαμβάνει τέτοιες μετρήσεις. Έρευνες, όμως, στο εξωτερικό έχουν δείξει ότι πολλές χώρες έχουν σημαντικά οικονομικά οφέλη από τη χρήση των μη ξυλωδών δασικών προϊόντων. Για παράδειγμα, στην Ελβετία έχει υπολογιστεί ότι σε τιμές 2005 η οικονομική αξία του δασικού μελιού και των μανιταριών ήταν 12,7 εκατομμύρια €. Στην Πορτογαλία ο φλοιός των δασικών δέντρων δίνει ένα οικονομικό όφελος σε τιμές του 2010 της τάξης των 152 €/ha. Στην Ελλάδα ένα πολύ δημοφιλές παλαιότερο προϊόν ήταν η ρητίνη, της οποίας όμως η παραγωγή κοντεύει να εξαφανισθεί ενώ δεν υπάρχουν στοιχεία για την οικονομική της αξία. Αντιθέτως, έχει εκτιμηθεί ότι η αξία του δασικού μελιού από τα ελληνικά δάση είναι περίπου 9,5 €/ha. Σύμφωνα, πάντως με ερευνητές που έχουμε στο τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος στο ΤΕΙ Λαμίας, το συνολικό οικονομικό όφελος από τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά που έχουμε στα δασικά οικοσυστήματα της χώρας μπορεί να εκτείνεται από τα 5 €/ha στα βορειότερα δάση μας, έως και τα 50 €/ha στις δασικές εκτάσεις της Κρήτης. Το μύρτιλο, η ρίγανη, τα κάστανα, η δάφνη, οι αγριοφράουλες, τα βατόμουρα, ακόμα ίσως και το βαλανίδι (*Quercus ithaburensis* D.) έχουν προοπτικές τόνωσης της ελληνικής οικονομίας, αρκεί φυσικά να θέλει κάποιος να ασχοληθεί. Το μύρτιλο,

για παράδειγμα, είναι πολύ δημοφιλές στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, οι οποίες φυσικά δεν το βρίσκουν στα δάση τους στην αφθονία που υπάρχει στα δικά μας. Μια προτυποποίηση της συλλογής του και εξαγωγής του προς τις χώρες αυτές, θα είχε πιθανά σημαντικά οικονομικά οφέλη για τον ορεινό πληθυσμό και την εισροή χρημάτων στη χώρα.

Ένα άλλο μη συνηθισμένο δασικό προϊόν, το οποίο μάλιστα αγαπώ πολύ (!), είναι το φυσικό χριστουγεννιάτικο δέντρο. Αν και εδώ μιλάμε πια για καλλιέργεια και όχι για ένα φυσικό προϊόν, εν τούτοις, ο τρόπος με τον οποίο αυτό αναπτύχθηκε στην Ελλάδα κατά τη δεκαετία του 70, δηλαδή με το να καλλιεργηθεί σε οριακές ορεινές και ημιορεινές εκτάσεις που δεν είχαν άλλη δυνατότητα βλάστησης, έκανε το συγκεκριμένο είδος σχεδόν φυσικό. Η καλλιέργεια έδωσε αρκετά έσοδα στους παραγωγούς του, ικανά για να τους κάνουν να παραμείνουν στις ορεινές περιοχές. Τα τελευταία χρόνια, όμως, η εγκατάλειψή του έχει μετατρέψει τις καλλιέργειες σε ωραία δάση υβριδικής ελάτης τα οποία προσφέρουν μερικές σημαντικές οικολογικές λειτουργίες οι οποίες θα μπορούσαν να αποτιμηθούν οικονομικά. Όμως, η εγκατάλειψη αυτής της παραγωγής έχει τα δικά της οικονομικά μειονεκτήματα. Η απώλεια του εισοδήματος από τις ανυλολό-

μητες καλλιέργειες είναι πολύ σημαντική. Σκεφθείτε ότι σύμφωνα με τον αείμνηστο καθηγητή Στάμου του Εργαστηρίου Δασικής Οικονομικής του ΑΠΘ, στο οποίο πραγματοποίησα και εγώ τη διδακτορική μου διατριβή, η Ελλάδα είχε τη δυναμική να παράγει περί το 1 εκατομμύριο δέντρα ετησίως, ενώ τώρα υλοτομεί μόλις 60 χιλιάδες περίπου. Στο εξωτερικό, όμως, όπου το 2007 είχα την ευκαιρία να είμαι ο πρώτος Έλληνας (!) που παρακολούθησε ποτέ το Συνέδριο για την Έρευνα στα Φυσικά Χριστουγεννιάτικα Δέντρα στη Δανία, διαπίστωσα πως η συγκεκριμένη καλλιέργεια είναι πολύ προσοδοφόρα. Σε 15, κυρίως βόρειες, ευρωπαϊκές χώρες παράγονται πάνω από 30 εκατομμύρια ΦΧΔ ετησίως, ενώ η ζήτηση ανέρχεται στα 33 εκατομμύρια! Πρόκειται, δηλαδή, για μια αγορά με κύκλο εργασιών πάνω από ένα δις ευρώ το χρόνο, η οποία απασχολεί χιλιάδες εργαζόμενους.

Αλλά και τα παραδοσιακά ξυλώδη προϊόντα της Δασοπονίας έχουν ακόμα το ρόλο τους στην οικονομία της χώρας. Μπορεί η Ελλάδα να μην έχει πολλά δάση για την κάλυψη όλης της ζήτησης από τη βιομηχανία και τον κατασκευαστικό τομέα, μπορεί η Ελλάδα να μην είναι μια ξυλοπαραγωγική χώρα σαν αυτές της Σκανδιναβίας, έρευνες όμως στο εξωτερικό έχουν δείξει ότι η ξυλοπαραγωγή στη χώρα μας αντιπροσωπεύει το 20-40 % της Συνολικής Οικονομικής Αξίας των ελληνικών δασών. Επιπλέον, έχει υπολογιστεί ότι η αξία της ξυλείας που αποτελεί καθαρή ετήσια αύξηση των δασών αλλά παραμένει στο δάσος, ενώ δεν παίρνεται σαν λήμμα, λόγω ελλιπούς διαχείρισης, ή λιγότερων υλοτομιών, αποτελεί το 7-15% της ΣΟΑ. Δηλαδή, αφήνουμε ανεκμετάλλευτο ένα ποσό της τάξης των 27 έως 54 €/ha. Το αποτέλεσμα αυτού είναι το εμπορικό ισοζύγιο της ξυλείας στην Ελλάδα να είναι κατά 3 εκατομμύρια κυβικά μέτρα αρνητικό, με το 90% αυτών να αποτελούν τεχνική ξυλεία. Η ροή χρημάτων προς το εξωτερικό φτάνει το 1 εκατομμύριο €, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΥΠΕΚΑ για το 2008. Επιπλέον, πρέπει να λάβουμε υπόψη τις επιπτώσεις που έχει η μείωση του ξυλόδους κεφαλαίου, πέρα από το αειφορικά συλλεγόμενο λήμμα, στην εθνική οικονομία. Έρευνα του 2007 σε εννιά χώρες της ΕΕ αποδεικνύει πως κατά μέσο όρο μια μείωση των δασικών πόρων κατά 1 ευρώ προκαλεί μείωση του οικονομικού αποτελέσματος ολόκληρης της εθνικής οικονομίας κατά 2,7 ευρώ. Από αυτά, μόνο το 1,1 είναι μείωση του οικονομικού αποτελέσματος στο δασικό τομέα, δηλαδή τις επιχειρήσεις μεταποίησης ξυλείας, τις επιχειρήσεις επίπλων καθώς και τις επιχειρήσεις χαρτιού. Τα υπόλοιπα 1,6 ευρώ είναι επίπτωση στην εθνική οικονομία.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα πρόσφατα στοιχεία της Eurostat για την ξυλεία στην χώρα μας. Η Eurostat έχει ενσωματώσει πια στα στατιστικά της στοιχεία οικονομικούς δείκτες που συνδέουν τα περιβαλλοντικά (φυσικά)

δεδομένα με τα οικονομικά δεδομένα, όπως απαιτεί και το προτεινόμενο από τον ΟΗΕ Σύστημα Ενοποιημένων Περιβαλλοντικών και Οικονομικών Λογαριασμών. Έτσι, αναφερόμενη σε στοιχεία του 2005, δείχνει ότι η παραγωγή 1,5 εκατομμυρίου m³ ξυλείας από τα 3,5 εκατομμύρια ha ελληνικών δασών κατάλληλων γι αυτό το σκοπό, είχε ως οικονομικό αποτέλεσμα περίπου 84 εκατομμύρια € με καθαρή προστιθέμενη αξία στα 64,5 εκατομμύρια €, η οποία αντιστοιχεί περίπου σε 19 €/ha σε τιμές του 2010. Αυτό δείχνει μια γενικά χαμηλή συνεισφορά των παραδοσιακών ξυλωδών προϊόντων, η οποία στηρίζεται κυρίως στο καυσόξυλο. Το καυσόξυλο που έχει καταφέρει, κυρίως μέσω της αύξησης των τζακιών στις νέες πολυκατοικίες του αστικού χώρου να γίνει ένα είδος πολυτελείας και να καταφέρει να κρατά σχετικά υψηλά τις τιμές του. Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και από τις πριν 1,5 μήνα περίπου ανακοινώσεις της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής που μιλάνε για καθοδική πορεία της βιομηχανίας ξύλου στην Ελλάδα με μείωση στην παραγωγή λόγω μειωμένης ζήτησης και μείωση στα έσοδα του κλάδου. Αλλά αυτά μπορεί να τα αναλύσουν οι πιο ειδικοί από εμένα ομιλητές αργότερα.

Το γεγονός, βέβαια, ότι τα παραδοσιακά προϊόντα της ξυλείας δεν συνεισφέρουν σε πολύ μεγάλο βαθμό στην εθνική οικονομία δεν στερεί καθόλου από τα δάση μας το γεγονός ότι αποτελούν πλεονέκτημα ΚΑΙ γι αυτήν. Η Ελλάδα είναι μια χώρα τυχερή, διότι τα δασικά της οικοσυστήματα είναι πλούσια σε βιοποικιλότητα, πλούσια σε οικολογικές λειτουργίες, ικανά να ικανοποιήσουν πλήρως μια δασοπονία πολλαπλών σκοπών. Στη Σκανδιναβία το κύριο μέλημα των επιστημόνων που ασχολούνται με τα οικονομικά του δάσους είναι το πώς θα εφαρμοστεί η μεθοδολογία του Faustmann και το πότε είναι η βέλτιστη χρονική στιγμή για να προβεί ο δασοκτήμονας στην υλοτομία της συστάδας του. Έχουν φτάσει μάλιστα σε θεωρήματα που εμάς μας φαίνονται σχετικά κωμικά. Να σας αναφέρω για παράδειγμα, έτσι για να ευθυμίσουμε λίγο, το Volvo Theorem. Το Volvo Theorem λέει πως οι δασοκτήμονες δεν συμπεριφέρονται με βάση το κριτήριο της καθαρής παρούσας αξίας που θα τους δώσει τα βέλτιστα έσοδα, αλλά αποφασίζουν να υλοτομήσουν τη συστάδα τους όταν απλά θέλουν... να αγοράσουν ένα καινούριο Volvo! Ένα φορτηγό για να μεταφέρουν την υλοτομηθείσα ξυλεία.

Στην Ελλάδα δεν ισχύουν τέτοιες θεωρίες. Στην Ελλάδα έχουμε τη δυνατότητα να υπολογίζουμε έσοδα και από άλλες υπηρεσίες. Χρειάζεται να επενδύσουμε και στο ξύλο, το οποίο έχει ακόμα δυνατότητες να συνεισφέρει οικονομικά με νέα προϊόντα, χρειάζεται, όμως, να επενδύσουμε στα μη ξυλώδη προϊόντα του δάσους και τις αξίες της οικολογικής λειτουργίας του. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πέρυσι προέβη στην έκδοση «Τα Οικονομικά των